

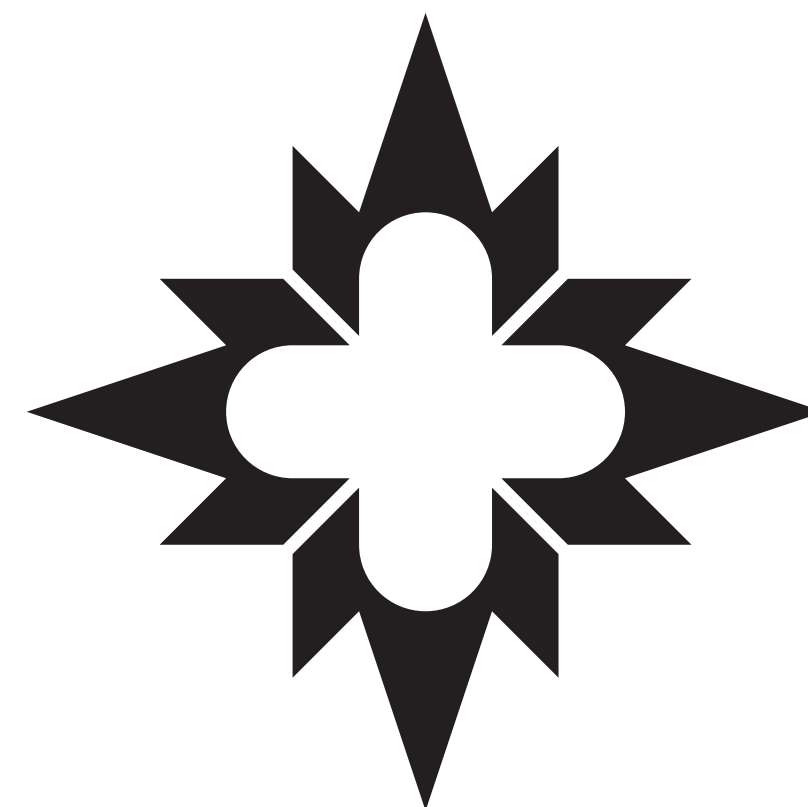

muzeum
náchodska

Výroční zpráva 2019

Obsah

1. Úvod	3
Slovo úvodem	4
Základní údaje	6
Informace o standardizovaných veřejných službách organizace	7
Personální oblast	10
2. Prezentační činnost	17
Stálé expozice	18
Výstavní činnost v roce 2019	22
Přednášková činnost	28
Edukační činnost	33
Kreativní dílny a dny řemesel	34
Ostatní akce pro veřejnost	38
Ediční a vydavatelská činnost	40
Muzeum v médiích	42
3. Management a marketing	47
Management	48
Granty a projekty	48
Partnerství	48
Rebranding muzea	52
Webové stránky	52
Facebook	52
Instagram	53
4. Návštěvnost	55
5. Práce se sbírkou	59
Rozšiřování sbírky	60
Inventarizace a revize fondů	60
Revize knihovny	61
Konzervace a restaurování	61
Zápůjčky a výpůjčky sbírkových předmětů	61
6. Věda, výzkum a publikační činnost	65
Badatelské dotazy	66
Uspořádání odborných konferencí a workshopů	67
Vědecká činnost	67
Publikační činnost	69
Archeologická památková péče	70
7. Hospodaření organizace	75
Výnosy a náklady	76
Nakládání s majetkem	79

1. Úvod

SLOVO ÚVODEM

Datum 2018 znamenalo pro naši instituci rok změny. Nové vedení, nové jméno a identita muzea. Můj druhý rok ve funkci ředitele – 2019 – měl proměnu posunout k nápravě fyzického stavu budov a expozic, v nichž sídlíme. Pečujeme o bezmála osmdesát tisíc inventárních jednotek historických předmětů a šestnáct tisíc knih. Máme šest muzejních expozic ve čtyřech obcích – stálou expozici v Broučkově domě v Náchodě, Pevnost Dobrošov, Jiráskův rodný domek a Jiráskovo muzeum v Hronově, klášterní opatský byt s expozicí městského muzea v Polici nad Metují, ve stejném městě také roubenou školu Dřevěnkou. Mimoto provozujeme výstavní síň v Náchodě. Rok 2019 se stal rokem nejistoty. Rozvojové projekty zastínilo otevření otázek k povaze samotné další existence Muzea Náchodska. V létě město Náchod požádalo muzeum o pojednání ukončení nájemní smlouvy Staré radnice na hlavním náměstí. Rozhovory o vystěhování ředitelství a depozitářů probíhají i v době uzávěrky tohoto textu. O celé záležitosti jednájí zástupci města, které plánuje objekt nově využít pro kanceláře městského úřadu, se zřizovatelem muzea, Královéhradeckým krajem.

Kam půjdeme? Zůstane nové sídlo v okresním městě? Jak ovlivní případný přesun mimo střed města, kde zůstává muzejní expozice a výstavní síň, případně i mimo Náchod samotný, odbornou práci zhruba dvacítky zaměstnanců? Co s dostupností služeb knihovny, badatelny, sbírkotvornou, přednáškovou a prezentační činností? A dále – získá muzeum dostatek času na stěhování, aby nedošlo k nevratným škodám na více než čtyřiceti sedmi tisících inventárních čísel sbírkových předmětů, uložených na Staré radnici? Jak za daného stavu tvořit plány výstav a odborných aktivit?

V průběhu druhé poloviny roku 2019 jsme zpracovali podrobné varianty řešení vzniklé situace a předložili je našemu zřizovateli. Mimořádně rychle se podařilo získat zpětnou vazbu od vlastníků, resp. správců vytípaných nemovitostí k prověření dočasného či trvalého umístění ředitelství muzea s kanceláři a depozitářů s muzejními sbírkami. Na tomto místě děkuji alespoň vedení měst Hronova a České Skalice za nabídky pomoci. Mám za to, že z uvažovaných variant vychází nejlépe možnost využití pozemků v areálu bývalé Tepny nedaleko současného sídla muzea pro novostavbu kulturního centra s odbornými pracovišti, přednáškovým sálem a veřejně přístupnými depozitáři, které by mohly využívat i další instituce. Zmíněná varianta slibuje Náchodu přínést zhodnocení volné industriální plochy, muzeu dostatek kapacit pro další rozvoj a Královéhradeckému kraji reprezentativní vizi podporu paměťových institucí. Otázka zůstává otevřená i v roce 2020.

Trvající nejistota poznamenává naše síly a tvůrčí elán. Má instituce jako muzeum v současné společnosti budoucnost? Se starými institucemi je to, domnívám se, podob-

né jako se starými stavbami. Lidé si na ně zvykli a tím se o ně – až na pár nadšenců – přestali zajímat. Bydlení ve starém domě je výzva pro kreativitu. Pokud má být soužití s takovým historickým objektem obohacující, vyžaduje pokoru k dědictví předků. „Násilná“ modernizace se zateplováním, plastovými okny, snižováním stropů většinou nefunguje. Starý dům přijde o svoji původní identitu a novou nezíská. Podobně nemáme recept na „přetesaání“ instituce muzea, symbolu 19. věku, do tvaru 21. století. Na koho a na co se v konkurenci kulturních a volnočasových aktivit zaměříme? Vrátime se zpět ke konceptu 19. století – k systematickému budování sbírek jako dokladů národní identity? Jenže paměť je ošidná a zvláště v mladších generacích těžko hledáme typy tradičních muzejníků znajících příběhy každého domu, rodiny, města, krajiny.

Je fantastické, že se nám přes ztížené okolnosti podařilo v průběhu roku 2019 uspořádat rekordní množství aktivit pro širokou veřejnost – osmdesát autorských výstav, přednášek, workshopů v širokém spektru od vědeckých setkání a specializovaných výstav až po populární dny řemesel. Na sklonku léta muzeum poprvé vyzkoušelo dát prostor intermediální instalaci současného umění, vytvořenou pro polický klášter. Nejúspěšnější akcí se stal první ročník Velikonoc a Vánoc v Jiráskově rodném domku, uspořádaný ve spolupráci se spolkem Vyrobena v Hronově. Volně přístupná setkání s inspirativními ukázkami výrobních postupů tvůrců navazujících na staré tradice s možností koupě jejich výrobků ukazují na životaschopnost lokální ekonomiky. Jsou v souladu se záměrem posílit společenskou odpovědnost muzea. O Velikonocích navštívilo za dva dny domek skoro patnáct set lidí, v adventním čase byl zájem obdobný. V dalších letech máme na co navazovat. A dále – retro výstava Hurá léto! Dovolená za socialismu s nezapomenutelnou vernisáží během Muzejní noci. Náchodským náměstím kroužil historický autobus s hudbou, zpěvem a muzejníky v prapodivných kostýmech, kteří vtažovali nic netušící kolemjdoucí do scének, upomínajících na dobu, kdy se cestovalo jinak.

Říjnový Mezinárodní den archeologie provázela oslava sto čtyřiceti let od založení našeho muzea. Zájemci si mohli prohlédnout nejstarší přírůstky z archeologických sbírek. Jako zvláštní dar k muzejním narozeninám jsme veřejnosti představili „zlatý poklad“, devět nekonečných spirál získaných roku 2019. Jde o jeden z největších pravěkých zlatých depotů na českém území. Máme radost z úspěchu dalších aktivit, Univerzity třetího věku v Hronově či společného vstupního s Muzeem papírových modelů v Polici nad Metují. O společném vstupním jednáme také s Galerií výtvarného umění v Náchodě. Důležitá je výměna zkušeností. Muzeum Náchodska bylo nově přizváno ke členství v Kolegiu muzeí kraje Aloise Jiráska, Boženy Němcové a bratří Čapků, které sdružuje hlavně městská muzea regionu.

Z hlediska velkých investic byl rok ve znamení rekonstrukce Pevnosti Dobrošov. Brány tvrze se návštěvníkům uzavřely 2. června 2019. Stomilionový projekt koordinovaný Královéhradeckým krajem běží bez větších komplikací. Muzeum Náchodska připravuje odborné podklady, vyhledává detailní historickou projektovou dokumentaci prvorepublikového opevnění, navrhuje památkově citlivé alternativy stavebních postupů a zpracovává náplň nové expozice. Zvolená řešení bývají složitě dojednanými kompromisy, respektujeme je, aby bylo možno využít nemalých finančních prostředků, jež se podařilo získat.

Z menších investic se v roce 2019 podařilo dovybavit a otevřít muzejní badatelnu s knihovnou v náchodské Staré radnici. Zde jsme také zabezpečili vstup s obnovou telefonní ústředny, dali vyrobit depozitární nábytek na míru a opravit kancelář ředitele. Poté musely být investice vzhledem k plánovanému stěhování zastaveny. Bouřlivými změnami procházela pobočka muzea v Hronově. V Jiráskově divadle a muzeu vznikl vyklizením části letité expozice nový výstavní prostor. Mezitím majitel, město Hronov, připravuje projekt celkové rekonstrukce objektu. Jiráskův rodný domek dostal novou výmalbu a novou stálou výstavu historických suvenýrů spjatých s Jiráskovým kultem. Ve spolupráci s městem započala v domku výměna elektroinstalace, kde usilujeme o vzorová památková řešení včetně funkčních replik historických dřevěných luceren ze sbírek muzea.

V sezóně 2020 přivítáme návštěvníky v Broučkově domě, kde připravujeme rozšíření stálé expozice o model zaniklé židovské části Náchoda s příběhy jednotlivých domů. Ve stálé expozici připomeneme i rok Boženy Němcové představením památek na kněžnu Zaháňskou z našich sbírek. Tématem sezóny bude třicetiletá válka a její výročí se dvěma propojenými výstavami a doprovodným programem. 27.–29. dubna 2020 v Broumově spolupora-

Sixtus Bolom-Kotari, ředitel

dáme mezinárodní konferenci o klášterních knihovnách. Ve Staré radnici pokračuje druhým rokem pravidelný cyklus Muzejních sedánek. Každý měsíc zveme veřejnost na setkání, máme i aktuální témata, třeba jak prolomit sucho v české krajině. S partnery z Univerzity Hradec Králové chystáme projekt 3D skenování historických hodin z našich sbírek pro virtuální výstavu na webu muzea.

Naše pomyslná muzejní rodina se rozrostla o dvě členky, Františku a Sáru. Muzeum miluje život!

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

oficiální název:	Muzeum Náchodska /MNA/
adresa:	Masarykovo náměstí 1, CZ-547 01 Náchod
zřizovatel:	Krajský úřad Královéhradeckého kraje, Pivovarské náměstí 1245, 500 03 Hradec Králové
statutární zástupce:	PhDr. Sixtus Bolom-Kotari, Ph.D.
IČO:	00084930
DIČ:	CZ00084930
bankovní spojení:	KB Náchod, č. ú. 2033-551/0100
telefon:	+420 491 423 248
mobil:	+420 724 156 909
e-mail:	sekretariat@muzeumnachodska.cz
datová schránka:	2wek7h6
www stránky:	www.muzeumnachodska.cz
působnost muzea:	regionální
právní postavení:	příspěvková organizace s právní subjektivitou

Pobočky

Ředitelství muzea:	Stará radnice, Masarykovo náměstí 1, 547 01 Náchod, tel. 491 423 248, 491 420 552
Broučkův dům:	Masarykovo náměstí 18, 547 01 Náchod, tel. 491 433 722
Výstavní síň:	Tyršova 247, 547 01 Náchod
Pevnost Dobrošov:	Dobrošov u Náchoda, 549 21 Česká Čermná
Jiráskovo divadlo a muzeum:	náměstí Čs. armády 500, 549 31 Hronov
Jiráskův rodný domek:	Jiráskova 90, 549 31 Hronov, tel. 491 483 538
Klášter Police nad Metují:	Klášter 1, 549 54 Police nad Metují
Stará škola Dřevěnka:	Hvězdecká 15, 549 54 Police nad Metují

Muzeum Náchodska je příspěvkovou organizací zřízenou Královéhradeckým krajem. Je zapsána v obchodním rejstříku vedeném u Krajského soudu v Hradci Králové v oddílu Pr, vložce číslo 690. Aktuální zřizovací listina muzea byla schválena zastupitelstvem Královéhradeckého kraje dne 1. ledna 2018. Dodatkem ke zřizovací listině bylo Regionální muzeum v Náchodě s účinností od 1. července 2018 přejmenováno na Muzeum Náchodska.

Tato zpráva o činnosti za rok 2019 je zpracována dle osnovy obsažené ve Směrnici č. 7 Rady Královéhradeckého kraje k řízení příspěvkových organizací zřízených krajem a obchodních společností založených krajem. Dále je vytvořena na základě doporučení Odboru kultury a památkové péče Krajského úřadu Královéhradeckého kraje

INFORMACE O STANDARDIZOVANÝCH VEŘEJNÝCH SLUŽBÁCH ORGANIZACE

Standard územní dostupnosti

Muzeum Náchodska je součástí sítě poskytovatelů standardizovaných veřejných služeb ve smyslu zákona č. 483/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 122/2000 Sb. o ochraně sbírek muzejní povahy a změně některých dalších zákonů ve znění zákona č. 186/2004 Sb.

Standard časové a ekonomické dostupnosti

Záměrem organizace je vytvářet s ohledem na aktuální ekonomickou situaci cenovou politiku vstupného do výstavních prostor tak, aby umožňovala bezproblémovou dostupnost všem sociálním vrstvám obyvatelstva se zřetelem na děti a mládež, seniory a osoby se zdravotním postižením.

Nová strategie klade důraz na průběžné zařazování speciálních akcí, kdy budou objekty, expozice a výstavy dostupné všem bez jakýchkoli bariér, tedy zdarma.

O programech organizace v příslušném roce je veřejnost informována prostřednictvím vlastních webových stránek, sociálních sítí (Facebook, Instagram) a dalších médií, dále v rámci standardní propagace samostatnými plakáty a pozvánkami na jednotlivé akce.

Muzeum Náchodska vydává každoročně výroční zprávu o své činnosti. V prvním pololetí 2019 vyšla samostatná výroční zpráva za rok 2018, která byla předána zřizovateli a některým partnerům. Výroční zprávy jsou dostupné na webových stránkách organizace.

Otevírací doby a vstupné v jednotlivých objektech muzea

1) Broučkův dům, Náchod, Masarykovo náměstí čp. 18

Otevírací doba:

Celoročně

denně kromě pondělí 9.00 – 12.00 a 13.00 – 17.00

Vstupné stálá expozice a výstavy:

Plné vstupné (dospělí): 45,- Kč

Snížené vstupné (děti od 6 let, studenti, senioři): 30,- Kč

Děti do 6 let: zdarma

Držitelé průkazů AMG, NPÚ a učitelé jako doprovod školní výpravy: zdarma

Slevy na vstupném – 10 % pro držitele Rodinných pasů

Vstupenka platí i pro výstavní síň.

2) Výstavní síň, Náchod, Tyršova čp. 247

Otevírací doba:

Úterý až neděle

pouze v době konání výstavy 9.00 – 12.00 a 13.00 – 17.00

Vstupné:

Plné vstupné (dospělí): 45,- Kč

Snížené vstupné (děti od 6 let, studenti, senioři): 30,- Kč

Děti do 6 let: zdarma

Držitelé průkazů AMG, NPÚ a učitelé jako doprovod školní výpravy: zdarma

Slevy na vstupném – 10 % pro držitele Rodinných pasů

Vstupenka platí i pro Broučkův dům.

3) Národní kulturní památka Pevnost Dobrošov, Dobrošov u Náchoda

Objekt N-D-S 75 Zelený, N-D-S 72 Můstek – podzemí

Otevírací doba:

Duben:

pondělí až neděle 10.00 – 16.00

Květen, červen:

pondělí až neděle 10.00 – 18.00

Mimo otevírací dobu /jindy ve sjednanou dobu/ pouze pro předem objednané výpravy.

Od 3. června 2019 zavřeno z důvodu zahájení projektu „Revitalizace a zatraktivnění Pevnosti Dobrošov“.

Vstupné:

Plné vstupné (dospělí): 80,- Kč

Snížené vstupné (děti od 6 let, studenti, senioři): 40,- Kč

Děti do 6 let: zdarma.

Pěchotní srub N-D-S 73 Jeřáb

Otevírací doba a vstupné:

O státních svátcích

Jednotné vstupné: 40,- Kč

Od 3. června 2019 zavřeno z důvodu zahájení projektu „Revitalizace a zatraktivnění Pevnosti Dobrošov“.

4) Jiráskův rodný domek, Hronov, Jiráskova čp. 90**Otevírací doba:**

Květen:

Pouze v pátek, sobotu, neděli a o státních svátcích
9.00 – 12.00 a 13.00 – 16.30

Červen až září:

Denně kromě pondělí 9.00 – 12.00 a 13.00 – 16.30

Říjen:

Pouze v pátek, sobotu, neděli a o státních svátcích
9.00 – 12.00 a 13.00 – 16.30**Vstupné:**

Plné vstupné (dospělí): 40,- Kč

Snížené vstupné (děti od 6 let, studenti, senioři): 20,- Kč

Děti do 6 let: zdarma

Držitelé průkazů AMG, NPÚ a učitelé jako doprovod
školní výpravy: zdarma

Slevy na vstupném – 10% pro držitele Rodinných pasů

Vstupenka platí také v expozici Jiráskova divadla a muzea.

**5) Jiráskovo divadlo a muzeum, Hronov,
náměstí Čs. armády čp. 500****Otevírací doba:**

Květen:

Pouze v pátek, sobotu, neděli a o státních svátcích
9.00 – 12.00 a 13.00 – 16.30

Červen až srpen:

Denně kromě pondělí 9.00 – 12.00 a 13.00 – 16.30

Září a říjen:

Pouze v pátek, sobotu, neděli a o státních svátcích
9.00 – 12.00 a 13.00 – 16.30**Vstupné:**

Plné vstupné (dospělí): 40,- Kč

Snížené vstupné (děti od 6 let, studenti, senioři): 20,- Kč

Děti do 6 let: zdarma

Držitelé průkazů AMG, NPÚ a učitelé jako doprovod
školní výpravy: zdarma

Slevy na vstupném – 10% pro držitele Rodinných pasů

Vstupenka platí také v Jiráskově rodném domku.

**6) Klášter Police nad Metují, Police nad Metují,
Komenského náměstí čp. 1****Otevírací doba:**

Květen, říjen:

Pouze v pátek, sobotu, neděli a o státních svátcích
9.00 – 12.00 a 13.00 – 16.30

Červen až září:

Denně kromě pondělí 9.00 – 12.00 a 13.00 – 16.30

Listopad až duben:

Každou první sobotu v měsíci 10.00 – 14.00

Státní svátek 28. října 9.00 – 12.00 a 13.00 – 16.30

Popřípadě na objednání.

Vstupné:

Komentované prohlídky kláštera:

Plné vstupné (dospělí): 60,- Kč

Snížené vstupné (děti od 6 let, studenti, senioři): 30,- Kč

Vstupné pouze muzeum, výstavy:

Plné vstupné (dospělí): 30,- Kč

Snížené vstupné (děti od 6 let, studenti, senioři): 15,- Kč

Děti do 6 let: zdarma

Držitelé průkazů AMG, NPÚ a učitelé jako doprovod školní
výpravy: zdarma

Slevy na vstupném – 10% pro držitele Rodinných pasů

Vstupenka platí také ve Staré škole Dřevěnce.

**7) Stará škola Dřevěnka, Police nad Metují,
Hvězdecká čp. 15****Otevírací doba:**

Květen, říjen:

Pouze v pátek, sobotu, neděli a o státních svátcích
9.00 – 12.00 a 13.00 – 16.30

Červen až září:

Denně kromě pondělí 9.00 – 12.00 a 13.00 – 16.30

Listopad až duben:

Státní svátek 28. října 9.00 – 12.00 a 13.00 – 16.30

Mimo sezónu samostatně otevřena pouze v době příležitostných
výstav a dnů řemesel. V této době mohou organizované skupiny
navštívit budovu staré školy po předchozí telefonické domluvě.

Vstupné:

Plné vstupné (dospělí): 30,- Kč

Snížené vstupné (děti od 6 let, studenti, senioři): 15,- Kč

Děti do 6 let: zdarma

Držitelé průkazů AMG, NPÚ a učitelé jako doprovod školní výpravy: zdarma

Slevy na vstupném – 10% pro držitele Rodinných pasů

Vstupenka platí také v expozici vpolickém klášteře.

Vstupné na akce pořádané Cechem panen rukodělných:

Muzeum Náchodska na těchto akcích samo nevybírá vstupné. Akce v režii Cechu panen rukodělných, vstupné dobrovolné.

Společné vstupné polických muzeí:

Od 1. června 2019 nabízíme návštěvníkům možnost zakoupení společné vstupenky do Muzea papírových modelů a do expozic Muzea Náchodska v Polici nad Metují v klášteře i ve staré škole:

A – rodinné vstupné (dva dospělí a dvě děti): 210,- Kč

B – snížené vstupné (děti, studenti, senioři): 45,- Kč

C – základní vstupné (dospělí): 75,- Kč

Poznámka

Ve všech objektech muzea je fotografování za stanovených podmínek pro soukromé účely bezplatné.

Vybrané akce jsou pro návštěvníky zdarma.

PERSONÁLNÍ OBLAST**Struktura a počty zaměstnanců**

K datu 31. prosince 2019 bylo v Muzeu Náchodska v evidenčním počtu 20 zaměstnanců na hlavní pracovní poměr, z toho 3 ženy na mateřské a 1 muž na rodičovské dovolené. Celkem 14 zaměstnanců pracovalo na plný úvazek, 2 zaměstnanci na kratší úvazek. V roce 2019 bylo uzavřeno celkem 40 dohod o provedení práce (DPP), z toho 25 průvodci a pokladní, 15 ostatní. Dále 9 dohod o pracovní činnosti (DPČ) – průvodce a pokladní. Všechny dohody byly ukončeny k 31. 12. 2019.

V roce 2019 bylo odpracováno celkem 37 062 hodin, z toho zaměstnanci na HPP 29 182 hodin, zaměstnanci na DPP 6 195 hodin (vroce 2018 – 6374 h) a zaměstnanci na DPČ 1685 hodin (v roce 2018 – 1478 h). Zdůvodu rekonstrukce Pevnosti Dobrošov bylo uzavřeno pouze 8 DPP – oproti roku 2018, kdy bylo uzavřeno celkem 19 DPP a DPČ.

Přírůstky a úbytky zaměstnanců

V průběhu roku 2019 došlo k těmto změnám:

Jana Brátová – grafička, asistentka, nástup od 1. 1. 2019
MgA. Anna Huňková – restaurátorka, kurátorka, odchod na mateřskou dovolenou v srpnu 2019

Jan Chmelař – průvodce a pokladní (zkrácený úvazek), ukončení k 31. 12. 2019

Bc. Kristýna Lanta – asistentka ředitele, nástup od 10. 6. 2019
Bc. Martin Měřínský – správce Pevnosti Dobrošov, nástup od 1. 4. 2019

Vlastimil Pibil, DiS. – konzervátor, nástup na rodičovskou dovolenou od září 2019

Mgr. Alina Slováková – asistentka ředitele, kurátorka, odchod na mateřskou dovolenou v prosinci 2019

Bc. Richard Švanda – správce Pevnosti Dobrošov, ukončení k 28. 2. 2019

Drahomíra Večeřová – správkyň poboček Hronov a Police nad Metují, nástup od 1. 1. 2019

PhDr. Zdeněk Zahradník – koordinátor přípravy expozic (poloviční úvazek), nástup od 1. 9. 2019.

Sezónní pracovníci na pracovní pozici pokladní-průvodce byli průběžně zaměstnáváni v návaznosti na potřeby organizace v průběhu celého roku s tím, že hlavní sezóna probíhala v období od 1. 5. 2019 do 31. 10. 2019, a to v závislosti na postupném nárůstu zájmu veřejnosti, s kulminací v měsících červenci a srpnu.

Celkové čerpání mzdových prostředků

Mzdové prostředky – účet 521 – A. I výkaz zisku a ztráty rok 2018	5.757.901,- Kč
Mzdové prostředky – účet 521 – A. I výkaz zisku a ztráty rok 2019	7.384.035,- Kč
Stanovený limit mzdových prostředků pro rok 2019	7.943.000,- Kč

K nižšímu čerpání mzdových prostředků oproti stanovenému závaznému limitu pro rok 2019 došlo v důsledku nižšího počtu přepočtených zaměstnanců. Celkový nárůst mzdových nákladů oproti roku 2018 je dán důsledkem plošného vzrůstu tarifních platů v roce 2019.

Plánované členění zaměstnanců dle kategorie práce

Plánovaný počet 23,5 přepočtených pracovníků vycházel v roce 2019 z potřeb Muzea Náchodska pro zabezpečení plného rozsahu činností daných řízovací listinou; Radou KHK byl usnesením č. RK/7/331/2019 schválen jako závazný specifický ukazatel. Průměrný evidenční počet přepočtených pracovníků v roce 2019 byl 19,89. Nižší skutečný počet přepočtených pracovníků byl způsoben omezeným provozem Pevnosti Dobrošov /nižší čerpání fondu pracovní doby sezónními pracovníky na DPP/. Z hlediska dalšího zkvalitnění práce MNA /propagace, situace na pobočkách, příprava expozic/ byla v roce 2019 provedena změna v personální oblasti, viz přírůstky a úbytky zaměstnanců.

Organizační uspořádání instituce

Strukturou muzeum sestává ze dvou hlavních složek, sbírkového a ekonomicko-správního oddělení. Pod sbírkové oddělení spadá zejména agenda kurátorů a konzervátorů, resp. restaurátorů sbírek. Ekonomicko-správní oddělení má na starosti jednak vlastní ekonomickou agendu, jednak poměrně rozsáhlou agendu správců poboček a průvodců. Historickým vývojem, kdy náchodské muzeum převzalo roku 1968 do správy Pevnost Dobrošov a poté v osmdesátých letech dvě městská muzea v Hronově a v Polici nad Metují, došlo postupně ke kumulaci většiny aktivit muzea do jeho sídla v Náchodě. Prioritou současného vedení instituce je naopak decentralizace spojená s oživením jednotlivých poboček, v první fázi zajištěná jmenováním správců svázaných s lokálními komunitami.

Tým Muzea Náchodska

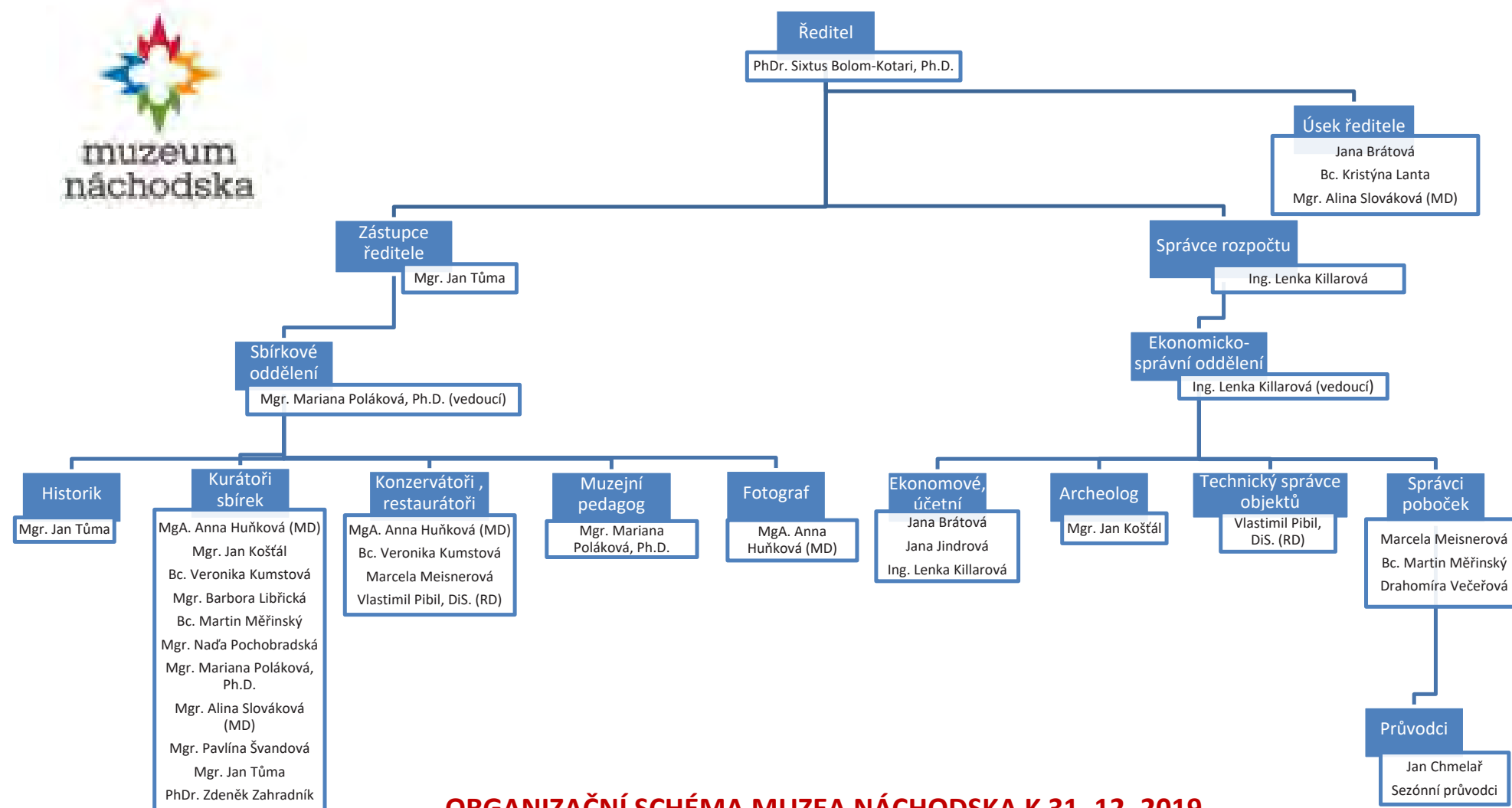
Sixtus Bolom-Kotari vystudoval historii a archivnictví na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně, vyhledával také přednášky z dějin umění a památkové péče. Další profesní působení spojil s Národním památkovým ústavem a posléze s Historickým ústavem Akademie věd. Mimo to externě vyučoval památkovou péči na Univerzitě Karlově. V Muzeu Náchodska působí od března 2018. Odborně se specializuje na české a středoevropské dějiny 18. a 19. století, především v církevní oblasti, dále na vizuální kulturu, historické tradice a památkovou péči. Za poznáním rád cestuje za horizont, v minulých letech vícekrát do Latinské Ameriky.

Jana Brátová vystudovala obor polygrafie na Střední průmyslové škole grafické v Praze. Před nástupem do muzea pracovala několik let jako grafička v tiskárnách. Po rekvalifikačním kurzu na podvojně účetnictví působila patnáct let jako účetní. Do muzea nastoupila 1. ledna 2019 na pozici propagační referentka – grafička a asistentka hlavní ekonomky. Mimo zaměstnání trénuje dětský volejbalový tým, hraje tenis a ráda cestuje.

Anna Huňková je absolventkou Střední školy aplikované kybernetiky, ateliéru reklamní fotografie pod vedením prof. Miroslava Vojtěchovského na Univerzitě Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem a ateliéru restaurování fotografie Filmové a televizní fakulty Akademie múzických umění v Praze. Při studiu FAMU se ponejvíce zaměřovala na studium restaurování historických originálních fotografických technik /daguerrotypie, ferrotypie, ambrotypie, pannotypie/ a jejich adjustace. Do muzea nastoupila na konci roku 2016. Nyní je na mateřské dovolené.

Jan Chmelař pracoval v Muzeu Náchodska od roku 2011, postupně vystřídal pozice správce stálé expozice, průvodce a pokladního. V současné době již v muzeu nepůsobí.

Jana Jindrová nastoupila do muzea v roce 2017 jako účetní. Na starosti má také evidenci majetku, pokladnu a personalistiku. Pochází z Jablonce nad Nisou, kde vystudovala střední ekonomickou školu, obor všeobecná ekonomika. Po studiu pracovala jako účetní, přičemž postupně získávala praktické zkušenosti v oboru. Baví ji studium cizích jazyků. Zajímá se o lidské osudy a životní příběhy. Má ráda citát: „Charakter člověka můžeme snadno posoudit podle toho, jak se chová k tomu, kdo pro něho nemůže nic udělat.“ J. W. Goethe.

ORGANIZAČNÍ SCHÉMA MUZEA NÁCHODSKA K 31. 12. 2019

MD = nástup na mateřskou dovolenou
RD = nástup na rodičovskou dovolenou

Lenka Killarová vystudovala Vysokou školu ekonomickou v Praze. Do muzea nastoupila v září 2018 na pozici ekonom – rozpočtář. Do muzea dorazila ze sféry školství. Mezi její koníčky patří starožitnosti, zejména keramika a kovorytectví.

Jan Košťál vystudoval obor archeologie na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně, kterou ukončil v roce 2007 obhájením diplomové práce Archeologické nálezy z hradu Vízmburk. V letech 2007 až 2015 působil u společnosti Labrys, o.p.s., kde vykonával činnost terénního archeologa v Královéhradeckém a Pardubickém kraji. Od roku 2015 působí jako terénní archeolog v Muzeu Náchodska pro okres Náchod. Kromě terénní činnosti zpracovává odborná vyjádření pro stavby v příslušném okrese a podklady pro celostátní databázi Archeologická mapa ČR. Profesně se soustřeďuje především na období vrcholného středověku. V roce 2017 se stal také kurátorem fondu numismatiky.

Veronika Kumstová absolvovala nejprve Střední uměleckoprůmyslovou školu v Bechyni, obor výtvarné zpracování keramiky a porcelánu. Poté pokračovala ve studiu na Vysoké škole chemicko-technologické v Praze se specializací na konzervování-restaurování uměleckořemeslných děl ze skla a keramiky. Po studiu začala v roce 2012 pracovat v archeologické společnosti jako restaurátor archeologických nálezů se zaměřením na keramiku a sklo. V muzeu pracuje od ledna 2016. Její specializací je restaurování a zpracování archeologických nálezů z keramiky, skla a kůže a sbírkových předmětů ze skla, keramiky a porcelánu. Od února roku 2018 je kurátorkou sbírek kulturně-historických: dekoračních a užitných předmětů z různých materiálů. Dále spravuje část etnografické sbírky, vánoční ozdoby a kraslice. V současné době se zaměřuje na sbírky z porcelánu jak z pohledu restaurování, tak sbírkotvorné činnosti. Ráda získává a ověřuje v praxi informace ze sklářské, keramické a textilní technologie výroby.

Kristýna Lanta vystudovala obor archivnictví a pomocné vědy historické na Filozofické fakultě Univerzity Hradec Králové se závěrečnou prací o smírčích a jiných křížích na Policku. Po sedmileté praxi na Katedře archeologie FF UHK odcestovala na roční zahraniční pracovní stáž do Národního archeologického muzea v Lisabonu. Museu Nacional de Arqueologia v Portugalsku se stalo místem, kde sbírala zkušenosti v muzejní sféře, aby nabyté poznatky mohla uplatnit v Muzeu Náchodska, kde působí od června roku 2019. Kromě toho provádí terapeutické masáže, věnuje se surfařským záležitostem a výrobě čepic.

Barbora Libřická získala bakalářský a následně magisterský titul na Filozofické fakultě Univerzity Pardubice v oboru kulturní dějiny a regionální historie. Její bakalářská i diplomová práce byla zaměřena na dějiny městské správy Náchoda a následně Pardubic v období novověku. Již během dokončování magisterského studia začala v roce 2015 pracovat v Muzeu Náchodska na pozici muzejního pedagoga a kurátora sbírek textilu, které zahrnují fond oděvů, doplňků oděvů, užitného textilu a praporů. Centrum svého bádání zaměřuje především na oděvy a doplňky oděvů z třicátých a čtyřicátých let 20. století. Na konci roku 2018 se jí spravované sbírkové předměty rozrostly o fondy údržby textilu, toaletní potřeby, šperky a bižuterii, kuřácké potřeby, psací a kancelářské potřeby.

Marcela Meisnerová vystudovala Střední průmyslovou školu koželužskou, obor chemická technologie. V roce 1992 nastoupila do tehdejšího Okresního muzea v Náchodě na pozici konzervátora, kterou zastává dodnes. Absolvovala kurzy konzervování určené pro ošetřování sbírek v muzeích a jiných pamětových institucích. Kromě konzervátorské práce zajišťuje vedení skladu s publikacemi určenými k dalšímu prodeji a s tím spojenou agendu. Dále je správcem hlavní provozní budovy, muzejní výstavní síně a stálé expozice v Broučkově domě. Od listopadu 2018 se stala energetickým manažerem organizace.

Martin Měřinský vystudoval Přírodovědeckou fakultu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně, obor aplikovaná informatika. Dlouhodobě se věnuje terénnímu průzkumu fortifikačních systémů napříč celou Evropou se zaměřením na meziválečná a poválečná opevnění. Je aktivním členem několika klubů vojenské historie. Během dvou dekád působil či stále působí jako průvodce na celkem osmi pevnostních muzeích. Ve volném čase se věnuje sportovnímu lezení a přístrojovému potápění. V muzeu pracuje jako správce tvrže Dobrošov, správce internetových stránek a kurátor sbírky fotografií.

Vlastimil Pibil začal studovat – vzhledem k tomu, že ho vždy bavilo kreslení a práce se dřevem – Střední uměleckoprůmyslovou školu hudebních nástrojů a nábytku v Hradci Králové, obor umělecký truhlář. Odmaturoval v oboru dřevěné konstrukce a stavby. Poté vystudoval Vyšší odbornou školu stavební arch. Jana Letzela v Náchodě, obor stavební obnova památek. V muzeu pracuje od roku 2007 jako konzervátor. Stará se zejména o sbírky ze dřeva a kovu. Náchod mu přirostl k srdci a rád se podílí na jeho kulturním dění. V současnosti je na rodičovské dovolené.

Nadě Pochobradská vystudovala obor učitelství pro střední školy, aprobace dějepis – občanská nauka – zeměpis na Vysoké škole pedagogické v Hradci Králové. Patnáct let působila na Střední průmyslové škole v Novém Městě nad Metují. Roku 2016 přišla do náchodského muzea. Na starosti má administrativu spojenou se sbírkotvornou činností muzea, příjem přírůstků a jejich následnou evidenci. Je koordinátorem programu Museion. Zajímá ji dvacáté století, zejména jeho politické dějiny a každodennost. Vzhledem k tomu, že pochází z tohoto regionu, který je proslulý svou bohatou textilní minulostí, patří mezi její zájmy i tato oblast. Jako kurátor má na starosti fond textilní výroby. V současné době je zaměstnána na částečný pracovní úvazek.

Mariana Poláková nastoupila po ukončení studia na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně v oboru historie – latinský jazyk a literatura a učitelství dějepisu a latiny pro střední školy v roce 2009 do náchodského muzea jako pokladní a průvodce v expozici. V roce 2012 získala v rámci restrukturalizace muzea místo odborného pracovníka. O tři roky později zastávala pozici kurátora hronovských sbírek a správce Jiráskova rodného domku a Jiráskova muzea. V roce 2016 získala doktorát na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně v oboru klasická filologie. V současné době zastává pozici vedoucí sbírkového oddělení. Je také kurátorkou sbírkových fondů věnovaných volnému času a výtvarnému umění. V roce 2019 zaštiťovala pedagogické programy. Profesně se zabývá klasickou latinou (zejména obdobím pozdní republiky) a moderními dějinami se zaměřením na přelom 19. a 20. století.

Alina Slováková vystudovala Filozofickou fakultu Univerzity Hradec Králové, obor archivnictví – historie. V navazujícím magisterském studiu pokračovala v oboru historie. Specializuje se na české dějiny od druhé poloviny 19. století až do období protektorátu. V současné době je na mateřské dovolené.

Richard Švanda vystudoval Univerzitu Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, obor historie. Jako brigádník působil v muzeu od roku 2003, od roku 2015 jako správce Pevnosti Dobrošov. V současné době již v muzeu nepůsobí.

Pavčina Švandová absolvovala téměř před dvěma desítkami let Filozofickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně, obor historie – bohemistika. Funkci knihovnice zastává více než patnáct let. Knihovnictví považuje za své celoživotní poslání. Dále spravuje trojrozměrné kartogra-

fické knihovnické dokumenty – globusy a takřka všechny dvojrozměrné dokumenty archivní povahy. Také se věnuje jazykovým a stylistickým korekturám textových dokumentů. Ač by se mohlo zdát, že se na veřejnosti příliš neprezentuje, je s ní často v živém kontaktu. Badatelé si cení jejích znalostí z oboru a schopností poradit při řešení téměř jakéhokoli problému či dotazu. Jako životní krédo vyznává: „I když člověk miluje svou práci, nejen prací živ je člověk a dostatečný odpočinek je nutný.“ Má ráda klasický balet a ve volném čase se věnuje výrobě bižuterie a ozdob ze skleněných korálků.

Jan Tůma vystudoval obor historie a pravěká archeologie na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně a na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. V náchodském muzeu pracuje od roku 1995 jako archeolog a kurátor sbírek. V letech 2006 až 2018 byl také správcem pobočky v Polici nad Metují a od října 2017 je zástupcem ředitele muzea. Jako kurátor spravuje fondy archeologie, kachle, militaria, lidová řemesla, zemědělství, modely a součásti staveb, osvětlovadla, hodiny, betlémy a svaté obrazy. Odborně se zaměřuje především na starší dějiny regionu: pravěké a středověké osídlení v povodí řeky Metuje, středověké a raně novověké dějiny Policka, stará řemesla, lidovou roubenou architekturu, betlemářství na Náchodsku, prusko-rakouskou válku v roce 1866 a nově i hodiny. Vede Kroužek mladých historiků a archeologů při Dědku Náchod.

Drahomíra Večeřová vystudovala Střední průmyslovou školu strojnickou v Novém Městě nad Metují. V lednu 2019 nastoupila na pozici správkyně poboček v Hronově a v Polici nad Metují. Ráda cestuje. Zajímá ji industriální historie.

Zdeněk Zahradník vystudoval obor archivnictví – dějepis na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze a posléze muzeologii na Masarykově univerzitě v Brně. V letech 1982 až 2010 působil na různých pozicích v Muzeu východních Čech v Hradci Králové. Poté pracoval jako redaktor v Nakladatelství Garamon v Hradci Králové. Od roku 2009 přednáší na Katedře pomocných věd historických a archivnictví a Historickém ústavu Univerzity Hradec Králové. V letech 2016 až 2019 pracoval v Diecézním konzervátorském centru Biskupství královéhradeckého. Je členem řešitelského týmu projektu Brána moudrosti otevřená. Barokní kulturní dědictví klášterů Broumov a Rajhrad: ochrana, restaurování, prezentace. Do náchodského muzea nastoupil 1. září 2019 a byl pověřen koordinací přípravy nových expozic, zejména v tzv. Broučkově domě v Náchodě a Pevnosti Dobrošov.

Struktura zaměstnanců k 31. prosinci 2019**Dle vzdělání:**

vysokoškolské magisterské a vyšší	11
vysokoškolské bakalářské	3
odborné střední, úplné středoškolské	5
vyšší odborné	1
základní	0

Pozn.: pouze zaměstnanci v evid. počtu, bez DPP

Dle věku:

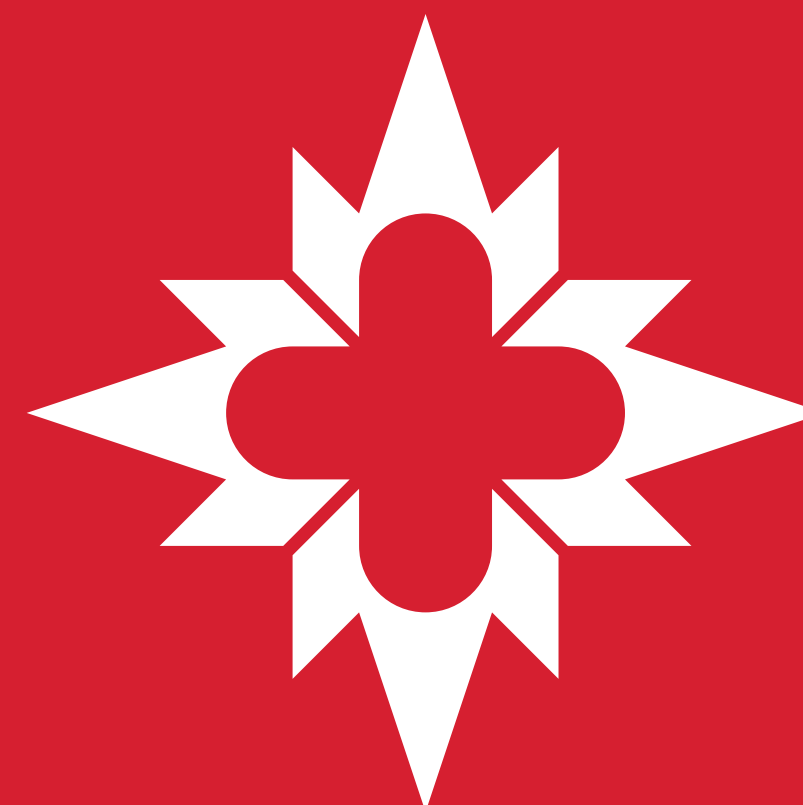
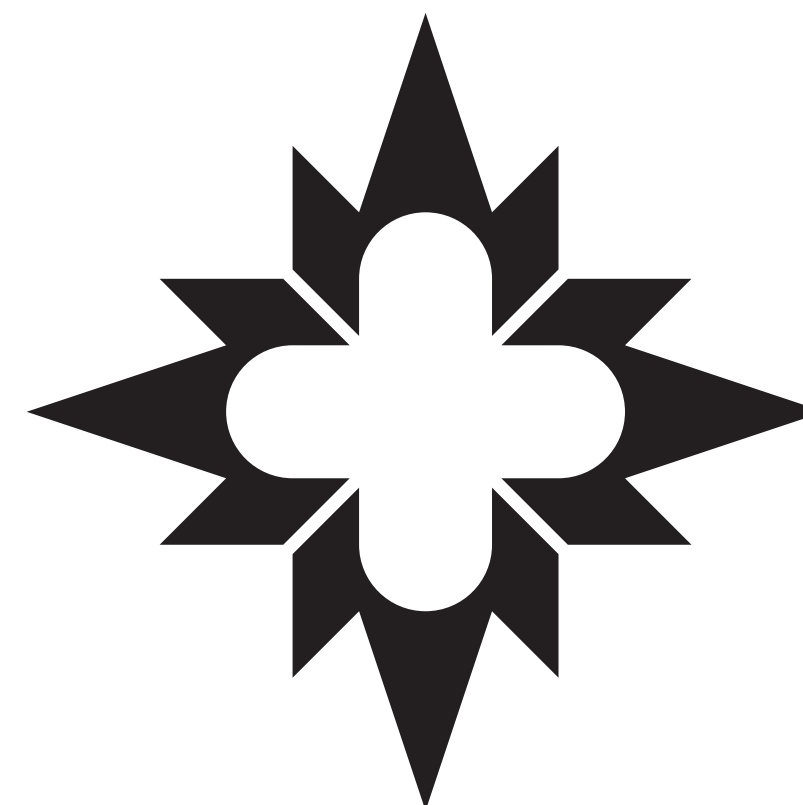
20 – 30 let	2
30 – 40 let	10
40 – 50 let	4
50 – 60 let	3
60 a více	1

Platové třídy, průměrná mzda

Zařazování pracovníků do platových tříd vychází z obecně závazných předpisů pro tuto oblast, zejména pak Katalogu prací ve veřejných službách a správě, resp. Přílohy stupnice platových tarifů podle platových tříd a stupňů pro zaměstnance uvedené v § 5 odst. 1. Oproti roku 2018 došlo k nárůstu průměrné hrubé hodinové mzdy. Průměrná hrubá hodinová mzda v roce 2019 byla ve výši 190,94 Kč/hod. V roce 2018 byla průměrná hrubá hodinová mzda ve výši 164,35 Kč/hod.

Platové třídy:

ředitel muzea	tř. 12
ekonom, odborní pracovníci s magisterským a vyšším vzděláním – archeolog, knihovník, kurátoři	tř. 11
ostatní odborní pracovníci s bakalářským a vyšším odborným vzděláním, středoškoláci s maturitou	tř. 9 - 10
pracovníci s dohodou nejsou zařazeni do tříd (průvodci a ostatní)	hodinová odměna

2. Prezentační činnost

STÁLÉ EXPOZICE

Náchod – Broučkův dům

Od roku 2000, kdy byla po přestěhování z prostor náchodského zámku v domě čp. 18 otevřena expozice Dějiny Náchoda a Náchodska, je tato expozice hlavní stálou výstavou muzea. Zabývá se obdobím od pravěku do přelomu tisíciletí a prezentuje širokou škálu sbírkových předmětů. Představeny jsou v chronologickém sledu, kdy v přízemí je zastoupeno období od pravěku do 16. století a v prvním patře období od 17. století do konce 20. století. Expozice je doplněna sedmi dioramaty s celkem dvaceti šesti figurinami. Výstavní prostor byl v uplynulém období opravován a částečně doplňován. Expozice je stále odborně akceptována pro svou historiografickou korektnost, ale postupně zastarává svým jednostranným způsobem prezentace.

Roku 2018 začala příprava projektu celkové stavební obnovy domu se záměrem památkově jej rehabilitovat do podoby, jakou měl na počátku 20. století s odstraněním problematických zásahů posledních desetiletí, včetně znovuzřízení hodinářského krámků a vnitřního nádvoří. V mezidobí přípravy nové expozice je ta současná každý rok obohacována o nové exponáty. V roce 2018 se rozšířila o originál posvátného kamene z Říkova, sloužícího ke kultovním účelům v pozdně laténské době. Roku 2019 přibyl současný autorský dílo na historické téma, vyšívaný velkoformátový gobelín Jaroslava Jošta zobrazující náchodský hrad v polovině 16. století jako dar muzeu u příležitosti autorovy souborné výstavy.

Hronov – Jiráskův rodný domek

Jiráskův rodný domek vlastní od roku 1925 město Hronov, které tuto původní lidovou architekturu z konce 18. století dalo v polovině 20. století zásadně zrekonstruovat. Nyní jej spravuje na základě smlouvy Muzeum Náchodska. V objektu, ve kterém se v roce 1851 narodil Alois Jirásek, byly v letošním roce pořádány výstavy s ukázkou řemesel i dílničky pro děti. Při speciálních prohlídkách jsme zpřístupnili sklepní prostory. Domek je vybaven pekařským zařízením a lidovým nábytkem. V roce 2019, s nástupem nové správkyně pobočky, došlo k zásahům do podoby expozice. Ve vstupní části byly instalovány nové vitríny prezentující výstavu historických suvenýrů spjatých s Jiráskovým domkem a příběhem Jiráskova kultu jako zrcadla národní emancipace vrcholící vznikem první Československé republiky. Další místnosti jsme obohatili o předměty zvýrazňující atmosféru místa a životní styl jeho historických obyvatel. V prosinci 2019 zde ve spolupráci města a muzea započala celková rekonstrukce elektroinstalace upravující stávající nevyhovující stav směrem k citlivému pojetí, včetně replik

historických dřevěných luceren. Akce bude pokračovat i v prvních měsících roku 2020, bude ukončena před začátkem hlavní sezóny.

Hronov – Jiráskovo divadlo a muzeum

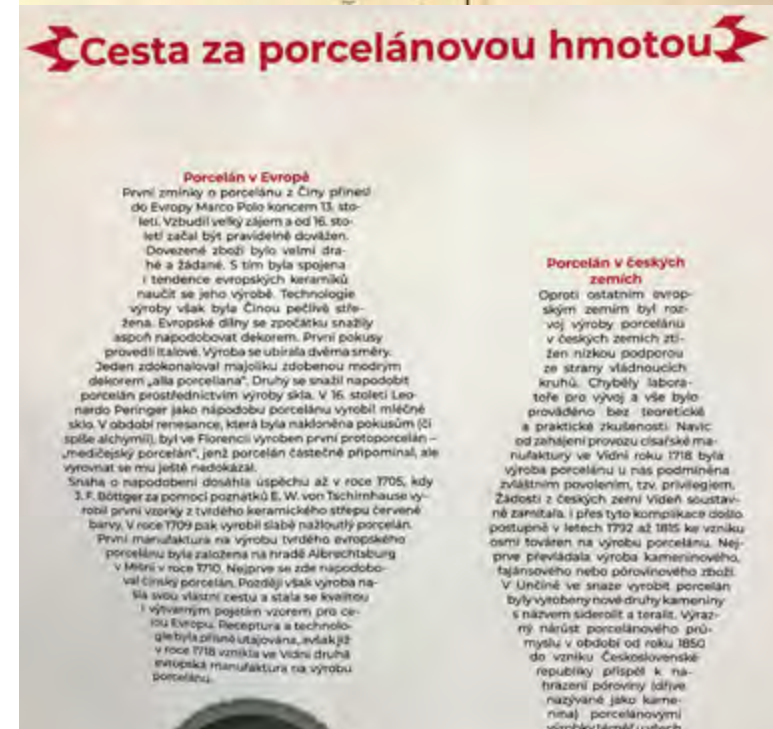
Jiráskovo muzeum v Hronově, které vzniklo v roce 1908 a je umístěno v druhém patře Jiráskova divadla na hronovském náměstí, se v osmdesátých letech 20. století stalo součástí dnešního Muzea Náchodska. Původní expozice prošla v roce 2019 proměnou. Vitríny dostaly novou barevnost. Jejich obsah jsme zčásti aktualizovali, aby se více přiblížil historii Hronova. Část letité expozice byla vyklizena, vznikl otevřený důstojný výstavní prostor pro krátkodobé výstavy. Stále zde zůstávají předměty, fotografie a dokumenty upomínající na významné hronovské rodáky Josefa Čapka, Egona Hostovského, Aloise Jiráska a Josefa Regnera. V úpravách expozice budeme pokračovat i v následujícím období. Cílovým stavem je tematické spojení expozice v muzeu s divadlem, v němž sídlí, tj. zúžení zaměření na divadelnictví v regionu včetně fenoménu festivalů Jiráskův Hronov, jakož i na představní dějin samotné hronovské divadelní budovy, v mnoha ohledech unikátní.

Police nad Metují – Klášter Police nad Metují

V osmdesátých letech 20. století bylo přičleněno k dnešnímu Muzeu Náchodska také bývalé městské muzeum v Polici nad Metují. Expozice tohoto muzea je umístěna v prostorách historického benediktinského kláštera, kde je nyní v nájmu. Muzejní expozice se nachází v prostorách soukromého opatova bytu. V nich je umístěna ukázka měšťanského bytu z 19. století, soukromá opatova kaple a expozice k dějinám Police nad Metují. V prostorách chodby najdeme Muzeum zimních sportů Emericha Ratha, zapůjčené od potomků sběratele Jindřicha Vaňka z Hronova. V tzv. Laudonově sálu byl v roce 2018 vyklizen depozitář lidového nábytku zřízen efektní výstavní prostor pro krátkodobé výstavy. Od roku 2018 jsou návštěvníkům také nabízeny komentované prohlídky po prostorách benediktinského kláštera a kostela Nanebevzetí P. Marie. V roce 2019 jsme realizovali další dílčí úpravy směrem k posílení autenticity prostor jako obytného prostoru církevního představitele, přibylly nové předměty v expozici, jiné, nevhodné pro dané prostory (rozměrné zemědělské náčiní), se přesunuly do depozitáře.

Police nad Metují – Stará škola Dřevěnka

V patře staré roubené školy Dřevěnky je umístěna stálá expozice prezentující historii školy i životního stylu rodiny učitele na počátku 20. století. V přízemí jsou ukázky dvou školních tříd, jedna z přelomu 19. a 20. století, druhá z konce čtyřicátých let 20. století. Školní expozici doplňu-

je menší výstavní prostora. Byt v prvním patře je zařízen převážně nábytkem ze sbírek Muzea Náchodska. Vystavené nádoby, oblečení, prádlo a další vybavení pochází ze sbírek paní Štovičkové a Hejnové, členek Cechu panen rukodělných, a z darů občanů města Police nad Metují. V Dřevěnce probíhají výstavy či dílny, některé ve spolupráci s Cechem panen rukodělných.

Pevnost Dobrošov

U dělostřelecké tvrze Dobrošov došlo od 1. dubna 2019 ke změně správce. Sezóna se nesla ve znamení příprav na předání k rekonstrukci, jejíž časový harmonogram se průběžně proměňoval. Přesto se však ještě před uzavřením podařilo – poprvé v historii – návštěvníkům zpřístupnit dvě místnosti: ubikace v dolním patře objektu N-D-S 75 Zelený a manipulační prostor pro munici v horním patře. Druhá zmíněná prostora byla k vidění poprvé a naposledy, neboť během plánované revitalizace bude zazděna jako strojovna výtahu. Národní kulturní památka byla pro veřejnost otevřena od 1. dubna do 2. června. Během této doby prošla oběma prohlídkovými okruhy tisícovka osob. Kromě standardního provozu a údržby byla aktualizována expozice a – jak bylo zmíněno – rozšířeny přístupné části.

V neděli 2. června v 18 hodin se brány tvrze návštěvníkům nejméně na dva roky uzavřely. Tvrz převzal zřizovatel Muzea Náchodska, aby mohla začít realizace projektu „Revitalizace a zatraktivnění Pevnosti Dobrošov“. Dne 4. června podepsal hejtman Královéhradeckého kraje Jiří Štěpán smlouvu se sdružením společností Solid Care, s. r. o. a Gemec-Union, a. s. Zhotovitel převzal staveniště v pondělí 10. června a zahájil práce. Pověření zaměstnanci muzea jsou po dobu rekonstrukce k dispozici pro odborné dotazy a pomoc. Průběžně zpracovávají odborné podklady pro památkově citlivější alternativy postupu stavebních prací a realizaci nové expozice. Míra využití dodaných podkladů závisí na možnostech a nastavených limitech realizovaného projektu a výsledcích jednání všech zúčastněných stran.

VÝSTAVNÍ ČINNOST V ROCE 2019

Výstavy patří k nejvýznamnějším způsobům, jakými muzeum prezentuje veřejnosti svou odbornou činnost a sbírkové fondy. V roce 2019 Muzeum Náchodska uspořádalo celkem 29 výstav. Z toho šestnáct bylo realizováno v Náchodě ve výstavní síni v Tyršově ulici a dále pak ve výstavních prostorách stálé expozice muzea v Broučkově domě na Masarykově náměstí. Krom toho muzeum uspořádalo v Náchodě ještě jednu výstavu mimo své vlastní výstavní prostory, a to v městské knihovně. Na pobočce v Hronově Muzeum Náchodska v roce 2019 realizovalo celkem pět výstav, dvě v Jiráskově rodném domku, ostatní pak v nově zřízené výstavní prostoře v Jiráskově muzeu. Na pobočce v Polici nad Metují muzeum v roce 2019 uskutečnilo celkem šest výstav, dvě ve staré škole Dřevěnce, zbylé pak v Laudonově sále v benediktinském klášteře. Jednu výstavu muzeum prezentovalo zcela mimo oblast své působnosti, a sice ve Vamberku. Při přípravě výstav muzeum často spolupracuje s externími autory, různými spolky a sdruženími. V roce 2019 to byl například Ateliér malířů a grafiků (AMAG), Společnost pro výzkum zločinů komunismu z. s., Český svaz bojovníků za svobodu, Sokol či Fotoklub Náchod.

Výstavy v Náchodě

Historické betlémy z Náchodska

Náchod – Broučkův dům, 23. listopadu 2018 – 13. ledna 2019
Kurátor: Mgr. Jan Tůma
V prostorách stálé expozice muzea v Broučkově domě mohli zájemci navštívit výstavu historických betlémů z Náchoda a Náchodska, která byla pojata jako protějšek k autorské výstavě betlémů Lubomíra Zemana, jež se ve stejném termínu uskutečnila ve výstavní síni Muzea Náchodska. Obě výstavy byly prezentovány pod společným názvem Betlémy staré i nové. Na výstavě byl poprvé v Náchodě vystaven velký skříňkový terakotový betlém italského původu z Police nad Metují. Velkou pozornost návštěvníků vzbudil monumentální Hromádkův betlém ze Starého Města nad Metují s figurkami plhovského řezbáře Karla Beršíka. Výstava se pokusila také zmapovat díla místních řezbářů, například Antonína Pliška z Kramolny či Františka Vlacha ze Zbečnicku. Na výstavě byl k vidění i velký polychromovaný betlém z roku 1899 s vyobrazením náchodského zámku, Karpašův mechanický betlém, betlémy Josefa Vondry nebo skříňkové a kolednické betlémy.

Betlémy z dílny Lubomíra Zemana (řezba) a Milana Jíchy (polychromie)

Náchod – výstavní síň, 23. listopadu 2018 – 13. ledna 2019
Kurátor: Mgr. Jan Tůma
Na přelomu let 2018 a 2019 připravilo Muzeum Náchodska dvě výstavy betlémů se souhrnným názvem Betlémy staré i nové. Ve stálé expozici muzea v Broučkově domě

byly představeny historické betlémy. Ve výstavní síni Muzea Náchodska pak byla pro návštěvníky připravena autorská výstava náchodského řezbáře Lubomíra Zemana, člena Českého sdružení přátel betlémů v Hradci Králové a Spolku českých betlemářů v Praze. Bohužel se jednalo o jeho poslední výstavu. Zemřel v létě 2019. Zemanovy betlémy dnes najdeme na Slovensku, v Německu, Rakousku, Irsku, dokonce i v Chile. Lubomír Zeman představil celkem šestnáct svých betlémů, některé s polychromií od Milana Jíchy. Jeho prezentaci doplnily moderní betlémy z keramiky, šustí, textilu, sádry, cínu a krajek.

Falešné hranice. Akce „Kámen“. Oběti a strůjci nejtajovanějších zločinů StB 1948–1951

Náchod – Broučkův dům, 1. února 2019 – 17. března 2019
Kurátoři: Václava Janděčková, Mgr. Jan Tůma
Zapůjčená panelová výstava badatelky Václavy Janděčkové, jež ji připravila pro Společnost pro výzkum zločinů komunismu z. s., připomněla obtížné období našich dějin, kdy na přelomu čtyřicátých a padesátých let minulého století docházelo k vyprovokování vytípaných osob k ilegálnímu přechodu našich hranic. Státní bezpečnost připravila akci „Kámen“, aby mohla vyslyšet vybrané osoby na falešných německých celnících v domnělých úřadovnách americké vojenské kontrarozvědky. S osvědčujícími materiály pak byly osoby, které se domnívaly, že skutečně překročily státní hranici, za nedovolený „přechod“ zatčeny. Nešlo o náhody, nýbrž o široce uplatňovaná opatření bezpečnostního aparátu, který skrytě porušoval vlastní zákony. Výstava byla obohacena o řadu dobových dokumentů a svědectví.

Z formy na stůl. Jak se odlil porcelánový hrnek

Náchod – výstavní síň, 1. února – 31. března 2019
Kurátor: Bc. Veronika Kumstová
Porcelánové nádoby je běžně používanou součástí našich domácností. Své zástupce má i v depozitářích muzea. Porcelán je nejkvalitnější keramickou hmotou. V jaké podobě se s výrobky můžeme setkat, si každý dokáže představit. Jak ale porcelánový hrnek vznikne a kolik procesů je potřeba provést, než je možné jeho použití? Na tuto otázku našli návštěvníci odpověď v první části výstavy. Ta představila výrobu od prvotních surovin, přes změny probíhající při výpalu až po závěrečné dekorační možnosti. Opomenuta nezůstala ani možnost vyzkoušet si tvarování porcelánové hmoty a osahat si ji. Získané informace mohli návštěvníci následně zhodnotit pozorováním sbírkových předmětů. Pro výstavní účel byly vybrány předměty z produkce českých porcelánů. K vidění byly nejstarší slavkovské šálky a porcelánové servisy významných českých porcelánů, vyprodukované do 20. století. Během konání výstavy proběhlo pět komentovaných prohlídek s cílem představit

a zároveň ukázat náročnost výroby vystavených předmětů a jejich krásu. Možnost vyzkoušet si kresbu dekoru měli zájemci na dílně zaměřené na dekoraci porcelánu.

Jiří Jan Oktavián Farský: Kterým se nikdo neklaní

Náchod – Broučkův dům, 29. března – 31. května 2019
Kurátoři: PhDr. Sixtus Bolom-Kotari, Ph.D.; Mgr. Mariana Poláková, Ph.D.
Výstava byla věnována renesanční osobnosti brněnského polyhistora, lingvisty, pedagoga, spolupřekladače českého ekumenického překladu Bible, teologa a evangelického kazatele, výtvarníka Jiřího Jana Oktaviána Farského (1935–2017). Vzácnou pozůstalost, získanou roku 2018, jsme obratem zpracovali do výstavy, zaměřené především na variace Farského umělecké tvorby – obrazů, kreseb, črt i nepočtených ukázek sochařské tvorby. Výstavu doplnily věci každodenní potřeby a různé další předměty osobní povahy, představující složité peripetie životního příběhu této pozoruhodné osobnosti. U příležitosti vernisáže byl také představen překlad Erbenovy Kytice do latiny s Farského ilustracemi, který vydala Masarykova univerzita na podzim roku 2018. K výstavě je na webu muzea k dispozici on-line katalog a soubor výstavních tabulí. Tématu jsme vyhradili také první číslo Náchodských muzejních novin 2019.

Jaroslav Jošt: Gobelíny

Náchod – výstavní síň, 5. dubna – 5. května 2019
Kurátoři: Zdeněk Halíř, Mgr. Mariana Poláková, Ph.D.
Unikátní sbírka vyšíváných gobelínů náchodského rodáka Jaroslava Jošta vzniká postupně od roku 1976. Tato neobyčejně pracná technika, kdy počty stehů na vyšítí jednoho obrazu autor počítá na desítky tisíc, se v dnešní době již téměř nepoužívá. Tvorba Jaroslava Jošta, jenž si každý motiv svého obrazu předkresluje, je inspiračně ukotvena především v secesi a jejím barevném kontrastu. V jeho díle lze nalézt nejrůznější motivy – od náboženských, přes mytologické, až k zobrazení přírodních sil či roku. U příležitosti své souborné výstavy se autor rozhodl věnovat muzeu dar – velkoformátový gobelín historické podoby náchodského hradu, který byl umístěn do stálé expozice v Broučkově domě.

Náchodské výtvarné jaro. Obrazy Jiřího Kaufmana

Náchod – výstavní síň, 10. května – 9. června 2019
Kurátoři: Zdeněk Halíř, Mgr. Mariana Poláková, Ph.D.
Další výstava v rámci obnovené spolupráce s regionálními uměleckými spolky z pravidelného cyklu Náchodské výtvarné jaro, tentokrát věnovaná malíři, grafikovi a autorovi ex libris Jiřímu Kaufmanovi, dlouholetému členu Ateliéru malířů a grafiků Náchod (AMAG). Konala se u příležitosti jeho nedožitých sto prvních narozenin.

Tužme se! 150 let Sokola v Náchodě

Náchod – Broučkův dům, 7. června – 29. září 2019
Kurátor: Mgr. Mariana Poláková, Ph.D.
Na základě rozsáhlé veřejné sbírky z roku 2018 s přesahem do roku následujícího, zápůjček soukromých osob i vlastní sokolské organizace a díky muzejním sbírkám byla uspořádána výstava k připomenutí významného výročí náchodského Sokola. Tělovýchovná organizace, jejíž členové byli nedílnou součástí života města, oslavila v červnu loňského roku sto padesáté výročí svého založení. Ze zapůjčeného tělocvičného nářadí byla v prostorách muzea zřízena malá „tělocvična“, jež byla doplněna o cvičební i slavnostní úbory, připomínky sletů a sokolská hesla na stěnách. Po dlouhé době byl také k vidění originální prapor náchodských sokolů, různé dokumenty a fotografie, dokonce i kronika náchodských činovníků.

Hurá léto! Dovolena za socialismu

Náchod – výstavní síň, 21. června – 1. září 2019
Kurátor: Mgr. Barbora Libřická
Tzv. milé retro je v posledních letech stále více oblíbené. Období éry socialismu však bylo jako ne zas tak vzdálené zastoupeno předměty ve sbírkách Muzea Náchodska poměrně málo. Pro připravovanou výstavu zaměřenou na letní dovolené za socialismu se proto muzeum rozhodlo k získání nových předmětů znovu využít již osvědčenou metodu. Stala se jí široce popularizovaná sbírka, která se v muzeu uskutečnila během let 2018 a 2019. Díky ní se podařilo od dárců shromáždit celou řadu oblečení, doplňků a dalších předmětů každodenního života z šedesátých až osmdesátých let 20. století. Samotná výstava zavedla návštěvníky o pár desetiletí zpět a přiblížila jim různé způsoby trávení letní dovolené v tehdejší ČSSR. K vidění byl malý „áčkový“ stan, trampská celta s tábořištěm i velký stan se skládacím nábytkem, ve kterém se dalo u přehrady přežít i několik týdnů. To, že zahraniční dovolené nebyly samozřejmostí, se návštěvníci dozvěděli díky dochovanému písemnému a archivnímu materiálu. Opomenuty nezůstaly ani rekreace ROH a pionýrské tábory. Vše doplnily textové panely se základními informacemi o vývoji a specifikách jednotlivých typů dovolených. Součástí vernisáže byla již tradiční Muzejní noc, jejíž součástí byl bohatý doprovodný zážitkový program, včetně cestovního okruhu retro autobusem z náchodského náměstí do výstavní síně.

48. ročník ratibořického mapového okruhu

Náchod – výstavní síň, 8. – 22. září 2019
Kurátoři: Rudolf Němeček, Zdeněk Halíř, Mgr. Mariana Poláková, Ph.D.
Muzeum Náchodska společně se Sekcí fotografů regionu Náchod, Městským klubem v Novém Městě nad Metují

a městem Náchod uspořádalo výstavu fotografií mezinárodní soutěže Ratibořický mapový okruh, akce s téměř padesátiletou tradicí.

Náchodský fotografický podzim

Náchod – výstavní síň, 27. září – 28. října 2019
Kurátor: Petr Šulc

Výstava se uskutečnila jako druhý ročník pravidelného cyklu Náchodský fotografický podzim. Své práce na široké spektrum témat s použitím různých fotografických technik představili členové Fotoklubu Náchod.

Náchod v obrazech Hany Koblížkové-Šalové

Náchod – Broučkův dům, 4. října – 3. listopadu 2019
Kurátoři: Zdeněk Halíř, Mgr. Mariana Poláková, Ph.D.
Členka náchodského výtvarného kroužku AMAG vystavovala v Muzeu Náchodska již po několikáté. Tentokrát ze svého rozsáhlého díla vybrala tvorbu, jež se týká města Náchoda. Na obrazech zpracovávaných rozmanitou technikou si tak návštěvníci mohli prohlédnout různá zákoutí tohoto města.

Již 140 let s vámi (1879–2019)

Náchod – Broučkův dům, 19. října – 3. listopadu 2019
Kurátor: Mgr. Jan Tůma

Prezentace připomněla stočtyřicáté výročí založení muzea v Náchodě (18. srpna 1879). Na výstavě uspořádané u příležitosti oslav založení muzea mohli návštěvníci zhlédnout nejstarší sbírkové předměty s původními popiskami, ukázky vývoje muzejní evidence i předměty spojené s osobou zakladatele muzea – Jana Karla Hrašeho. Výstava stručně přiblížila složitou historii muzea, jeho ředitele a správce, ale i budovy, ve kterých muzeum během sto čtyřiceti let sídlilo. Instalace byla rovněž doplněna interaktivními prvky s kvízy z dějin muzea. Tématu výročí muzea jsme věnovali rovněž druhé číslo Náchodských muzejních novin 2019. U příležitosti Mezinárodního dne archeologie byl na výstavě také představen zlatý poklad předaný do muzea nálezcem v roce 2019.

Náchodsko 1989–1990. Občanské fórum

Náchod – Broučkův dům, 14. listopadu 2019 – 12. ledna 2020
Kurátor: Mgr. Pavlína Švandová

U příležitosti výročí třiceti let od tzv. sametové revoluce se v Broučkově domě na Masarykově náměstí čp. 18 uskutečnila výstava připomínající listopadové události v roce 1989. Prostřednictvím dobových dokumentů a fotografií dokumentovala některé důležité okamžiky spjaté se sametovou revolucí: zásah bezpečnostních složek na pražské Národní třídě, vyhlášení stávk, zvolení Václava Havla prezidentem, vznik opozičního hnutí a hlavního hybatele demokratizačních změn ve společnosti Občanského fóra, jeho činnost a také brzký zánik po prvních svobod-

ných volbách v novodobé historii naší země. Opomenuto nezůstalo ani dění let 1989/1990 přímo v Náchodě: aktivizace místní opozice, založení místní sekce Občanského fóra, jeho aktivity do konce roku 1989, jednání s představiteli starých pořádků o postupném převzetí moci a činnost v následném roce 1990, kdy jeho hlavním úkolem byla příprava voleb do celostátních zastupitelských orgánů i do městských a obecních zastupitelstev.

Z deníku středoškoláka roku 1989

Náchod – Broučkův dům, 14. listopadu 2019 – 12. ledna 2020
Kurátoři: Bc. Richard Švanda, Mgr. Pavlína Švandová
Předchozí výstavu doplňoval projekt uskutečněný ve spolupráci s Městským úřadem v Náchodě a Informačním centrem v Náchodě, nesoucí název Z deníku středoškoláka roku 1989. Fiktivní deník smyšleného studenta na deseti panelech představil, jak asi mohl prožívat onen osudný rok 1989 mladý člověk na prahu dospělosti. Zájemci se mohli dozvědět, jak vypadal jeho běžný všední den, co se dělo za tzv. Palachova týdne, jehož se v Praze aktivně zúčastnil, jak vypadaly opoziční aktivity náchodských občanů během roku 1989, jaká byla reakce Náchodanů na události 17. listopadu v Praze, rovněž připomněl založení místní sekce Občanského fóra v Náchodě, jeho požadavky a aktivity do konce roku 1989. Tiskovaná verze deníku, vydaná péčí Městského úřadu, byla návštěvníkům výstavy zdarma k dispozici.

Od Martina po Tři krále

Náchod – výstavní síň, 23. listopadu 2019 – 13. ledna 2020
Kurátoři: Mgr. Mariana Poláková, Ph.D.; Mgr. Barbora Libřická; Bc. Veronika Kumstová
Pro předvánoční období připravilo Muzeum Náchodska výstavu věnovanou čekání na narození Spasitele, při němž navštívily domácnosti našich předků obchůzkové postavy. Výstava začínala svátkem svatého Martina a končila obchůzkou Tří králů. Vitríny, které evokovaly vesnické domečky, představily také postavy Barborek a Lucek. Vše bylo doplněno o hmatové a čichové vjemy; návštěvníci mohli hádat, co se ukrývá v plátěných pytlíčcích tematicky spjatých s obchůzkovými postavami. K této výstavě byla také připravena komentovaná prohlídka a edukační program. Součástí vernisáže byla například, kterou přítomným rozdál Mikuláš, čert a anděl.

Výstavy v Hronově

Třpyt Vánoc

Hronov – Jiráskův rodný domek, 30. prosince 2018 – 5. ledna 2019
Kurátor: Mgr. Alina Slováková
Výstava byla zaměřena na vánoční ozdoby. Návštěvníci si mohli prohlédnout rozmanité historické ozdoby od sta-

KTERÝM SE NIKDO NEKLANÍ

Jiří Jan Oktavián Farský

Muzeum Náchodska si vás dovoluje pozvat na komentovanou vycházku po místech života našich židovských spoluobčanů, kterým nebylo dáno přežít holocaust

18. května 2019 od 14.00

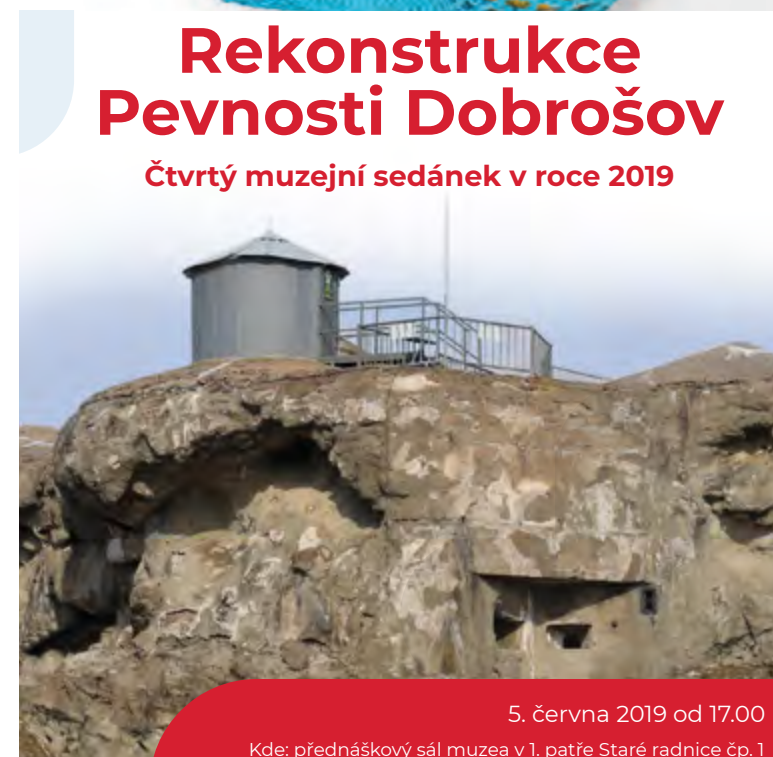
Sraz u Jiráskova rodného domku v Hronově. Vycházka potrvá přibližně dvě hodiny. Zakończena bude Muzeem Náchodska si vás dovoluje pozvat na výstavu.

24 | 8 | 2019
30 | 9 | 2019
Olga Alia Krulišová
& Jana Pavlišová
Kláster Police nad Metují, Laudonův sál
24. srpna – 30. září 2019

Rekonstrukce Pevnosti Dobrošov

Čtvrtý muzejní sedánek v roce 2019

5. června 2019 od 17.00

Kde: přednáškový sál muzea v 1. patře Staré radnice čp. 1

Památky a jejich osudy

muzeum
náchodska
klášter police
nad metují

Tužme se!

Muzeum Náchodska si vás dovoluje pozvat na výstavu k 150 letům Sokola v Náchodě

7. června – 29. září 2019

Kde: Broučkův dům, Masarykovo náměstí čp. 18
Vernisáž výstavy proběhne 6. června v 17.00

15. listopadu 2019 – 12. ledna 2020

Kde: Náchod – Broučkův dům, Masarykovo náměstí čp. 18
Vernisáž výstavy proběhne 14. listopadu v 17.00
Otevřeno: úterý–neděle 9.00–12.00, 1

ročeských, jakými jsou např. vrkoč či polaz, dále vatové, papírové, kovové či skleněné ozdoby. Nejvíce návštěvníci obdivovali perličkové ozdoby. K vidění byly také polotovary skleněných či perličkových ozdob.

Děti nepřátel Říše

Hronov – Jiráskovo muzeum, 17. května – 30. června 2019
Kurátor: Drahomíra Večeřová
Výstava uskutečněná ve spolupráci s Českým svazem bojovníků za svobodu. Putovní panelová výstava připomněla pomocí reprodukcí a přepisů dobové dokumentace osud Svatobořických dětí. Děti českých vlastenců čekalo v období heydrichiády zatčení a během druhé světové války strádání v internačním táboře. Svědectví korespondence nacistických funkcionářů ohledně dalšího osudu dětí odkrývá bezcitnost okupantů a pohrdání životy lidských bytostí.

Náchodsko a Hronov 1939

Hronov – Jiráskovo muzeum, 12. července – 18. srpna 2019
Kurátor: Drahomíra Večeřová
Výstava navázala na předcházející výstavu Děti nepřátel Říše. Akce připomenuly osmdesáté výročí okupace nacistickým Německem a vznik protektorátu Čechy a Morava. Kurátorka shromáždila řadu často unikátních předmětů vztahujících se k Náchodsku a Hronovu té doby, často ze soukromých sbírek, veřejně vystavovaných vůbec poprvé. Návštěvníci mohli zhlédnout obrazy, fotografie, předměty denní potřeby, uniformy, dokumenty i různé artefakty, například z pracovního tábora ve Stárkově.

Hronov v pohybu

Hronov – Jiráskovo muzeum, 23. srpna – 28. října 2019
Kurátor: Drahomíra Večeřová
Výstava věnovaná sportům v minulosti provozovaným v Hronově a okolí. Presentovány byly nově nalezené fotografie od pana Jiřího Švandy zachycující atletické závody v roce 1944, cyklistické závody pořádané v Hronově v době války. Doplnilo je sportovní náčiní, diplomy a poháry. Vystavené exponáty pocházely z podstatné části z lokálních soukromých sbírek. Kromě zprostředkování informační hodnoty tak výstava přispěla k posílení vazeb k muzeu, které jsou předpokladem posílení jeho společenské role v rámci Hronova a okolí.

Výstava prací žáků keramického kroužku

Hronov – Jiráskův rodný domek, 3. – 8. prosince 2019
Kurátor: Drahomíra Večeřová
Do předvánoční atmosféry vyzdobeného Jiráskova domku byla zasazena výstava prací dětí z kroužku keramiky Domu dětí a mládeže Domino Hronov. Jako příležitost pro sdílení v rámci lokální komunity představil kroužek díla mladých tvůrců – keramické chaloupky, zvířátka, keramické svícny apod.

Výstavy v Polici nad Metují

Český řemeslný pohyblivý betlém Zdeňka Farského
Police nad Metují – Stará škola Dřevěnka, 7. prosince 2018 – 27. ledna 2019

Kurátor: Mgr. Jan Tůma
Muzeum Náchodska připravilo pro návštěvníky unikátní příležitost zhlédnout „Český řemeslný pohyblivý betlém“ náchodského řezbáře Zdeňka Farského, jehož betlémy a moderní plastiky najdeme v mnoha v soukromých sbírkách v Evropě a Spojených státech amerických. Vyřezávání a konstrukce tohoto mechanického betlému zabraly autorovi čtyři roky. V Polici nad Metují byl betlém – před předáním soukromému objednateli – poprvé a také naposledy vystaven na veřejnosti. Tuto jedinečnou příležitost si nenechali ujít zájemci z celé republiky. Výstavu betlému navštívilo celkem 3835 návštěvníků. Jako šťastné se také ukázalo umístění tohoto čtyři metry dlouhého a dva metry vysokého betlému do prostor historické roubené barokní školní budovy, neboť výrazně podtrhly jeho unikátnost a monumentálnost.

Osmičková výročí Police nad Metují

Police nad Metují – benediktinský klášter, Laudonův sál, 4. srpna 2018 – 12. května 2019

Kurátor: Mgr. Jan Tůma
Výstava připomněla čtyřsetleté výročí uzavření evangelického kostela v Broumově (1618), které přispělo k zažehnutí třicetileté války, třisetleté výročí postavení policické radnice (1718), stejně tak jako výročí úmrtí největšího benediktinského stavitele opata Otmaro Zinkeho (1728). Dále výstava přiblížila ztrátu sousedního Kladska a Slezska (cášský mír 1748) a obranu Policka generálem Laudonem v roce 1758. Zmíněno bylo též dvousetleté výročí narození Václava Vladivoje Tomka (1818) či založení tělocvičné a hasičské jednoty Sokol v Polici nad Metují (1868). Opomenuto nebylo ani sté výročí konce první světové války, zániku Rakouska-Uherska a vzniku Československé republiky (1918). Stranou nezůstaly samozřejmě také události let 1938, 1948 a 1968 a jejich dopady na Policko.

Památky a jejich osudy

Police nad Metují – benediktinský klášter, Laudonův sál, 24. května – 7. července 2019

Kurátoři: PhDr. Sixtus Bolom-Kotari, Ph.D., Ludmila Žlábková
Fotografická výstava, uspořádaná Muzeem Náchodska ve spolupráci se Společností ochránců památek ve východních Čechách a fotoklubem Omega Hradec Králové, netradičním pohledem přiblížila pohnuté osudy vybraných památkových objektů v Královéhradeckém kraji. Jejich ambicí bylo připomenout smutný fakt, že existence řady architektonicky i historicky zajímavých staveb je po le-

tech nezájmu ze strany lidí ohrožená. Zvláštní pozornost byla věnována Náchodsku, k vidění byla například unikátní vitráž připisovaná Františku Kyselovi a další nálezy z Hakaufova domu v Náchodě, ale i součástí již zbořených náchodských historických staveb, které se různými cestami dostaly do sbírek muzea. Výstava otevřela téma zániku památek a způsobů, jak se s ním vypořádat. Je dostačující „umírání“ a „smrt“ historických objektů pouze dokumentovat a shromažďovat dílčí artefakty? Jaká je odpovědnost úřadů, veřejnosti a jaká kulturních institucí jako muzeum?

Zajatecký tábor v Broumově 1915–1918

Police nad Metují – benediktinský klášter, Laudonův sál, 13. července – 18. srpna 2019

Kurátoři: Mgr. Jan Tůma, Petr Bergmann
Výstava uspořádaná Muzeem Náchodska ve spolupráci s Petrem Bergmannem představila život válečných zajatců v zajateckém táboře v Broumově během první světové války. Tábor, v němž bylo až do konce války v říjnu 1918 zadržováno přes třicet tisíc zajatců srbské, ruské, rumunské, italské a černoohorské národnosti, byl postaven rakousko-uherskou armádou v prostoru mezi Broumovem a Martínkovicemi. Život v zajateckém táboře byl představen především prostřednictvím více jak dvou stovek unikátních dobových fotografií, které pořídil táborový lékař dr. Georg Langer. Obdobně kvalitní a početná fotografická dokumentace není známa z žádného jiného zajateckého tábora z období první světové války. Výstavu doplnily dobové zbraně, uniformy, obrazy, pohlednice, dopisy a detektorové nálezy z prostoru zajateckého tábora.

Na pomezí

Police nad Metují – benediktinský klášter, Laudonův sál, 24. srpna – 30. září 2019

Kurátorky: Olga Alia Krulišová, Jana Pavlišová-Mořkovská
Výstavu vytvořily autorky speciálně pro prostor Laudonova sálu benediktinského kláštera v Polici nad Metují. Intermediální instalace hlásící se k pojetí současného umění reagovala na bouřlivou historii města a nesnadnou koexistenci lidí a přírodních pralesních sil. Prales, který musel ustoupit polím a výstavbě města, si vždy našel cestu zpátky do míst, kde dříve lidé nevládli a mazal jasnou hranici mezi dvěma světy – civilizovaným a divokým, novým a starým. Křehká rovnováha může být kdykoliv narušena. „Les si vezme to, co bylo dříve jeho, proroste zpátky do města, do budov, pokojů...“ Za Muzeum Náchodska se na realizaci výstavy podíleli Mgr. Barbora Libříčková, Mgr. Jan Tůma a Drahomíra Večeřová. Působivou vernisáž doprovodily obrazové a zvukové efekty v mistrovském souladu se zapadajícím sluncem pozdního léta v oknech kláštera.

V zajetí času.

Výstava historických hodin ze sbírek Muzea Náchodska
Police nad Metují – Stará škola Dřevěnka, 13. prosince 2019 – 5. ledna 2020

Kurátor: Mgr. Jan Tůma
Výstava zpřístupnila návštěvníkům rozsáhlou kolekci hodin ze sbírek Muzea Náchodska, která vznikla postupným slučováním sbírek muzeí v Náchodě, Červeném Kostelci, Novém Městě nad Metují, Hronově a v Polici nad Metují. K vidění byly především různé varianty dřevěných hodin ze Schwarzwaldu a jejich místní napodobeniny. Představeny byly také malované železné barokní hodiny z 18. století, pilové hodiny, hrací rámové hodiny, pendlovky, barokní a empírové stolní bicí hodiny. Mezi nejvýznamnější vystavené exponáty patřily kapesní anglické vřetenové hodinky z počátku 18. století a sluneční diptychové hodiny ze slonoviny vyrobené v roce 1603 v Norimberku. Výstava také připomněla tradici výroby hodin v nedalekém Broumově a Meziměstí (firmy Gustav Becker, později Bratři Junghansové, Messap a Chronotechna), ale i historii věžních hodin v Polici nad Metují a polické hodináře.

Výstavy mimo objekty Muzea Náchodska

Lidová roubená architektura Kladského pomezí – mizející tvář krajiny

Vamberk – městská knihovna, 5. září – 31. října 2019
Kurátor: Mgr. Jan Tůma

Putovní výstava vznikla v roce 2011 jako společný česko-polský projekt, jehož se zúčastnilo náchodské muzeum a Muzeum Kultury Ludowej Pogórza Sudeckiego w Kudowie Zdróju. Jak název napovídá, výstava zachycuje pomocí archivních snímků a srovnávacích fotografií mizející roubenou lidovou architekturu na česko-polském pohraničí.

Náchodský betlém řezbáře Lubomíra Zemana

Náchod – městská knihovna, 16. prosince 2019 – 21. ledna 2020
Kurátor: Mgr. Jan Tůma

Vystavování velkého betlému řezbáře Lubomíra Zemana ve výloze Městské knihovny v Náchodě se již stalo jedním z náchodských vánočních obyčejů. V létě roku 2019, krátce před svou smrtí, Lubomír Zeman betlém daroval do sbírek náchodského muzea. Vystavením betlému mimo své výstavní prostory tak Muzeum Náchodska navázalo na již zavedenou tradici.

PŘEDNÁŠKOVÁ ČINNOST

Vedle stálých expozic a krátkodobých výstav Muzeum Náchodska prezentuje svou činnost také prostřednictvím přednášek, komentovaných prohlídek a terénních exkurzí. V roce 2019 Muzeum Náchodska, či jeho pracovníci, uspořádalo celkem 36 přednášek, vycházek a komentovaných prohlídek (bez edukačních programů a workshopů). Hlavní přednášky byly soustředěny v rámci cyklu zvaného Náchodské muzejní sedánky, jež muzeum zahájilo v roce 2019. Sedánky se konají pravidelně každou první středu v měsíci s výjimkou období letních prázdnin. V roce 2019 se jich uskutečnilo devět. Na rozdíl od klasických přednášek jsou platformou pro diskusi na různá aktuální i historická témata mezi přednášejícími a návštěvníky. Vlastní cyklus přednášek je rovněž součástí Mezinárodního dne archeologie. V roce 2019 se v jeho rámci uskutečnily čtyři přednášky. Pracovníci muzea také pravidelně pořádají komentované prohlídky k aktuálním výstavám a stálým expozicím, které se těší značnému zájmu veřejnosti. V roce 2019 jich proběhlo celkem deset. Zaměstnanci muzea často přednášejí i mimo objekty muzea, v roce 2019 například v Praze, Hradci Králové, Meziměstí, Trutnově, Polici nad Metují či na Dobrošově. Stále populárnější jsou u veřejnosti terénní vycházky a exkurze. Při jejich organizaci se dlouhodobě osvědčuje oboustranně prospěšná spolupráce s Centrem kultury, vzdělávání a sportu Police nad Metují. V roce 2019 se přednášek, komentovaných prohlídek a vycházek zúčastnilo celkem 1574 posluchačů.

Náchodské muzejní sedánky

I. Tajemství hradu Vlčinec

Náchod – přednáškový salonek ve Staré radnici, 6. března 2019

Přednášející: Mgr. Jan Tůma

Přednáška s besedou na téma, čeho se vyvarovat při historickém bádání. Za modelový příklad byl vzat zaniklý středověký hrádek Vlčinec, známý z Jiráskových Starých pověstí českých. Přednáška postupně rozkrýla, jak jednotliví autoři prostřednictvím domněnek, opisování neověřených tvrzení a spekulací vyfabulovali smyšlenou historii hradu, o němž reálně neexistuje žádná písemná zmínka. Jediný zaznamenaný doklad (z roku 1406) se totiž nevztahuje k hradu, ale pouze k hoře Vlčinec. Představeny byly také nejnovější archeologické poznatky o této lokalitě.

II. Muž z lidové písničky – Ernst Gideon svobodný pán von Laudon

Náchod – přednáškový salonek ve Staré radnici, 3. dubna 2019

Přednášející: Mgr. Jan Tůma

Přednáška věnovaná postavě Ernsta Gideona svobod-

ného pána von Laudon a jeho působení na Náchodsku a Policku. Na přednášce byly prezentovány také domnělé i skutečné památky a místa, která jsou na Policku a Broumovsku spojována s touto pozoruhodnou osobností. Zvláštní pozornost pak byla věnována obraně Policka v roce 1758 a výstavbě polních opevnění dodnes nazývaných Laudonovy valy.

III. Obnova Broučkova domu

Náchod – přednáškový salonek ve Staré radnici, 3. května 2019

Přednášející: Ing. Miloš Kudrnovský

Projektant představil návrh obnovy Broučkova domu čp. 18 v Náchodě, v němž je umístěna stálá expozice Muzea Náchodska. Výklad o navržené podobě památkově citlivé rehabilitace objektu doplnil ředitel muzea, který seznámil přítomné zájemce s vizí nové expozice. Dům by měl být po rekonstrukci autentickým svědkem podoby zástavby náměstí na přelomu 19. a 20. století. Expozice připomene kromě životního stylu té doby rovněž klíčová témata regionu – fenomén hranice, setkávání náboženských kultur Kladského pomezí a v neposlední řadě také příběh Náchoda jako industriálního centra.

IV. Rekonstrukce Pevnosti Dobrošov

Náchod – přednáškový salonek ve Staré radnici, 3. června 2019

Přednášející: Bc. Martin Měřinský

Minulost, současnost a budoucnost dobrošovské tvrze představil její nový správce. Beseda reagovala na aktuální zahájení projektu revitalizace této národní kulturní památky s dotazy, jak se razantní investice projeví na podobě objektu a jeho historické substance.

V. Jak se nám (ne) jezdilo na dovolenou

Náchod – výstavní síň, 3. července 2019

Přednášející: Mgr. Barbora Libřická

Autorka výstavy „Hurá léto!“ nabídla spolu s komentovanou prohlídkou možnost rozhovoru na téma změn pojetí cestování a tematizace vztahu jednotlivých exponátů k dobovým politickým a společenským souvislostem.

VI. Nadregionální přesah některých událostí za protektorátu v Náchodě

Náchod – přednáškový salonek ve Staré radnici, 4. září 2019

Přednášející: PhDr. Václav Sádlo

Emeritní ředitel náchodského muzea připomněl některé události v Náchodě a jeho okolí v nelehké protektorátní době. Opomenut nezůstal požár náchodského skladu pohonných hmot na konci srpna 1941 a následné perzekuce, neznámá tragédie Náchodska z doby prvního stanného práva, běloveské události, ale ani odplata za ně, k níž došlo zanedlouho v květnových dnech roku 1945 v náchodském pivovaru.

VII. Vízmburk – život na hradě v zrcadle archeologie

Náchod – přednáškový salonek ve Staré radnici, 2. října 2019

Přednášející: Mgr. Jan Košťál

Hrad Vízmburk byl v sedmdesátých a osmdesátých letech 20. století pro množství archeologických nálezů, které vypovídají o každodenním životě na středověkém hradě i jeho zániku, nazýván východočeskými Pompeji. Archeolog Muzea Náchodska na besedě poodhalil tajemství hradu, jeho architektury, dávné minulosti i záchrany této gotické památky, která se řadí k nejstarším v našem regionu.

VIII. Přírodou Kladského pomezí. O krajině, přírodě a lidech...

Náchod – přednáškový salonek ve Staré radnici, 6. listopadu 2019

Přednášející: Mgr. Jan Ježek

Při komentovaném promítání provedl Jan Ježek z Jiráskova gymnázia v Náchodě přítomné zájemce tím nejzajímavějším z místní přírody. Mottem celé přednášky bylo: Je dobré vědět, v jak mimořádné části Evropy žijeme. Co mají společného dějiny a příroda? Středoevropská krajina a příroda, přetvářena po tisíciletí člověkem, je sama o sobě dějinným svědectvím. Její příběh bude mít místo v nové náchodské muzejní expozici chystané spolu s rekonstrukcí Broučkova domu. Beseda byla tematicky prvním sedánkem přesahujícím historická témata a vstřícný ohlas publika potvrdil strategii zařazování širšího spektra oborů v roce 2020.

IX. Nadchází čas adventních obchůzek

Náchod – výstavní síň, 4. prosince 2019

Přednášející: Mgr. Mariana Poláková, Ph.D.

Výstavou od Martina po Tři krále návštěvníky provedla její hlavní autorka. V časové posloupnosti církevního roku připomenula postavy, které během adventu navštívily naše předky, ale i další adventní zvyky a obyčeje. Zároveň přiblížila koncept představované vánoční výstavy, kde má své místo tajemství, ale také čichové a hmatové vjemy spojené s poznáváním atributů vážících se k jednotlivým postavám.

Ostatní přednášky pro veřejnost

Počátky zimních sportů na Policku a Machovsku

Police nad Metují, 14. února 2019

Přednášející: Mgr. Jan Tůma

Přednáška pro účastníky Mezinárodního srazu turistů v Polici nad Metují (XVI. Český zimní sraz turistů, 52. Slovenský zimný sraz KST a Stretnutie TOM). Výklad jim přiblížil bohatou historii zimních sportů a zimní turistiky na Policku, Broumovsku a Machovsku. Seznámili se nejen s dlouhou tradicí výroby bruslí v Polici nad Metují, ale i s historií rekreačního a sportovního lyžování v tomto regionu. Připomenuti byli průkopníci lyžování (Emerich Rath), místní výrobci lyží (Oldřich Plný), ale také dosud žijící legenda československého lyžování, pětinašobný vítěz Jizerské padesátky Jiří Beran z Police nad Metují.

Generál Laudon na Broumovsku

Meziměstí – společenský sál hasičské zbrojnice, 5. června 2019

Přednášející: Mgr. Jan Tůma

Přednáška pro Klub důchodců Meziměstí věnovaná postavě Ernsta Gideona svobodného pána von Laudon a jeho působení na Broumovsku. Na přednášce byly představeny domnělé i skutečné památky, které jsou na Broumovsku spojovány s touto postavou. Zvláštní pozornost pak byla věnována obraně Broumovka v roce 1758 a výstavbě polních opevnění dodnes poněkud nepřesně nazývaných Laudonovy valy.

Tvrz Dobrošov

Dobrošov, 10. července 2019

Přednášející: Bc. Martin Měřinský

Přednáška o historii Dobrošova v kontextu vzniku československého opevnění a jeho inspirací reagovala na aktuální zájem návštěvníků vyvolaný informacemi o rekonstrukci. Autor objasnil některé dlouhodobě tradované nepřesnosti týkající se například samotného oficiálního názvu „Pevnost Dobrošov“, kdy by bylo lépe v souladu s písemnými prameny z doby stavby hovořit o „Tvrzi Dobrošov“.

Tvrz Dobrošov

Dobrošov, 14. srpna 2019

Přednášející: Bc. Martin Měřinský

Přednáška věnovaná československému opevnění a tvrzi Dobrošov neopomenula ani „druhý život“ objektu, ať už v době druhé světové války, kdy sloužil k testování německých zbraní, nebo v době poválečné, kdy se po čase nezájmu a chátrání stal roku 1968 vůbec prvním zpřístupněným muzeem československého opevnění.

Archeolog Jan Karel Hraše

Náchod – přednáškový salonek ve Staré radnici, 19. října 2019

Přednášející: Mgr. Jan Tůma

Přednáška v rámci programu Mezinárodního dne archeologie. U příležitosti oslav 140. výročí založení muzea v Náchodě byla představena osobnost jeho zakladatele – archeologa, pedagoga, spisovatele a historika Jana Karla Hraše. Z jeho mnoha aktivit byl kladen důraz především na jeho archeologické výzkumy, počínaje výzkumy mohylových pohřebišť v jeho rodných jižních Čechách, přes průzkum hradíšť na Litoměřicku a v severovýchodních Čechách, výzkumy na Plzeňsku, až po zkoumání popelnicových pohřebišť v okolí Smířic a Třebešova. Přednáška však také odhalila Jana Karla Hraše jako badatele značně rozporuplného – zpočátku inovátora a průkopníka nových metod v archeologii, později však vědce houževnatě hájícího již překonané metody i názory.

Památková péče v době vzniku náchodského muzea

Náchod – přednáškový salonek ve Staré radnici, 19. října 2019
Přednášející: PhDr. Sixtus Bolom-Kotari, Ph.D.

Přednáška v rámci programu Mezinárodního dne archeologie. Ředitel Muzea Náchodska zasadil zrození městského muzea v Náchodě roku 1879 do kontextu dobového celospolečenského vývoje a životního stylu. Právě péče o památky byla bytostnou součástí proměn, jíž se vyznačuje „dlouhé“ 19. století, totiž vlny historismů. Tehdy se na jedné straně archeologické, umělecké a stavební památky stávají novými „relikviemi“ národních příběhů (páve pro tyto relikvie je zapotřebí zakládat „svatostánky“ – muzea a galerie), na straně druhé dochází poprvé ve známé historii k plošné a totální likvidaci památek za pomoci strojů (asanace historických měst).

Depoty na území Náchodska

Náchod – přednáškový salonek ve Staré radnici, 19. října 2019
Přednášející: Mgr. Jan Košťál

Přednáška v rámci programu Mezinárodního dne archeologie. Archeolog Muzea Náchodska představil posluchačům zlatý poklad a jiné bronzové depoty, které v roce 2019 získalo muzeum do svých sbírek. Tyto nálezy jsou součástí nejednoznačného fenoménu amatérského hledačství, jenž představuje zároveň riziko porušení původních archeologických situací i příležitost ke spolupráci při poznávání společného kulturního dědictví.

Archeologický výzkum na dálnici D11 Hradec Králové – Jaroměř

Náchod – přednáškový salonek ve Staré radnici, 19. října 2019
Přednášející: Mgr. Miroslav Pleska

Přednáška v rámci programu Mezinárodního dne archeologie. Přednášející představil archeologické nálezy získané během rozsáhlého archeologického výzkumu na trase dálnice D11 a jejich interpretaci.

Šifra mistra Dientzenhofera aneb Barokní kostely na Broumovsku

Dobruška – Městské vlastivědné muzeum, 7. listopadu 2019
Přednášející: PhDr. Zdeněk Zahradník

Premiéra přednáškového programu se světelnými obrazy, divadelními prvky a závěrečnou hypotézou na téma cenných památek církevního stavitelství v Královéhradeckém kraji. „U Dientzenhofera se zdá být všechno jasné. Ale je tomu skutečně tak? Nevložil tento architekt do kostelů takzvané broumovské skupiny navzdory opatu zdejšího kláštera přece jen nějaké vyšší tajné poselství?“

Proměny tvrže Dobrošov

Trutnov, 5. prosince 2019
Přednášející: Bc. Martin Měřínský

Přednáška v rámci česko-polské konference Euroregionu Glacensis k projektu „Tajemství vojenského podzemí“ ukázala turistické možnosti objektu s padesátiletou tradicí masové pozornosti návštěvníků z řad veřejnosti. Probíhající rekonstrukce je spolu s proměnou témat zájmů turistů příležitostí k novému začátku a nové prezentaci tvrže.

Terénní vycházky a exkurze**Pamětihodnosti Police nad Metují**

Police nad Metují – intravilán města, 14. února 2019
Přednášející: Mgr. Jan Tůma

Vycházka s přednáškou pro účastníky Mezinárodního srazu turistů v Polici nad Metují (XVI. Český zimní sraz turistů, 52. Slovenský zimný sraz KST a Stretnutie TOM). Účastníci vycházky se seznámili s nejvýznamnějšími historickými a architektonickými památkami Police nad Metují a jejich historií. Připomenuty byly také dějiny města od jeho založení po současnost.

Benediktinský klášter a městečko Police nad Metují

Police nad Metují – klášter a město, 2. května 2019
Přednášející: Mgr. Jan Tůma

Komentovaná prohlídka kláštera a města pro studenty předmětu Dějiny kultury raného novověku z Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové přiblížila dějiny benediktinského kláštera a poddanského městečka Police nad Metují.

Taky jsme žili v Hronově

Hronov – město, 18. května 2019
Přednášející: Drahomíra Večeřová, Vlasta Klapalová

Komentovaná vycházka po místech, kde v Hronově žili židovští spoluobčané, kterým nebylo dáno přežít holocaust. Vycházka zahájená u Jiráskova rodného domku byla zakončena promítáním v kostele Českobratrské církve evangelické.

Vycházky Polickem II. – Za lidovou architekturou a historií do Bezděkova nad Metují a Radešova

Bezděkov nad Metují a Radešov Nad Metují, 15. června 2019
Přednášející: Mgr. Jan Tůma

Terénní exkurze s přednáškou uspořádaná ve spolupráci s CKV Pellyho domy. Vycházka byla vedena především po stopách příběhů zachycených v denících učitele a národního buditele Josefa Čecha, který v Bezděkově působil v letech 1799 až 1849. Navštíveny však byly i další pamětihodnosti: bezděkovský lom s útvary zvanými kamenná slunce, místní část Kalabon, historické zděné studny, haltýře, panský dvůr a zaniklé panské sídlo, zaniklá stará škola, kostel sv. Prokopa a blahoslaveného Vintříře, hřbitov, zaniklá středověká ves Škutina, polické popravěště či statek v Radešově, ve kterém byl ubytován pruský král Friedrich II.

Vycházky Polickem VI. – Po pamětihodnostech Pěkova a Honů

Pěkov a Hony, 21. září 2019

Přednášející: Mgr. Jan Tůma

Terénní exkurze s přednáškou uspořádaná ve spolupráci s CKV Pellyho domy. Historie a pamětihodnosti Pěkova a Honů – dvou vesnic, jež sdílely stejné osudy, přesto však byly zcela rozdílné. Zaniklé rybníky, Šolcovna, panský mlýn, smírčí kříže, Laudonovy valy, staré pomístní názvy a zajímavosti z historie: obrana Policka generálem Laudonem, kriminální kauzy z přelomu 16. a 17. století, co byl a kde ležel Oberssar, založení vsi Lhotky a její germanizace spojená s přejmenováním na Huttberg (dnes Hony).

Komentované prohlídky výstav a stálých expozic**Muzeum zimních sportů Emericha Ratha**

Police nad Metují – klášter, 2. února 2019

Přednášející: Mgr. Jan Tůma

Komentovaná prohlídka Muzea zimních sportů. Představen byl Emerich Rath jako první doložený lyžař v regionu (1897), počátky lyžování v Polici nad Metují (1903–1907), počátky lyžování v Hronově (1903) a v Machově (1917), dále významné osobnosti závodního lyžování v Polici n. M. a skoků na lyžích v Machově.

Stará barokní škola a benediktinský klášter v Polici nad Metují

Police nad Metují – stará škola a klášter, 12. února 2019

Přednášející: Mgr. Jan Tůma

Komentovaná prohlídka roubené barokní školy a prostor benediktinského kláštera v Polici nad Metují – historické a stavební zajímavosti.

Z formy na stůl. Jak se odlišil porcelánový hrnek

Náchod – výstavní síň, 16., 25., 26. února a 26., 27. března 2019

Přednášející: Bc. Veronika Kumstová

Komentované prohlídky pořádané výstavy. V průběhu jejího konání byly plánovány tři termíny pro širokou veřejnost, avšak na základě žádosti byly realizovány ještě další dvě komentované prohlídky pro Klub seniorů z Hronova a keramický kroužek při středisku volného času Děčko Náchod. Jejich cílem bylo představit a zároveň ukázat náročnost výroby vystavených porcelánových předmětů a jejich krásu.

Kterým se nikdo neklaní

Náchod – Broučkův dům, 30. dubna 2019

Přednášející: PhDr. Sixtus Bolom-Kotari, Ph.D.

Komentovaná prohlídka pořádané výstavy pro žáky vý-

tvarného oboru Základní umělecké školy v Hronově se zaměřením na široké spektrum témat, technik a stylů výtvarného díla Jiřího Jana Oktaviána Farského.

Kolonizace Policka

Police nad Metují – klášter a město, 16. května 2019

Přednášející: Mgr. Jan Tůma

Komentovaná prohlídka kláštera a města v rámci přípravy projektu Na pomezí.

Benediktinský klášter v Polici nad Metují

Police nad Metují – klášter, 24. května 2019

Přednášející: Mgr. Jan Tůma

Komentovaná prohlídka prostor kláštera v Polici nad Metují v rámci festivalů Noci kostelů a Muzejní noci. Zájemci si mohli vyslechnout příběhy spojené s polickým klášteřem – pověst o tajemném mnichovi, pověst o klášterním pokladu, byl jim přiblížen opatův byt, kaple, vrchnostenská kancelář, ve které probíhaly dramatické události při selském povstání v roce 1775, působení pozdějšího historika Václava Vladivoje Tomka jako soukromého učitele dětí správce kláštera Josefa Dáňi.

Zajatecký tábor v Broumově 1915–1918

Police nad Metují – Laudonův sál, benediktinský klášter, 17. a 18. srpna 2019

Přednášející: Petr Bergmann

Komentované prohlídky výstavy Zajatecký tábor v Broumově 1915–1918. Autor výstavy seznámil návštěvníky s málo známou kapitolou dějin regionu, i s okolnostmi získání unikátních fotografií dokumentujících běžný život v broumovském zajateckém táboře.

Noční prohlídky Jiráskova muzea

Hronov – Jiráskovo muzeum, 21. srpna 2019

Přednášející: Drahomíra Večeřová

Speciální noční prohlídky prostor Jiráskova muzea v podkroví budovy Jiráskova divadla pro sponzory festivalu Jiráskův Hronov naznačily možnosti další spolupráce se soukromými subjekty, jejichž aktivita je pro další rozvoj kulturních aktivit klíčová.

Přeshraniční mezigenerační integrace

Hronov – Jiráskův rodný domek, 11. září 2019

Přednášející: Drahomíra Večeřová

Jiráskův rodný domek se stal součástí mezinárodní akce pořádané městem Hronov s názvem Přeshraniční mezigenerační integrace. Muzeum nabídlo pro účastníky projektu z Polska a Česka speciální komentované prohlídky rodného domku Aloise Jiráska. Prohlídek se zúčastnili návštěvníci z Klodzka, Świdnice, Náchoda a České Skalice.

Tužme se! 150 let Sokola v Náchodě

Náchod – Broučkův dům, 10. a 24. září 2019

Přednášející: Mgr. Mariana Poláková, Ph.D.

Komentovaná prohlídka k výstavě přiblížila dějiny místní sokolské organizace od jejího založení až po současnost.

Revitalizace Pevnosti Dobrošov

Dobrošov, 20. září 2019

Přednášející: Bc. Martin Měřinský

Ředitel muzea a správce pevnosti uvítali výjezdní zasedání kontrolního výboru Zastupitelstva Královéhradeckého kraje. Správce se ujal komentované prohlídky podzemí, které mělo v probíhající čilém stavebním ruchu atmosféru skoro jako v čase budování na sklonku třicátých let 20. století.

Náchodsko 1989-1990. Občanské fórum; Z deníku středoškolačka roku 1989

Náchod – Broučkův dům, 17. listopadu 2019

Přednášející: Mgr. Pavlína Švandová

U příležitosti výročí třiceti let od tzv. sametové revoluce proběhla v den státního svátku komentovaná prohlídka výstav připravených k připomenutí těchto významných dějinných událostí. V rámci komentované prohlídky bylo zájemcům přiblíženo dění v listopadu roku 1989 na Náchodsku a vznik a činnost místní sekce Občanského fóra jakožto opozičního hnutí a hlavního hybatele demokratických změn ve společnosti.

EDUKAČNÍ ČINNOST

Budujeme edukační strukturu, která má pokrýt všechny stupně vzdělávání i širokou veřejnost. Pro každou z poboček muzea jsou plánovány speciální programy, které se k dané lokalitě vztahují. Ve stálé expozici muzea je pro žáky základních a středních škol připraveno deset vzdělávacích programů s názvem Krokem za příběhem. Jednotlivé programy se vážou k muzejním exponátům. Jejich stěžejní bod tvoří příběhy z dob dávných a minulých, na které navazují zábavné aktivity v podobě úkolů, pracovních listů a didaktických her. Kromě programů ve stálé expozici jsou rovněž připravovány vzdělávací aktivity k jednotlivým výstavám. Ke každé výstavě je současně připraven také samoobslužný didaktický materiál či pracovní listy. V Polici nad Metují vznikl program pro první stupeň základních škol, který ve Staré škole Dřevěnce umožňuje, aby si žáci vyzkoušeli, jak se dříve žilo a učilo. V přípravě jsou další programy, například k pečení chleba v Jiráskově rodném domku v Hronově. Dějinný fenomén hranice má s nadsázkou akcentovat program pracovní nazvaný Moje Mutti byla dobrá Čecha.

V roce 2019 realizovalo Muzeum Náchodska celkem deset vzdělávacích programů, jichž se zúčastnilo celkem 829 žáků. V témže roce se též podařilo do vzdělávacích aktivit ve větší míře zapojit i seniory: od října 2019 je ve spolupráci se Zemědělskou univerzitou v Praze v Hronově pořádána Virtuální univerzita třetího věku, na kterou se v zimním semestru přihlásilo čtrnáct posluchačů.

Pedagogické a přednáškové programy pro školy**Velikonoce v muzeu**

Náchod – přednáškový salonek ve Staré radnici, 12. dubna 2019

Lektorky: Mgr. Barbora Libřická, Bc. Veronika Kumstová
Dílnička zaměřená speciálně na potřeby a dovednosti žáků Praktické školy Josefa Zemana.

Hurá léto! Dovolená za socialismu

Náchod – Výstavní síň, 27. června 2019

Laktorka: Mgr. Barbora Libřická

Komentovaná prohlídka s kurátorkou výstavy studentům Jiráskova gymnázia v Náchodě přiblížila, jakým způsobem se v dobách socialistického Československa trávil dovolená.

Jak se dříve žilo a učilo ve staré škole

Police nad Metují – Stará škola Dřevěnka, 24. září 2019

Lektoři: Mgr. Mariana Poláková, Ph.D., Mgr. Jan Tůma, Mgr. Barbora Libřická, Bc. Veronika Kumstová
Projektový den pro žáky Základní školy Batňovice, který jim přiblížil, jak se žilo a učilo ve staré roubené škole Dřevěnce v Polici nad Metují. Žáci prvního stupně si vyzkoušeli praní na vaše a v pračce kývačce, vyrobili si dřevěnou panenku, poslechli si zajímavosti o bytu pana učitele a zasedli do starých školních lavic. Pro žáky byly také připraveny pracovní listy a odnesli si vlastnoručně udělanou placku.

V pekle bojišť první světové války

Náchod – Broučkův dům, 4. října 2019

Lektor: Mgr. Jan Tůma

Projektový den pro žáky devátých tříd Základní školy Jaroměř s ukázkami dobových uniforem, zbraní a dokumentů.

Meziválečné opevnění, mnichovské události a druhá světová válka

Náchod – Broučkův dům, 4. října 2019

Lektor: Bc. Martin Měřinský

Projektový den pro žáky devátých tříd Základní školy Jaroměř s ukázkami dobových uniforem, zbraní a dokumentů.

Pravěk Náchodska

Náchod – Broučkův dům, 11. října 2019

Lektor: Mgr. Jan Tůma

Projektový den pro žáky Základní školy Červený Kostelec,

na němž se dověděli, kdy poprvé přišli lidé do Náchoda a Červeného Kostelce, jak vypadají archeologické nálezy a jak se získávají, čím se zabývá archeologie, o původu pravěkých jmen Labe, Úpa a Metuje, která stále užíváme apod.

Náchodský okruh Art deco

Náchod – Broučkův dům, 11. října 2019
Lektorka: Mgr. Mariana Poláková, Ph.D.

Vzdělávací program navázaný na jedinečnou architekturu první republiky dochovanou v Náchodě a jeho okolí a na předměty každodenní potřeby zastoupené v muzejních sbírkách.

Tajemství středověkého Náchoda

Náchod – město a Broučkův dům, 21. října 2019
Lektor: Mgr. Jan Tůma

Projektový den pro žáky Základní školy Bražec. Procházka s výkladem, praktickými ukázkami a plněním úkolů. Žáci získali informace, jak vypadalo středověké město, kde stály brány, hradby a co z nich zbylo. Byly jim přiblíženy některé atributy středověkého soudnictví jako pranýř, rychta a šatlava, dověděli se, proč se hlavní ulice jmenuje Kamenice, kdo byl rytíř Hron, komu patří podkova zadlážděná v místě mostu přes bývalý vodní příkop a další zajímavosti.

Jak se žilo v pravěku

Náchod – Broučkův dům, 12. listopadu 2019
Lektor: Mgr. Jan Tůma

Projektový den pro žáky Praktické školy Josefa Zemana v Náchodě, kteří byli hravou a nenásilnou formou seznámeni s tím, co je pravěk a čím se zabývá archeologie.

Od Martina po Tři krále

Náchod – Výstavní síň, 22. listopadu 2019 – 12. ledna 2020
Lektorka: Mgr. Mariana Poláková, Ph.D.

K vánoční výstavě byl připraven výukový program pro všechny typy škol. Dle věkových kategorií pak děti buď poslouchaly a hádaly (MŠ), informovaly své spolužáky (první stupeň ZŠ) či hrály divadlo (druhý stupeň ZŠ, SŠ). O program byl ze stran škol velký zájem – celkem se ho zúčastnilo 444 osob.

Virtuální univerzita třetího věku

První semestr Virtuální univerzity třetího věku

Hronov, říjen – prosinec 2019

Garant za Muzeum Náchodska: Drahomíra Večeřová
V roce 2019 Muzeum Náchodska ve spolupráci se Zemědělskou univerzitou v Praze zahájilo v Hronově výuku v rámci Virtuální univerzity třetího věku. Do prvního semestru, který probíhal od října do prosince 2019, se přihlásilo čtrnáct studentů. Ti absolvovali soubor šesti videopřednášek na téma Dějiny a souvislosti I. Výukovým

garantem byl historik prof. PhDr. Zdeněk Beneš, CSc. Studenti po absolvování vyplnili test. Všichni přihlášení mají zájem pokračovat ve studiu i v následujícím roce. Cílem je prohloubení této aktivity mimo virtuální prostor, mj. v podobě diskusí na jednotlivá témata po skončení videopřednášek s účastí jak garantky, která poskytuje studentům doplňující výukové materiály, tak ředitele muzea.

KREATIVNÍ DÍLNY A DNY ŘEMESEL

Mezi návštěvníky nejatraktivnější akce pořádané či spolupořádané Muzeem Náchodska patří dny řemesel. V Polici nad Metují při jejich konání muzeum již několik let spolupracuje se sdružením Cech panen rukodělných, jehož členky u příležitosti Velikonoc, Kvíčerovské pouti, svátku svatého Martina a adventu předvádějí ve staré škole Dřevěnce různá dnes již téměř zapomenutá řemesla, rukodělné techniky, ale i krajové pokrmy. V roce 2019 byly tyto aktivity rozšířeny také do Hronova, kde muzeum spolupracuje s místním sdružením Vyrobeno v Honově. Zde je pro dny řemesel vhodně využít Jiráskův rodný domek. Muzeum však také samo organizuje řadu tvůrčích dílen zaměřených na různé dovednosti a odvětví lidské činnosti. Dílničky jsou obvykle voleny s ohledem na probíhající výstavy, roční období či tradice a zvyky; mají proto tedy i jistý edukativní přesah. V roce 2019 Muzeum Náchodska připravilo celkem 19 kreativních dílen a dnů řemesel (nebo se podílelo na jejich organizaci), které navštívilo přes 3863 zájemců. Mimo to dvě tvůrčí dílničky uspořádala pracovnice Muzea Náchodska Pavlína Švandová také v Červeném Kostelci, a to ve spolupráci se zdejším městským kulturním střediskem.

Kreativní dílny

Kašírované masopustní masky

Náchod – přednáškový salonek ve Staré radnici, 16. února 2019
Lektorky: Mgr. Barbora Libřická, Bc. Veronika Kumstová
Muzeum Náchodska se v roce 2019 připojilo k již tradiční náchodské akci s názvem Sousedský masopust. Při této příležitosti byla zájemcům nabídnuta dílnička na vytvoření vlastních originálních kašírovaných masek za pomoci proužků nastříhaných novin, škrobu a temperových barev.

Dekorace porcelánu

Náchod – přednáškový salonek ve Staré radnici, 16. března 2019
Lektorky: Mgr. Barbora Libřická, Bc. Veronika Kumstová
Poté, co byli zájemci blíže seznámeni s nanášením barev na porcelán, si mohli vyzkoušet vytvoření vlastního dekoru. K dispozici byly barvy a bílý porcelán, který se na konci kurzu stal osobitým kouskem. Po výpalu nad teplotu 800 °C se stává dekor trvanlivým a účastníci mohou porcelán běžně používat.

Výroba razítek ze dřeva a gumy

Hronov – Jiráskův rodný domek, 16. března 2019
Lektorky: Drahomíra Večeřová, Martina Nosková
Tvořivá dílnička určená především pro rodiče s dětmi do dvanácti let věku s důrazem na rozšíření jejich zručnosti a představitosti. Účastníci si vyrobili razítka dle vlastního návrhu.

Velikonoce v muzeu

Náchod – přednáškový salonek ve Staré radnici, 13. dubna 2019
Lektorky: Mgr. Barbora Libřická, Bc. Veronika Kumstová
V roce 2019 se v Muzeu Náchodska uskutečnil už pátý ročník oblíbené velikonoční dílničky pro veřejnost. Na této již tradiční muzejní akci byly návštěvníkům k dispozici proutky, stuhy a lektor, za jehož pomoci si zájemci mohli uplést velikonoční pomlázku. Dále bylo pro účastníky připraveno několik stanovišť, kde si ozdobili vajíčka různými tradičními i moderními technikami.

Na odpoledne umělcem

Náchod – Broučkův dům, 9. dubna a 7. května 2019
Lektorky: Mgr. Barbora Libřická, Bc. Veronika Kumstová
U příležitosti výstavy „Kterým se nikdo neklání“, jež mapovala pozůstalost a dílo Jiřího Jana Oktaviána Farského, bylo možné dvakrát navštívit odpolední kurz kresby. Tématem kresby byly reprodukce maleb, kreseb, náčrtů i plastik J. J. O. Farského. Pro zájemce byl připraven malířský stojan i další pomůcky pro kresbu.

Výroba papírových květin

Hronov – Jiráskův rodný domek, 12. května 2019
Lektorky: Drahomíra Večeřová, Martina Nosková
Tvořivá dílnička, při které si její účastníci mohli vyrobit vlastní papírové květiny z krepového papíru, které nikdy neuvadnou.

Háčkovaná síťovka

Náchod – Výstavní síň, 25. června 2019
Lektorky: Mgr. Barbora Libřická, Bc. Veronika Kumstová
V návaznosti na letní retro výstavu „Hurá léto! Dovolená za socialismu“ byla veřejnosti nabídnuta dílnička, při které si zájemci uháčkovali vlastní retro síťovku, symbol každodennosti v období státního socialismu.

Mít šperky jako Božena Němcová

Červený Kostelec – Domek Boženy Němcové, 8. června a 17. srpna 2019
Lektorka: Mgr. Pavlína Šandová
Tvůrčí dílna uspořádaná ve spolupráci s Městským kulturním střediskem v Červeném Kostelci. Zájemci si mohli zkusit z korálků vyrobit repliku náušnic, jaké nosila naše slavná spisovatelka.

Hračky a hry

Červený Kostelec – Domek Boženy Němcové, 22. června a 17. srpna 2019
Lektorka: Mgr. Pavlína Šandová
Tvůrčí dílna uspořádaná ve spolupráci s Městským kulturním střediskem v Červeném Kostelci. Zájemci si mohli zkusit vyrobit zajímavé hračky z dřevěných komponentů, repliky takových, s jakými si hrály děti zhruba před sto lety.

Leptání skla

Hronov – Jiráskův rodný domek, 21. září 2019
Lektorky: Drahomíra Večeřová, Martina Nosková
Kreativní dílnička, na které se účastníci pod vedením lektorky naučili zdobit skleněné nádoby pomocí leptání. Na vhodnou skleněnou nádobu nalepili vzory, které chtěli vyleptat a následně je opatrně potírali aktivátorem, který po setření vytvořil na skle nádherné motivy.

Výroba razítek ze dřeva a gumy

Police nad Metují – Stará škola Dřevěnka, 28. září 2019
Lektorky: Drahomíra Večeřová, Martina Nosková
Tvořivá dílnička určená především pro rodiče s dětmi do dvanácti let věku. Účastníci si vyrobili razítka dle vlastního návrhu.

Výroba dýní z textilu

Hronov – Jiráskův rodný domek, 5. října 2019
Lektorky: Martina Vlachová, Drahomíra Večeřová
Pod vedením lektorky se účastníci workshopu naučili vyrábět ozdobné dýně z textilu. Za pomoci toaletního papíru, který se obalil látkou a dozdobil knoflíky, stužkami, přírodninami apod. vznikly nádherné dýně, které celý podzim dělaly šikovným dětem radost.

Vánoční věnec z přírodních materiálů

Náchod – přednáškový salonek ve Staré radnici, 30. listopadu 2019
Lektorky: Mgr. Barbora Libřická, Bc. Veronika Kumstová
Na období adventu Muzeum Náchodska připravilo dílničku na výrobu a dekoraci tradičních vánočních věnců. Za použití převážně přírodních materiálů, jakými jsou šišky, skořápky oříšků, skořice, sušená jablčka či pomeranč, si účastníci vyrobili věnce na zavěšení i klasické adventní věnce se svíčkami.

Dny řemesel**Velikonoce v Dřevěnce**

Police nad Metují – Stará škola Dřevěnka, 13. dubna 2019
Kurátor: Mgr. Jan Tůma, Jiřina Hejnová, Ines Štovičková
Tradiční den řemesel uspořádaný ve spolupráci se spolkem Cech panen rukodělných návštěvníkům nabídl ukázky tradičních rukodělných technik jako zpracování ovčí vlny, paličkování a drátování. Součástí dne řemesel byly

také velikonoční dekorace, výrobky z kukuřičného šustí, pletené a háčkové dekorace, ale i ukázky a ochutnávka regionálních pokrmů. Paní Věra Ježková mimo to předvedla Temari ball – starou rukodělnou techniku, známou v Číně a Japonsku již od 7. století.

Velikonoce v Jiráskově rodném domku

Hronov – Jiráskův rodný domek, 19. – 20. dubna 2019
Kurátor: Drahomíra Večeřová

Den řemesel spojený s výstavou výrobků zorganizovalo Muzeum Náchodska ve spolupráci se sdružením Vyrobeno v Hronově. Akce byla koncipována jako ukázka řemesel místních tvůrců z Hronova a blízkého okolí, s možností koupi jejich výrobků. Ukázky svého umu předvedl například kovář a soustružník s dřevěným soustruhem z Police nad Metují. Představili se také tvůrci keramiky, oděvních doplňků či skleněných figurek. Akce představila nový koncept Jiráskova rodného domku jako živého kulturního centra Hronova, zdroje tvůrčí inspirace, místa výměny kontaktů a opory sítě lokální ekonomiky. Vzhledem k úspěchu – do domku při této příležitosti zavítalo 1480 návštěvníků – šlo o začátek nové tradice, předpokládá se pořádání obdobných aktivit i v dalších letech.

Dřevěnka o Polické pouti

Police nad Metují – Stará škola Dřevěnka, 17. a 18. srpna 2019
Kurátor: Drahomíra Večeřová, Jiřina Hejnová, Ines Štovičková

Den řemesel uspořádaný ve spolupráci se spolkem Cech panen rukodělných u příležitosti tradiční Kvíčerovské pouti v Polici nad Metují. Členky cechu předváděly lidová řemesla a kulinářské speciality z Policka a Českého koutku v Kladsku. Návštěvníci zároveň mohli zhlédnout historické školní třídy a ukázku dobového bytu učitele.

Svatý Martin v Dřevěnce

Police nad Metují – Stará škola Dřevěnka, 2. listopadu 2019
Kurátor: Drahomíra Večeřová, Jiřina Hejnová, Ines Štovičková
Tradiční den řemesel uspořádaný ve spolupráci se spolkem Cech panen rukodělných u příležitosti Svatomartinského trhu v Polici nad Metují. Ukázky rukodělných technik a především kulinářských specialit spojených se svátkem sv. Martina.

Advent v Jiráskově rodném domku

Hronov – Jiráskův rodný domek, 29. – 30. listopadu 2019
Kurátor: Drahomíra Večeřová
Muzeum Náchodska ve spolupráci se sdružením Vyrobeno v Hronově připravilo pro návštěvníky adventně vyzdobený rodný domek Aloise Jiráska s tradičně zavěšeným vánočním stromkem a betlémy z kynutého těsta i papíru. Takto vyzdobený domek pak posloužil jako důstojný prostor pro

ukázky tradičních řemesel spojené s prodejem výrobků tvůrců z Hronova a okolí. Akce navázala na úspěch Velikonoce v Jiráskově domku a setkala se s mimořádným zájmem místních obyvatel i návštěvníků. Navštívilo ji 1520 lidí.

Advent v Dřevěnce

Police nad Metují – Stará škola Dřevěnka, 7. prosince 2019
Kurátor: Drahomíra Večeřová, Jiřina Hejnová, Ines Štovičková
Tradiční den řemesel uspořádaný ve spolupráci se spolkem Cech panen rukodělných. Členky cechu představily nejen vánočně vyzdobenou starou školu, ale také řadu tradičních řemesel a návštěvníkům nabídly i charakteristické adventní a vánoční pokrmy a pochutiny. Adventní atmosféru navodil zpěv vánočních koled, o něž se postaral spolek Lhotské zpěvanky.

OSTATNÍ AKCE PRO VEŘEJNOST

Vedle cyklů přednášek, workshopů, dnů řemesel a edukačních programů se muzeum Náchodska pravidelně zapojuje také do celostátních akcí, jako jsou například Noc muzeí, Noc kostelů, Fort Fest či Mezinárodní den archeologie. Krom toho se muzeum v roce 2019 poprvé zapojilo do náchodského Sousedského masopustu a Festivalu zážitků s regionálním přeshraničním dosahem. Tyto akce bývají obvykle veřejností vnímány velmi pozitivně, s čímž ruku v ruce souvisí i jejich hojná navštěvovanost. Specifické akce zaměřené na veřejnost muzeum samo pořádá. K nim se řadí také dlouhodobé cílené doplňování sbírkového fondu formou veřejných sbírek. V roce 2019 se jednalo o sbírku předmětů z doby socialismu.

Staré věci nepatří do starého železa

Náchod – přednáškový salonek ve Staré radnici, červen 2018 – duben 2019

Kurátorka: Mgr. Barbora Libřická

V první polovině roku 2019 Muzeum Náchodska pokračovalo ve sbírání předmětů z éry ČSSR, zahájeném v předchozím roce. Celá téměř rok trvající sbírka se setkala s velkým ohlasem ze strany veřejnosti; muzeu se díky ní podařilo shromáždit 332 zajímavých sbírkových předmětů a spoustu dalšího pomocného materiálu. Valná většina z nich pak byla prezentována na výstavě „Hurá léto! Dovolená za socialismu“.

Sousedský masopust

Náchod – ulice Kamenice a Masarykovo náměstí, 2. března 2019
V roce 2019 se Muzeum Náchodska poprvé zapojilo do realizace náchodského sousedského masopustu. Tradiční masopust byla v Náchodě obnovena před čtyřmi lety Střediskem volného času Děčko Náchod. Čtvrtý ročník spolupřádaly Děčko Náchod, Erasmus+, Muzeum Ná-

chodska, město Náchod a Gmina Kudowa-Zdrój. Záštitu nad masopustem převzal starosta Náchoda Jan Birke a starostka města Kudowa-Zdrój Aneta Potoczna. Součástí celodenního programu byl masopustní průvod zakončený čtyřmi hranými scénkami. Nechyběly také trhy na náměstí a hudební vystoupení (Blu Noise a Michal Horák). Muzeum Náchodska zajistilo pro masopustní průvod ústřední postavy – medvěda, medvědáře, kata a smrtku. U pranýře před Starou radnicí, která je sídlem muzea, pak pracovníci muzea sehráli scénku obžaloby, odsouzení, popravy a vzkříšení medvěda. Na stejném místě byla připravena také středověká mučírna, ve které kat a jeho pacholci trestali málo se radující účastníky masopustní taškařice. Do příprav se zapojila též konzervátorská dílna Muzea Náchodska, která vyrobila klíč od města Náchoda, kterým starosta masopustní průvod „odemkl“.

Tři dny v Broučkově domě zdarma

Náchod – Broučkův dům, 29. – 31. března 2019

Již druhým rokem nabízí Muzeum Náchodska návštěvníkům akce, kdy je možné navštívit jeho expozice a výstavy bez jakýchkoli bariér. Tentokrát šlo o zpřístupnění Broučkova domu na hlavním náchodském náměstí se vstupem zdarma do stálé expozice a na novou výstavu „Kterým se nikdo neklaní – Jiří Jan Oktavián Farský“.

Noc kostelů a muzeí

Police nad Metují, 24. května 2019

Kurátoři: Ing. Jan Troutnar, Mgr. Jan Tůma, Pavel Frydrych
Již od roku 2012 pořádá náchodské muzeum ve spolupráci s Římskokatolickou farností v Polici nad Metují akci zvanou Noc kostelů. Akce probíhá jako součást celostátní Noci kostelů. Polická pobočka náchodského muzea se totiž nachází v prelaturě benediktinského kláštera a v muzejní expozici je umístěna i soukromá opatova kaple. V roce 2019 se ke společné akci připojilo také Muzeum papírových modelů v Polici nad Metují. Z tohoto důvodu byla akce nově nazvána Noc kostelů a muzeí. Součástí bohatého programu byly prohlídky církevních památek, jmenovitě benediktinského kláštera, kostela Nanebevzetí P. Marie, prohlídky zvonice se hřbitovní kaplí Narození P. Marie a také prohlídka muzejních expozic – stálé expozice Muzea Náchodska v benediktinském klášteře, Muzea zimních sportů, staré školy Dřevěnky a Muzea papírových modelů. Program byl zahájen v 17 hodin vernisáží výstavy Památky a jejich osudy v Laudonově sále a mší svatou v kostele Nanebevzetí P. Marie. Následovaly komentované prohlídky kláštera (Mgr. Jan Tůma) a farního kostela (Jiří Kohl). Noc kostelů a muzeí byla zakončena varhanním koncertem a Svatováclavským chorálem ve farním kostele Nanebevzetí P. Marie.

Bambifest

Náchod, 30. května 2019

S prezentací naší instituce a improvizovanou písáfskou dílnou jsme se připojili k festivalu aktivit subjektů, které organizují volný čas dětí a mládeže. Uskutečnil se v areálu Střediska volného času Děčko v Náchodě. Pro účastníky akce nabídlo muzeum volný vstup do svých expozic.

Naposledy do pevnosti

Pevnost Dobrošov, 1. a 2. června 2019

Kurátor: Bc. Martin Měřinský

Muzeum Náchodska umožnilo zájemcům v prvních dvou červnových dnech naposledy před definitivním uzavřením jejich dveří návštěvu Pevnosti Dobrošov. Při mimořádných samostatných prohlídkách si zájemci mohli prohlédnout a nafotit částečně vyklizenou tvrz včetně srubu N-D-S 73 Jeřáb a jeho podzemí. Pevnost a provozní prostory byly poté předány stavební firmě, jež zde v průběhu následujících dvou let bude provádět rozsáhlou rekonstrukci.

Dny otevřených ateliérů

Police nad Metují – klášter, 15. – 16. června 2019

Muzeum se připojilo k akci Dny otevřených ateliérů v Královéhradeckém a Pardubickém kraji pořádané Centrem uměleckých aktivit. V rámci akce mohli návštěvníci volně navštívit prostory kláštera v Polici nad Metují se stálou expozicí a fotografickou výstavou, pořádanou ve spolupráci se Společností ochránců památek ve východních Čechách a fotoklubem Omega, doplněnou unikátními exponáty ze zachráněných i zničených památek.

Muzejní noc

Náchod – výstavní síň, Broučkův dům a Stará radnice, 20. června 2019

V roce 2019 byla již tradiční muzejní noc spojena s otevřením letní výstavy „Hurá léto! Dovolená za socialismu“. Pro návštěvníky byl připraven bohatý zážitkový program ve stylu retro dovolené. Zájemci z řad veřejnosti se mohli svézt retro autobusem, jenž jezdil v pravidelných intervalech. Pro návštěvníky byl připraven program, během kterého si prošli tzv. úřednickým kolečkem a získávali potřebné výjezdní doložky a razítka do svých cestovních dokladů. Až po absolvování všech potřebných kroků mohli vyjet „na dovolenou do zahraničí“. V rámci muzejní noci bylo možné navštívit i Broučkův dům se stálou expozicí a výstavou věnovanou náchodskému Sokolu.

Fort Fest 2019

Králíky – tvrz Horka, 14. – 16. června 2019

Kurátor: Bc. Martin Měřinský

Muzeum Náchodska jako provozovatel Pevnosti Dobrošov se zúčastnilo tradičního setkání pevnostních muzeí

Fort Fest 2019. Její správce zde představil expozici přibližující dobrošovskou pevnost a projekt její rekonstrukce.

Festival zážitků

Pevnost Dobrošov, červenec a srpen 2019
Kurátor: Bc. Martin Měřinský
Muzeum Náchodska uspořádalo v roce 2019 ve spolupráci s obecně prospěšnou společností Kladské pomezí dobrošovskou část přeshraničního projektu nazvaného Festival zážitků. Vzhledem k probíhající rekonstrukci pevnosti probíhal festival na dohled od pevnostních objektů, avšak již mimo areál staveniště. V průběhu července a srpna 2019 si návštěvníci mohli vyzkoušet dovednosti spojené s dobýváním pevnostních objektů: střelbu ze vzduchovky, hod gumovým granátem do dálky, hod na přesnost, běh s maketou kumulativní nálože, rozborku a sborku pistole. Pro vítěze festivalu byla připravena jízda terénním vozidlem Praga V3S. Výsledky projektu byly prezentovány 21. září 2019 na závěrečném setkání partnerů projektu v Adršpachu.

Mezinárodní den archeologie

Náchod – Stará radnice a Broučkův dům, 19. října 2019
Muzeum Náchodska se v roce 2019, stejně jako v loňském roce, připojilo k Mezinárodnímu dni archeologie. Při celodenním programu plném různých aktivit pro děti i dospělé si návštěvníci mohli zábavnou formou vyzkoušet činnost archeologů a dalších odborných pracovníků. Připraveno pro ně bylo celkem šest stanovišť. V rámci Mezinárodního dne archeologie byl veřejnosti navíc představen „zlatý poklad“, jeden z největších pravěkých zlatých depotů v ČR. Nález devíti nekonečných zlatých spirál byl slavnostně představen a vystaven pouze na jeden jediný den. Program dne archeologie byl spojen taktéž s oslavami 140 let od založení muzea, v jejichž rámci si zájemci mohli prohlédnout nejstarší přírůstky z archeologických sbírek muzea. Celého zážitkového dne se zúčastnilo celkem 170 návštěvníků, tedy o zhruba 70 více než v loňském roce. Součástí slavnostního dne byly také přednášky na různá témata týkající se archeologie: Archeolog Jan Karel Hraše (Mgr. Jan Tůma), Památková péče v době vzniku náchodského muzea (PhDr. Sixtus Bolom-Kotari, Ph.D.), Depoty na území Náchodska (Mgr. Jan Košťál) a Archeologický výzkum na D11 Hradec Králové – Jaroměř (Mgr. Miroslav Pleska).

Večerní prohlídky sklepa Jiráskova rodného domku

Hronov – Jiráskův rodný domek, 15. listopadu 2019
Kurátor: Drahomíra Večeřová
Muzeum Náchodska připravilo pro návštěvníky, tak jako v minulých letech, večerní prohlídky sklepa rodného domu Aloise Jiráska za svitu svíček.

EDIČNÍ A VYDAVATELSKÁ ČINNOST

Muzeum je vydavatelem periodických (muzejní noviny) i neperiodických publikací, vztahujících se zpravidla k dějinám regionu. Současné badatelské zaměření obnáší kulturní, náboženskou a industriální historii Náchodska.

Muzejní noviny

V roce 2019 vyšla tři čísla inovovaných Náchodských muzejních novin – dvě řádná, jedno mimořádné. Na základě připomínek návštěvníků jsme od roku 2018 zvolili menší formát, rozkládací podobu a spojení novin s minikatalogem aktuální výstavy či akce. Vycházíme vstříc přání po materiálech z výstav dostupných zdarma v tištěné podobě, zároveň zachováváme informovanost veřejnosti o dění v naší instituci a předkládáme program akcí na následující období. Tuto podobu, odpovídající novému vizuálnímu stylu muzea, budeme zachovávat i nadále. Pro každý rok se předpokládá vydání dvou standardních čísel a jednoho zvláštního čísla novin.

Tématem prvního čísla byla výstava Kterým se nikdo neklaní – Jiří Jan Oktavián Farský, zasluhující pozornost už proto, že muzeum získalo darem roku 2018 pozůstatost mimořádné osobnosti brněnského polyhistora a výtvarníka J. Farského a zavázalo se, že v co nejkratší době představí získaná díla veřejnosti. Čtenář čísla získal jak základní životopisný přehled připomínané osobnosti, tak seznámení s jeho pojetím umělecké tvorby (Obrazový zápisník z let 1960–1962). Druhé řádné číslo Muzejních novin zaplnilo téma sto čtyřicátého výročí vzniku náchodského muzea, a to formou dějinného přehledu, ukázky formy vzpomínání na počátky muzea v době první Československé republiky a úvahy současného ředitele, zda má instituce typu muzeum ve společnosti 21. století budoucnost. Obrazové přílohy přiblížily mj. podobu expozic muzea ve třicátých, šedesátých či sedmdesátých letech 20. století a aktivity roku 2019.

Každoroční zvláštní číslo je zaměřeno na představení aktualizované nabídky jednotlivých poboček muzea pro návštěvníky, stručnou historii poboček, plánované změny, včetně programu hlavních akcí na následující rok. Vyčází vždy před Vánocemi. Svým provedením a garancí přístupnosti ve veřejných knihovnách poskytuje vyšší standard prezentace než standardní turistické letáky.

Další publikace

Ředitel Muzea Náchodska připravil v březnu roku 2018 u příležitosti výstavy Kterým se nikdo neklaní – Jiří Jan Oktavián Farský elektronickou verzi výstavního katalogu.

Na čtyřiceti šesti stranách je představen život a umělecká tvorba J. Farského. Cennou součástí představují vlastní texty J. Farského, zpřístupňující jeho podivuhodný myšlenkový svět v obrazovém zápisníku z počátku šedesátých let 20. století. K jednomu z portrétů lidí z ulice píše: „Vsadil se vsutku silácky: Vezme esenbákům před očima motorku a nikomu z nich se nepodaří ho chytnout. Nastala prý honička jako ve filmu. [...] Vyfasoval pět let. Protože byl robustní postavy a vzhledu, který v hněvu naháněl strach, zavřeli ho spolu s církevníky. Ti své vězení přijímali jako zasloužený trest za činy svých předchůdců, kteří, když byla církev ve svém mocenském postavení, zneužívali své moci a místo aby pásli stádo, pásli více sami sebe. Kristovo panování není politická strana.“ Katalog je dostupný na webu muzea a na portále academia.edu.

MUZEUM V MÉDIÍCH

K prezentaci činnosti muzea značnou měrou přispívají zprávy v médiích. Pravidelné pozvánky na výstavy a muzejní akce a poskytnuté rozhovory k nim v roce 2019 publikovaly především: Náchodský deník, Hradecký deník, MF Dnes, 5plus2 či Právo. Informace se objevovaly rovněž v regionálním tisku, např. Náchodském či Polickém zpravodaji. Nejčastěji se však Muzeum Náchodska v roce 2019 dostalo do hledáček médií v souvislosti s přípravou a zahájením rekonstrukce Pevnosti Dobrošov. Toto téma dominovalo také v rozhlasových reportážích. Častá nekomerční prezentace muzea a jeho výstav, především prostřednictvím Českého rozhlasu Hradec Králové a Českého rozhlasu Radiožurnál, se již stala pravidlem. Rozhovory byly pořizovány s autory výstav, kurátory sbírek a ředitelem muzea.

Nejvýraznější ohlasy v tištěných a internetových médiích

Leden

Atmosféru Vánoc navodí betlémy; Náchodský deník, 3. 1. 2019
 Nový malý Třebachovický betlém se narodil v Náchodě, vystaven je v Polici a doma bude v Praze; rozhlas.cz, 7. 1. 2019
 Hradecký kraj chce změnit tendr na opravu pevnosti Dobrošov; estav.cz, 9. 1. 2019
 Pohyblivý betlém museli stěhovat oknem; Mladá fronta DNES, 9. 1. 2019
 Betlémy budou k vidění déle; Mladá fronta DNES, 14. 1. 2019
 Betlémy budou k vidění déle; 5plus2, 18. 1. 2019
 Muzeum otevře výstavu porcelánu; Mladá fronta DNES, 31. 1. 2019
 Zprávy z radnice; Náchodský zpravodaj, č. 1, s. 2
 Lednová výročí – Václav Sádlo; Náchodský zpravodaj, č. 1, s. 6
 Školy; Náchodský zpravodaj, č. 1, s. 11-12
 AMAG (Ateliér malířů a grafiků); Náchodský zpravodaj, č. 1, s. 18

Přehled kulturních akcí v lednu 2019 v muzeu Náchod; Náchodský zpravodaj, č. 1, s. 21

Únor

Výstava ukáže oběti a strůjce utajovaných zločinů StB; Náchodský deník, 2. 2. 2019
 Dělostřelecké tvrze Dobrošov se stavebníci vyhýbají obloukem; Náchodský týden, 13. 2. 2019
 Kaširované masopustní masky; nachodsky.denik.cz, 13. 2. 2019
 V muzeu vyráběli kaširováním masky na masopust; nachodsky.denik.cz, 18. 2. 2019
 Kaširování není žádná věda; Hradecký deník, 18. 2. 2019
 Kouzelný porcelán; Mladá fronta DNES, 19. 2. 2019
 Jídlo, pití, průvody masek. Tradice opět vrcholí také v našem regionu; Náchodský týden, 20. 2. 2019
 Všechny tóny porcelánu; 5plus2, 22. 2. 2019
 Porcelán je náročný na výrobu, tedy drahý. Muzeum ukazuje jeho kouzlo; hradeck.iDNES.cz, 23. 2. 2019
 Spolek na podporu Dobrošova; Mladá fronta DNES, 28. 2. 2019
 Zprávy z radnice; Náchodský zpravodaj, č. 2, s. 2
 Jubilant Václav Sádlo; Náchodský zpravodaj, č. 2, s. 5
 Přehled kulturních akcí v únoru 2019 v muzeu Náchod; Náchodský zpravodaj, č. 2, s. 21
 Čtvrtečkova, Alena: Za Michalem Krausem; Náchodský zpravodaj, č. 2, s. 22

Březen

Sousedský masopust v Náchodě pobaví Čechy i Poláky; denik.cz, 1. 3. 2019
 Sousedský masopust v Náchodě pobaví Čechy i Poláky; nachodsky.denik.cz, 1. 3. 2019
 Zavře Dobrošov 80 let od německé okupace svou bránu?; nachodsky.denik.cz, 2. 3. 2019
 Zavře Dobrošov 80 let po okupaci svou bránu?; Hradecký deník, 2. 3. 2019
 Zavře Dobrošov svou bránu?; Svitavský deník, 4. 3. 2019
 Z formy na stůl. Jak se odlil porcelánový hrnek; Náchodský deník, 6. 3. 2019, s. 2
 Uzavře pevnost Dobrošov po 80 letech bránu?; Náchodský týden, 6. 3. 2019
 Tajemství hradu Vlčinec; Náchodský týden, 6. 3. 2019
 Sousedé se veselili při masopustu; Náchodský týden, 6. 3. 2019
 Jarní výstavy na východě Čech: obrazy Kamila Lhotáka, tajné akce StB i snímky Litomyšle; informuji.cz, 7. 3. 2019
 Porce elánu z porcelánu. Za tajemstvím čínské keramiky aneb jak se z granátového jablka stal cibulák; ČRo – hradeck.cz, 8. 3. 2019
 Zavře Dobrošov 80 let od německé okupace svou bránu?; Náchodský deník, 9. 3. 2019
 Jak se odlil hrnek z porcelánu; Náchodský deník, 12. 3. 2019
 Unikátní Broučkův dům na náchodském náměstí změní kompletně svou podobu. Zevnitř i zvenku; rozhlas.cz, 17. 3. 2019

Jiří Jan Oktavián Farský: Kterým se nikdo neklaní; nachodsky.denik.cz, 24. 3. 2019
 Tři dny zdarma s novou výstavou; nachodsky.denik.cz, 26. 3. 2019
 Komentovaná výstava porcelánu; Mladá fronta DNES, 26. 3. 2019
 Malíř a kazatel J. J. O. Farský; Mladá fronta DNES, 28. 3. 2019
 Přehled kulturních akcí v březnu 2019 v muzeu Náchod; Náchodský zpravodaj, č. 3, s. 25

Duben

Muž z lidové písničky – Ernst Gideon svobodný pán von Laudon; Náchodský deník, 1. a 2. 4. 2019
 Dozvíte se, kdo byl generál Laudon; Náchodský deník, 3. 4. 2019
 Jaroslav Jošt: Gobelíny; nachodsky.denik.cz, 3. 4. 2019
 Pevnost Dobrošov opraví za 61 mil. Solid Care a Gemec-Union; vz24.cz, 8. 4. 2019
 Dobrošov za 61 milionů opraví sdružení tří firem; Mladá fronta DNES, 9. 4. 2019
 Na čtvrtý pokus to klaplo! Oprava tvrze Dobrošov začne v květnu; vzpravy.cz, 9. 4. 2019
 Rekonstrukce pevnosti Dobrošov začne na konci května. Kraj vybral dodavatele; kr-kralovehradecky.cz, 9. 4. 2019
 Předválečná pevnost Dobrošov na Náchodsku se po letech dočká opravy; tvarchitct.com, 9. 4. 2019
 Berdychová: V pevnosti Dobrošov vybudujeme i návštěvnické centrum; parlamentnilisty.cz, 9. 4. 2019
 Rekonstrukce pevnosti Dobrošov začne na konci května; hradeckralovednes.cz, 9. 4. 2019
 Královéhradecký kraj našel stavebníka pro Dobrošov; Právo, 10. 4. 2019
 Velikonoce v muzeu – sobota 13. dubna 2019 – Náchod; vychodocech.cz, 11. 4. 2019
 Rekonstrukce pevnosti Dobrošov začne na konci května. Bude trvat dva roky; kralovedvorsko.cz, 11. 4. 2019
 Za 30 let miliony stehů. Vyšívání je titěrná ženská práce, ovšem jen dokud se do ní nepustí muž; rozhlas.cz, 12. 4. 2019
 Velikonoce v muzeu; nachodsky.denik.cz, 12. 4. 2019
 Dobrošov zavře na dva roky pokladnu. Pevnost čeká oprava; hradecky.denik.cz, 14. 4. 2019
 Velikonoce v Jiráskově rodném domku; novinky.cz, 16. 4. 2019
 Jaroslav Jošt vystavuje gobelíny v Muzeu Náchodska; Náchodský týden, 17. 4. 2019
 Muzeum zve na výstavu o krajce, patchworku a stolování. Vernisáž již dnes odpoledne; orlicky.net.cz, 26. 4. 2019
 Smlouvu na opravu Dobrošova by kraj mohl podepsat v květnu; vz24.cz, 29. 4. 2019
 Přehled kulturních akcí v dubnu 2019 v muzeu Náchod; Náchodský zpravodaj, č. 4, s. 25

Květen

Jiráskův rodný domek v Hronově svítí novým bílým

vápnem. A těší se na první návštěvníky; ČRo-hradec.cz, 1. 5. 2019
 Připomenou malíře Kaufmana; Mladá fronta DNES, 11. 5. 2019
 Taky jsme žili v Hronově; nachodsky.denik.cz, 18. 5. 2019
 Police nad Metují nabízí komfort pro návštěvníky muzeí; novinky.cz, 22. 5. 2019
 Osudy památek v polickém klášteře; Právo, 28. 5. 2019
 Jaroslav Jošt v Muzeu Náchodska; Náchodský zpravodaj, č. 5, s. 26
 Přehled kulturních akcí v květnu 2019 v muzeu Náchod; Náchodský zpravodaj, č. 5, s. 29
 Informujeme...; Polický měsíčník, květen 2019, s. 13
 Jarní schůzka Klubu seniorů; Polický měsíčník, květen 2019, s. 21

Červen

Opravu pevnosti zpečetí podpisem; Náchodský deník, 4. 6. 2019
 Rekonstrukce předválečné pevnosti Dobrošov začne tento měsíc; archiweb.cz, 4. 6. 2019
 Pevnost Dobrošov projde rekonstrukcí za skoro sto milionů. Práce začnou ještě v červnu; hradeckadrbna.cz, 4. 6. 2019
 Podepsáno. Rekonstrukce pevnosti Dobrošov může začít; kr-kralovehradecky.cz, 4. 6. 2019
 Hejtman Štěpán: Dobrošov symbolizuje významnou etapu meziválečných československých dějin; parlamentnilisty.cz, 5. 6. 2019
 Začíná rekonstrukce pevnosti Dobrošov; Právo, 5. 6. 2019
 Hejtman Štěpán: Dobrošov symbolizuje významnou etapu meziválečných československých dějin; politiké-listy.cz, 5. 6. 2019
 Sto a šest týdnů pro Dobrošov; Hradecký deník, 6. 6. 2019
 Na Dobrošov se po 81 letech vracejí dělníci; Hradecký deník, 6. 6. 2019
 Na Dobrošov se po 81 letech vracejí dělníci; nachodsky.tyden.cz, 6. 6. 2019
 Jedna vstupenka platná do tří muzeí. To je novinka, kterou nabízí Police nad Metují; ČRo-hradec.cz, 7. 6. 2019
 Rekonstrukce pevnosti Dobrošov může konečně začít; vzpravy.cz, 10. 6. 2019
 Podepsáno. Rekonstrukce pevnosti Dobrošov může začít; místnikultura.cz, 10. 6. 2019
 Na tvrz Dobrošov se po 81 letech vrátili dělníci; Náchodský týden, 12. 6. 2019
 Tužme se! 150 let Sokola v Náchodě; Náchodský deník, 12. 6. 2019
 Jiráskovo muzeum v Hronově začalo letošní turistickou sezónu doslova v novém kabátě; ČRo-hradec.cz, 12. 6. 2019
 Začal další Festival zážitků; Náchodský deník, 13. 6. 2019
 O tomto víkend probíhá Fort Fest CZ 2019. Akce se účastní více než dvě desítky vystavovatelů; orlicky.net.cz, 15. 6. 2019
 Tužme se! 150 let Sokola v Náchodě; nachodsky.denik.cz, 16. 6. 2019
 Na výstavu vás svezou retro bus; Náchodský deník, 20. 6. 2019

Hurá léto! Retro výstava vrací vzpomínky; Náchodský deník, 22. 6. 2019
 Hurá léto! Retro výstava vrací vzpomínky; nachodsky.denik.cz, 23. 6. 2019
 Dovolená v socialismu: Chtěli byste tohle znovu zažít?; ahaonline.cz, 25. 6. 2019
 Jak se (ne)jezdilo na dovolenou; Aha!, 25. 6. 2019
 Zájemci se naučí háčkovat síťovku; Náchodský deník, 25. 6. 2019
 Zprávy z radnice; Náchodský zpravodaj, č. 6, s. 3
 Přehled kulturních akcí v červnu 2019 v muzeu Náchod; Náchodský zpravodaj, č. 6, s. 25

Červenec

Jak se nám (ne)jezdilo na dovolenou; nachodsky.denik.cz, 2. 7. 2019
 Jak se nám (ne)jezdilo na dovolenou; denik.cz, 3. 7. 2019
 Stará roubená škola v Polici nad Metují získá původní vzhled. Nátěr oken a dveří už nebude hnědý; ČRo – hradecký deník, 6. 7. 2019
 Dobývání Pevnosti Dobrošov; nachodsky.denik.cz, 8. 7. 2019
 Na dobrošovskou pevnost se po letech vracejí dělníci; Náchodský deník, 13. 7. 2019
 Přijďte dobýt vojenskou pevnost; Náchodský deník, 15. 7. 2019
 Náchodské muzeum dostalo výpověď; Právo, 19. 7. 2019
 Hurá léto! Muzeum Náchodska věnuje novou výstavu dovoleným za socialismu; Mladá fronta DNES, 24. 7. 2019
 Pondělky na pevnosti Dobrošov slibují mimořádný zážitek; kudyznudy.cz, 28. 7. 2019
 Dobývání pevnosti Dobrošov; denik.cz, 29. 7. 2019
 Na Náchodsku začala oprava prvorepublikové pevnosti Dobrošov; estav.cz, 30. 7. 2019
 Pevnost Dobrošov spolkne 61 milionů!; Blesk, 31. 7. 2019
 Léto je tady! Hurá!; Náchodský zpravodaj, č. 7-8, s. 1
 Vyšlo 58. číslo sborníku Rodným krajem a XII. svazek Kladského sborníku; Náchodský zpravodaj, č. 7-8, s. 6
 Přehled kulturních akcí v červenci a srpnu 2019 v muzeu Náchod; Náchodský zpravodaj, č. 7-8, s. 29
 Společné vstupné; Polický měsíčník, červenec-srpen 2019, s. 15
 Lager Broumov / Braunau 1915–1918. Připomínka zajateckého tábora z první světové války; Polický měsíčník, červenec-srpen 2019, s. 18

Srpen

Opravy pevnosti Dobrošov začínají; Mladá fronta DNES, 1. 8. 2019
 Tužme se! V Náchodě již 150 let; Mladá fronta DNES, 8. 8. 2019
 Ať se muzeum odstěhuje; Mladá fronta DNES, 6. 8. 2019
 Náchod chce odstranit muzeum ze své budovy, aby měl místo pro úředníky; regiony.impuls.cz, 8. 8. 2019
 Náchod chce vystrnadit muzeum ze své budovy, aby měl místo pro úředníky; idnes.cz, 8. 8. 2019

Retro výstava Hurá léto! Byly časy, kdy se na dovolenou jezdilo jen na východ, pokud vůbec; ČRo-hradec.cz, 9. 8. 2019

Září

Kraj jedná s městem o přesunu depozitů Muzea Náchodska; kr-kralovehradecky.cz, 2. 9. 2019
 Co se dělo za protektorátu; Náchodský deník, 3. 9. 2019
 Kraj jedná s městem o přesunu depozitů Muzea Náchodska; hradeckralovednes.cz, 3. 9. 2019
 Náchodská radnice a Královéhradecký kraj jedná o přesunutí depozitáře Muzea Náchodska; ČRo-hradec.cz, 4. 9. 2019
 Náchodská radnice a Královéhradecký kraj jedná o přesunutí depozitáře Muzea Náchodska; kurzy.cz, 4. 9. 2019
 Tužme se! 150 let Sokola v Náchodě; nachodsky.denik.cz, 10. 9. 2019
 Radnice chce, aby depozitář uvolnil místo úředníkům; Hradecký deník, 14. 9. 2019
 Radnice chce, aby depozitář uvolnil místo úředníkům; nachodsky.denik.cz, 15. 9. 2019
 Radnice chce pro úředníky depozitář; Náchodský týden, 18. 9. 2019
 Venčil psa u Náchoda, všiml si drátu ze zlata. Poklad odevzdal muzeu; idnes.cz, 30. 9. 2019
 Venčil psa u Náchoda, všiml si drátu ze zlata. Poklad odevzdal muzeu; regiony.impuls.cz, 30. 9. 2019
 Venčil psa nedaleko Náchoda a našel drát ze zlata; Mladá fronta DNES, 30. 9. 2019
 Přehled kulturních akcí v září 2019 v muzeu Náchod; Náchodský zpravodaj, č. 9, s. 29

Říjen

Muž se vrátil z procházky se zlatým pokladem starým tisíce let; denik.cz, 1. 10. 2019
 Z procházky se vrátil se zlatým pokladem starým tisíce let; Hradecký deník, 1. 10. 2019
 Poklad z doby bronzové objevený u Náchoda se představí veřejnosti; novinky.cz, 2. 10. 2019
 Poklad z doby bronzové objevený u Náchoda se představí veřejnosti; Právo, 2. 10. 2019
 Venčil psa a našel drát ze zlata; Splus2, 4. 10. 2019
 Odpad? Ne, poklad!; Aha!, 11. 10. 2019
 Šel na procházku a... Našel pravěký poklad!; Blesk, 11. 10. 2019
 Muzeum představí „zlatý poklad“; nachodsky.denik.cz, 14. 10. 2019
 Archeologové představí v sobotu nedávno objevený zlatý poklad; barrandov.cz, 16. 10. 2019
 Zlatý poklad z Náchodska bude k vidění jen jediný den; kr-kralovehradecky.cz, 16. 10. 2019
 Kam o víkendu s dětmi: Zkuste si práci archeologa nebo ruční práce; novinky.cz, 17. 10. 2019
 Muzeum představí „zlatý poklad“; Hradecký deník, 18. 10. 2019
 Den archeologie nabídne v Náchodě zlatý poklad z doby bronzové; radio.cz, 19. 10. 2019
 Mezinárodní den archeologie; Mladá fronta DNES, 19. 10. 2019

Přes 3000 let starý zlatý poklad skončil v Muzeu Náchodska. Devět spirálek váží přes čtvrt kila; ČRo-hradec.cz, 20. 10. 2019
 Zlatý poklad se poprvé ukázal v muzeu; Mladá fronta DNES, 21. 10. 2019
 Výstava zlatých drátů z doby bronzové; Mladá fronta DNES, 23. 10. 2019
 Přehled kulturních akcí v říjnu 2019 v muzeu Náchod; Náchodský zpravodaj, č. 10, s. 25

Listopad

30 let od listopadových událostí 1989; Náchodský týden, 13. 11. 2019
 V muzeu chystají nové výstavy; Náchodský týden, 13. 11. 2019
 Listopad očima středoškoláka; Mladá fronta DNES, 14. 11. 2019
 Připomínková akce 30. výročí sametové revoluce v Náchodě; Akce.cz, 17. 11. 2019
 Nálezce z Náchoda dostane za zlatý poklad statisíce korun; tyden.cz, 18. 11. 2019
 Muž z Náchodska dostane za zlaté dráty nálezný přes 200 tisíc korun; regiony.impuls.cz, 18. 11. 2019
 Muž z Náchodska dostane za zlaté dráty nálezný přes 200 tisíc korun; iDNES.cz, 18. 11. 2019
 Nálezce zlatého pokladu na Náchodsku dostane dvousettisícové nálezný; eurozpravy.cz, 18. 11. 2019
 Kraj vyplatí nálezci zlatého pokladu téměř 210 tisíc korun; orlicky.net.cz, 18. 11. 2019
 Kraj vyplatí nálezci zlatého pokladu téměř 210 tisíc korun; mistnikultura.cz, 19. 11. 2019
 Nálezný za zlaté spirály činí přes 200 tisíc; Mladá fronta DNES, 19. 11. 2019
 Za tři tisíce let starý poklad dostane nálezce odměnu 210 tisíc; novinky.cz, 19. 11. 2019
 Nálezce pokladu dostane odměnu 210 tisíc; Právo, 19. 11. 2019
 Za tři tisíce let starý poklad dostane nálezce odměnu 210 tisíc; novinky.cz, 19. 11. 2019
 Čech nalezl 3000 let starý poklad, dostane za něj odměnu 210 000 korun; refresher.cz, 19. 11. 2019
 Kraj vyplatí nálezci zlatého pokladu téměř 210 tisíc korun; Hradecký deník, 19. 11. 2019
 Našel »drát«, dostane přes 207 tisíc; Aha!, 19. 11. 2019
 Nálezce pokladu dostane 207 tisíc; Krkonošský deník, 19. 11. 2019
 Kraj vyplatí nálezci zlatého pokladu téměř 210 tisíc korun; kr-kralovehradecky.cz, 20. 11. 2019
 Nálezce zlatého pokladu z Náchodska dostane odměnu přes 200 tisíc korun; hradeckadrba.cz, 20. 11. 2019
 Výstava v muzeu připomene tradice; Náchodský deník, 20. 11. 2019
 Muž odevzdal tři tisíce let starý zlatý poklad. Za odměnu obdrží 210 tisíc; denik.cz, 22. 11. 2019
 Přes 200 tisíc pro nálezce pokladu; Splus2, 22. 11. 2019

Za zlatý poklad odměna 210 tisíc; Hradecký deník, 22. 11. 2019
 Za odevzdaný zlatý poklad dostane nálezce 210 tisíc korun; Náchodský týden, 27. 11. 2019
 Festival zážitků bude pokračovat i v roce 2020; Náchodský zpravodaj, č. 11, s. 5
 Z deníku středoškoláka (plakátek); Náchodský zpravodaj, č. 11, s. 15
 Ateliér malířů a grafiků; Náchodský zpravodaj, č. 11, s. 19
 Fotoklub Náchod oslavil 95. narozeniny výstavou; Náchodský zpravodaj, č. 11, s. 19
 Přehled kulturních akcí v listopadu 2019 v muzeu Náchod; Náchodský zpravodaj, č. 11, s. 29
 Sloupek z Pěkova – sobota 21. září 2019, čtyřhodinová historická vycházka s Mgr. Tůmou; Polický měsíčník, listopad 2019, s. 3
 Oživlá Dřevěnka; Polický měsíčník, listopad 2019, s. 16

Prosinec

Kukačky i hrací hodiny; Mladá fronta DNES, 12. 12. 2019
 Řehoř (ODS): Již půl roku probíhá rekonstrukce pevnosti Dobrošov bez komplikací; parlamentnilisty.cz, 20. 12. 2019
 Již půl roku probíhá rekonstrukce pevnosti Dobrošov bez komplikací, říká radní Václav Řehoř; orlicky.net.cz, 20. 12. 2019
 Rekonstrukce Dobrošova bez problémů; Právo, 20. 12. 2019
 Opravy pevnosti Dobrošov se zčásti přeruší kvůli netopýřům; ekolist.cz, 22. 12. 2019
 Opravy berou ohledy na netopýry; Mladá fronta DNES, 23. 12. 2019
 Skončila první etapa rozsáhlé opravy pevnosti Dobrošov. Pro zájemce se otevře až v roce 2021; ČRo – hradecký deník, 25. 12. 2019
 Přehled kulturních akcí v prosinci 2019 v muzeu Náchod; Náchodský zpravodaj, č. 12, s. 29
 Muzeum Náchodska informuje; Polický měsíčník, prosinec 2019, s. 11

Rozhlas

Velké stavební plány má na letošní rok Muzeum Náchodska – události dne (ČRo Hradec Králové, 2. 1. 2019)
 Královéhradeckému kraji se stále nedaří vysoutěžit zhotovitele rekonstrukce pevnosti Dobrošov – zprávy (Rádio Blaník, 8. 1. 2019)
 Z formy na stůl. Jak se odliil porcelánový hrnek – rozhovor o přípravě výstavy (ČRo HK, 22. 1. 2019)
 Na Náchodsku není nikdo, kdo by opravil dělostřeleckou pevnost – zprávy (Frekvence 1, 12. 2. 2019)
 Vojenská pevnost Dobrošov čeká na plánovanou opravu – zprávy (ČRo HK, 18. 2. 2019)
 Z formy na stůl. Jak se odliil porcelánový hrnek – rozhovor v živém vysílání o výstavě (ČRo HK, 7. 3. 2019)
 Novinky z Muzea Náchodska – záměr rekonstrukce Brouč-

kova domu, výstava **Kterým se nikdo neklaní, vývoj na Dobrošově** (rozhovor s ředitelem muzea, ČRo HK, 13. 3. 2019)
Odinstalování předmětů ze sbírky oděvů a textilu ze stálé expozice v Hronově – reportáž z odinstalování (ČRo HK, 28. 3. 2019)

Výstava Jaroslava Jošta a dar gobelínu Muzeu Náchodska (rozhovor s ředitelem muzea, ČRo HK, 5. 4. 2019)

Hradecký kraj schválil zhotovitele revitalizace pevnosti Dobrošov – zprávy (Rádio Blaník, 11. 4. 2019)

Rozhovor pro Český rozhlas s M. Měřínským o Pevnosti Dobrošov (ČRo HK, 24. 4. 2019)

Jiráskův rodný domek v Hronově svítí novým bílým vápnem. A těší se na první návštěvníky (ČRo HK, 1. 5. 2019)

Rozhovor pro Český rozhlas s M. Měřínským o Pevnosti Dobrošov (ČRo HK, 1. 6. 2019)

Plán oprav pevnosti na Dobrošově – zprávy (Rádio Blaník, 4. 6. 2019)

Telefonický rozhovor pro ČTK o opravách Pevnosti Dobrošov s M. Měřínským (4. 6. 2019)

Rozhovor pro Český rozhlas s M. Měřínským o Pevnosti Dobrošov (ČRo HK, 4. 6. 2019)

Rozhovor s M. Měřínským o opravách Pevnosti Dobrošov (Rádio Blaník, 4. 6. 2019)

Plán obnovy předválečné pevnosti na Dobrošově – zprávy (Rádio Blaník, 5. 6. 2019)

Jiráskovo muzeum v Hronově začalo letošní turistickou

sezónu doslova v novém kabátě (ČRo HK, 12. 6. 2019)

Rozhovor s Barborou Libřickou – vernisáž výstavy Hurá léto! Dovolená za socialismu (ČRo HK, 20. 6. 2019)

Stará roubená škola v Polici nad Metují získá původní vzhled. (ČRo HK, 6. 7. 2019)

Město Náchod nabízí Muzeu Náchodska nové prostory k pronájmu – události v regionu (ČRo HK, 3. 9. 2019)

Královéhradecký kraj se nebrání návrhu náchodské radnice přesunout depozitář muzea Náchodska z budovy v centru města – události dne (ČRo HK, 3. 9. 2019)

Přes 3000 let starý zlatý poklad skončil v Muzeu Náchodska. Devět spirálek váží přes čtvrt kila – reportáž o zlatém pokladu (ČRo HK, 23. 10. 2019)

Rozhovor pro Český rozhlas s M. Měřínským o Pevnosti Dobrošov (ČRo HK, 19. 12. 2019)

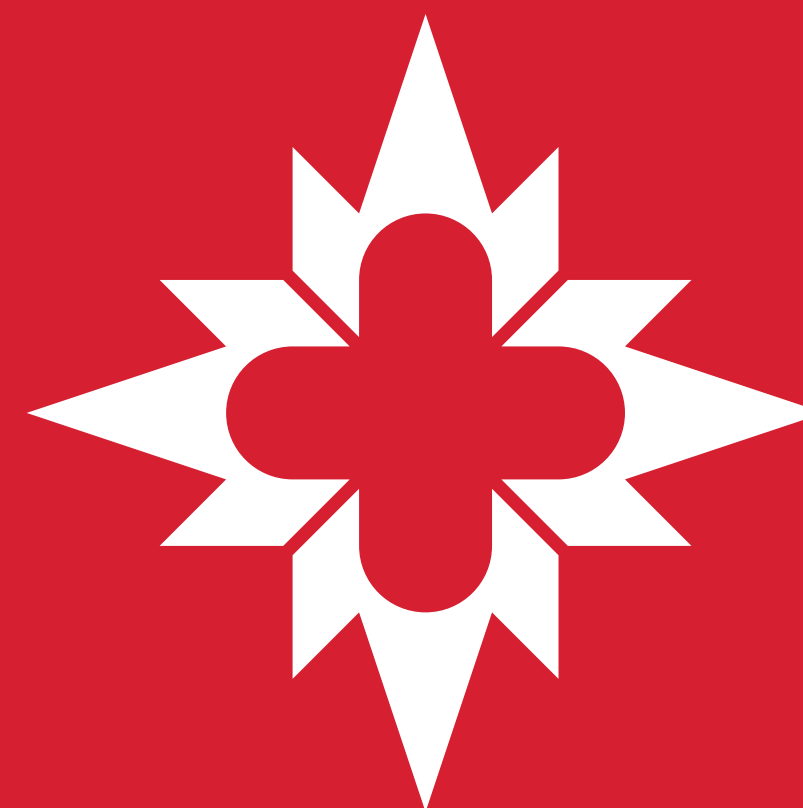
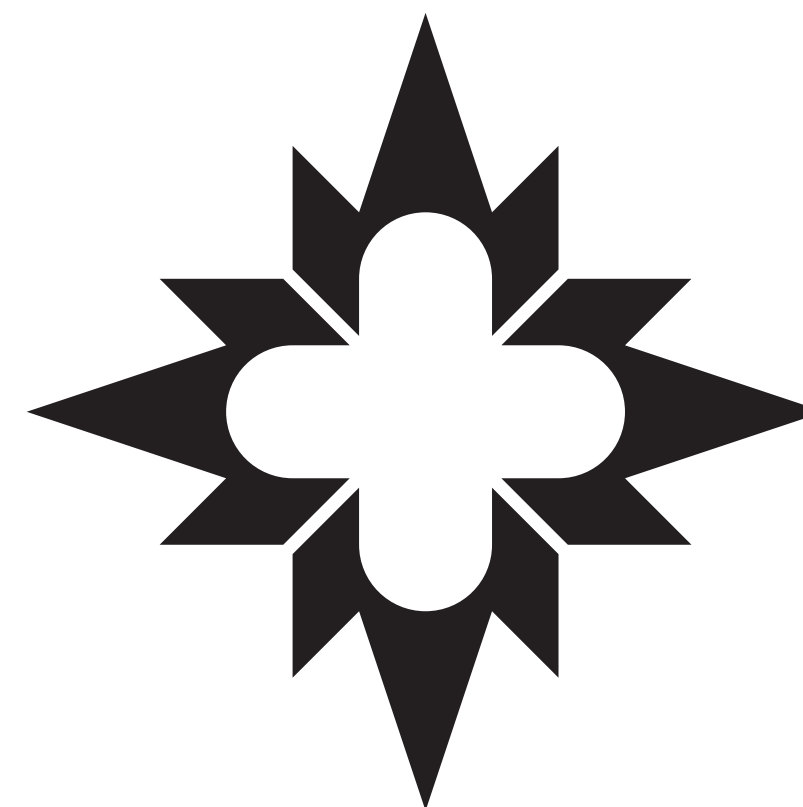
Televize

Sousedský Masopust v Náchodě – reportáž (TV Náchodsko, 2. 3. 2019)

Rozhovor pro Českou televizi s M. Měřínským o opravách Pevnosti Dobrošov (Česká televize, 4. 6. 2019)

Rozhovor s ředitelem Muzea Náchodska o předání Pevnosti Dobrošov k rekonstrukci (Východočeská TV, 4. 6. 2019)

Zlatý poklad – reportáž ČT pro Události v regionech (Česká televize, 26. 9. 2019)

3. Management a marketing

MANAGEMENT

V roce 2019 pokračovaly procesy, zahájené předchozí rok po nástupu nového vedení. Mezi statutárního zástupce a jednotlivé pracovníky byly vloženy dva stupně řízení s důrazem na rozdělení odpovědnosti a decentralizaci poboček. Kromě práce přibýly nové výhody – zaměstnanci mohou čerpat tzv. sick days (zdravotní volno), které se od roku 2019 rozšířilo na pět dnů, v odůvodněných případech pracují z domu. Zvýšil se příspěvek na stravování. Kromě provedené revize platových tříd a z ní plynoucího zvýšení tabulkových platů částí zaměstnanců je systematicky akcentována motivační pohyblivá složka mezd. Z personálních změn v organizaci, které bylo nutno řešit v roce 2019, se na výsledcích projeví tři odchody na mateřskou, resp. rodičovskou dovolenou. Ačkoliv dotyční zčásti dále spolupracují s muzeem jinou formou (např. dohodami o provedení práce), personální výpadek ovlivnil práci se sbírkami. Přestrukturování úvazků bylo a je využíváno k systematictějšímu pokrytí činností, které v minulosti trpěly kumulací s odbornými agendami – edukační a prezentační činnost, marketing, výtvarná příprava výstav. Od 1. ledna 2019 došlo k plánovanému personálnímu posílení poboček v Hronově a Polici nad Metují, od 1. dubna 2019 pak k změně správce Pevnosti Dobrošov. Byla zajištěna odpovídající participace muzea na projektu revitalizace pevnosti. Tým muzea dále rozšířil koordinátor přípravy nových expozic.

GRANTY A PROJEKTY

Na přelomu let 2018/2019 byl v rámci programu Interreg V-A (CZ-PL) podán mezinárodní projekt „Historia Incognita – dwie religie, jedno pogranicze“, registrační číslo CZ.11.2.45/0.0/0.0/18_029/0001834. Koordinátorem projektu bylo město Náchod, vedoucím partnerem Fundacja Odbudowy Dworu Sarny, partnery Gmina Miejska Kłodzko, Muzeum Náchodska a Židovská obec v Praze. Muzeum Náchodska v rámci tohoto projektu připravilo část nazvanou „Zatraktivnění muzejní expozice v benediktinském klášteře v Polici nad Metují“. Projekt nebyl přijat a muzeum se zabývá alternativními způsoby financování úprav expozice. Během roku 2019 byl úspěšně realizován projekt prvního semestru Virtuální univerzity třetího věku v Hronově. Město Hronov vyhovělo žádosti muzea o podporu projektu. Muzeum je partnerem přeshraničního projektu „Festival zážitků“ v regionu Kladské pomezí v rámci programu Interreg V-A (CZ-PL). V roce 2019 jsme v rámci projektu vytvořili pro návštěvníky na Dobrošově animační program s vojenskou tematikou se zaměřením na dobu vzniku československého opevnění budovaného v letech 1935 až 1938. Dále jsme se stali nečerpajícími partnery projektu „Centra tradičních řemesel na cestě Via Fabrilis“ v rámci dotačního programu Interreg V-A (CZ-PL) koordinovaného Měst-

ským muzeem v Jaroměři a Městem Jaroměří, který byl roku 2019 přijat k financování. V rámci projektu se počítá s propagací objektů spojených s tradičními řemesly, zvláště Staré školy Dřevěnky v Polici nad Metují, jakož s pořádáním souvisejících aktivit.

PARTNERSTVÍ

Našimi hlavními partnery jsou tři města, v nichž Muzeum Náchodska sídlí – Náchod, Hronov a Police nad Metují. Tato města poskytují každoročně dotace na provoz muzea, které doplňují prostředky od jeho zřizovatele, Královéhradeckého kraje. Nad tento rámec umožňují města podporu konkrétních aktivit, jako je Virtuální univerzita třetího věku v Hronově. Město Náchod poskytuje od 1. ledna 2019 muzeu bezplatně prostor náchodské výstavní síně. Přírozenými partnery jsou organizační složky či příspěvkové organizace zřizované městy, zaměřené na kulturu, cestovní ruch a volný čas.

Muzeum je součástí oborové sítě. Je aktivním členem Asociace muzeí a galerií ČR. Asociace poskytla v roce 2019 muzeu účinnou odbornou pomoc při řešení aktuálních otázek. Mimo to byla naše instituce nově přizvána ke členství v Kolegiu muzeí Aloise Jiráska, Boženy Němcové a bratří Čapků. Kolegium sdružuje především městská muzea regionu. Vzhledem k edukačním aktivitám nezapomínáme na vazby k jednotlivým stupňům škol. Vedle nižších stupňů vzdělávání využíváme personálního propojení s Jiráskovým gymnáziem v Náchodě. Své výsledky nese spolupráce s Filozofickou fakultou Univerzity Hradec Králové, ať už v oblasti archeologie či praxi studentů fakulty v muzeu. Studentka Adéla Věra Wagnerová roku 2019 například pečlivě uspořádala naše materiály k roku 1989 a Občanskému fóru, vznikl i přehledný inventář.

Hlásíme se k občanské společnosti. Jednou z forem je spolupráce se spolky. Některým poskytujeme prostory ke krátkodobým akcím spolu s asistencí při jejich přípravě – mj. Ateliéru malířů a grafiků Náchod či Fotoklubu Náchod. Se spolkem Vyrobena v Hronově ožívujeme od roku 2019 Jiráskův rodný domek úspěšnými dny řemesel okolo velikonočních a vánočních svátků.

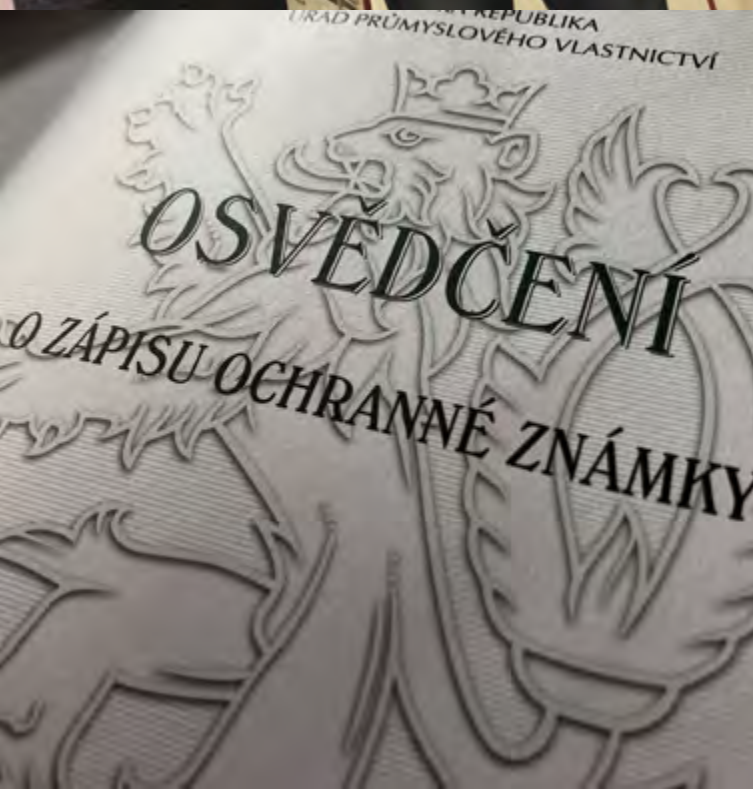
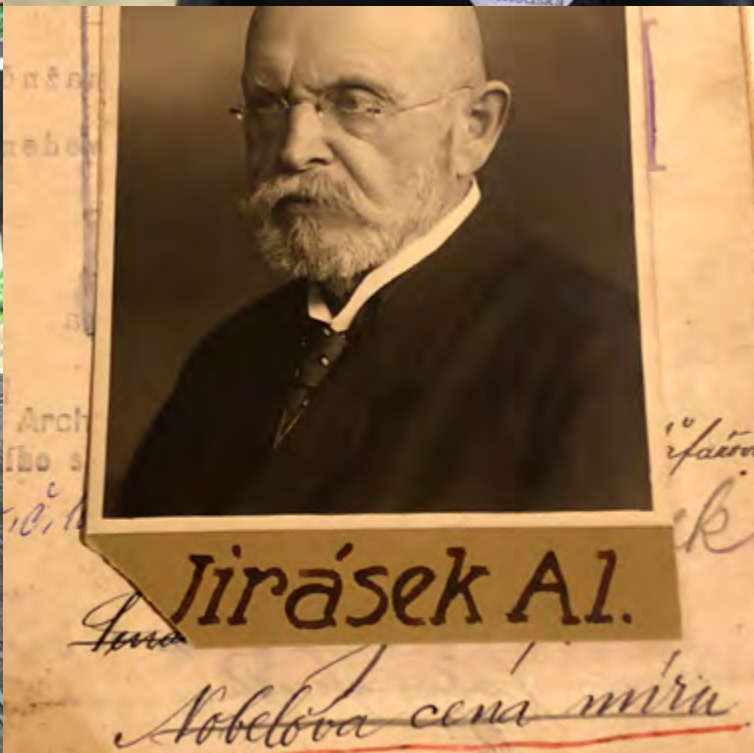
S pomocí Cechu panen rukodělných, sdružení zaměřeného na zachování starých řemesel, naplňujeme akcemi starou polickou školu Dřevěnku.

Spolek přátel vojenské historie Dobrošov se stará o muzejní objekt N-S 78 Polsko – součást pohraničního opevnění, veřejnosti přístupnou o vybraných státních svátcích.

Novinkou sezóny 2019 je partnerství s Muzeem papírových modelů v Polici nad Metují a nabídka společné vstupenky do expozic obou muzeí v Polici nad Metují.

Při Středisku volného času Děčku Náchod pečujeme od roku 1998 o Klub mladých historiků pro děti ve věku do patnácti let,

jehož někteří absolventi se již stali profesionálními archeology a historiky. S Děčkem spolupracujeme na konkrétních akcích, zejména oblíbeném Sousedském masopustu v Náchodě.

Kulturní a informační středisko Hronov nám pomáhá při aktivitách v Jiráskově městě, společně zajišťujeme komentované prohlídky Jiráskova divadla a muzea.

S polickým Centrem kultury, vzdělávání a sportu zajišťujeme cyklus vlastivědných vycházek.

Muzeum Náchodska se stalo partnerem osmého mezinárodního srazu šlapacích vozítek v Náchodě. Ve dnech 13. – 23. června 2019 mohli účastníci srazu využít volné vstupenky do poboček Náchod a Hronov.

Podpora náchodského Pivovaru Primátor pro Den archeologie 2019 se proměnila na systematickou spolupráci a podporu akcí muzea od roku 2020.

REBRANDING MUZEA

V souladu s koncepcí řízení a rozvoje, předloženou novým ředitelem, došlo během roku 2018 k proměně identity organizace, která byla finalizována v následujícím roce.

První fáze procesu spočívala v návrhu změny názvu z Regionálního muzea v Náchodě na Muzeum Náchodska. Naše instituce vystřídala, jak bývá zvykem, v průběhu své historie několik názvů. Roku 1879 vzniklo Městské muzeum v Náchodě, které na sklonku padesátých let 20. století získalo status a jméno Okresní muzeum Náchod. V roce 2003 změnilo muzeum zřizovatele (z Okresního úřadu Náchod na Královéhradecký kraj) a přejmenovalo se na Regionální muzeum v Náchodě. Patnáctiletá zkušenost s užíváním uvedeného názvu ukázala jeho limity. Vzhledem k délce se v praktické komunikaci objevovalo několik variant (Regionální muzeum Náchod, Regionální muzeum města Náchoda, Muzeum Náchod, RMN). Termín „regionální muzeum“ v současnosti nepředstavuje systematické označení spojené s působností nebo zřizovatelem. Muzeum vykonává činnost na čtyřech místech. V zájmu rovného přístupu se jevil jako oprávněný požadavek zohlednit existenci jednotlivých pracovišť, poboček muzea. K prosazení změny bylo nutno získat podporu tří partnerských měst muzea – Náchoda, Hronova a Police nad Metují, porozumění zaměstnanců muzea, Asociace muzeí a galerií a především – zřizovatele muzea. Tříměsíční vyjednávání úspěšně završilo usnesení Zastupitelstva Královéhradeckého kraje z 18. června 2018, schvalující nový název s účinností od 1. července 2018.

Ruku v ruce s novým jménem běžela po celý rok příprava grafického manuálu včetně návrhu základních prvků a předmětů nové vizuální komunikace, akcentujícího variabilitu a specifickou muzejních expozic s využitím kreslených průvodců. Na nové podobě spolupracovali Kateřina Kesslerová a Sixtus Bolom-Kotari. Pro logotyp muzea bylo

navrženo vlastní písmo. Pro neformální komunikaci s návštěvníkem muzea a dětmi vzniklo alternativní ilustrované logo, v němž jsou čtyři muzejní pobočky zastoupeny významnými osobnostmi, které se k dané lokalitě pojí.

V implementační fázi, kdy nastal čas uvést grafické návrhy v život, jsme v souladu s péčí řádného hospodáře zvolili šetrnější variantu jejich postupného zavádění. Týká se to zejména orientačních systémů, tj. různých cedulí a informačních tabulí, ale i webových stránek a suvenýrů. Dne 15. května 2019 byla ochranná známka Muzeum Náchodska zapsána Úřadem průmyslového vlastnictví do rejstříku ochranných známek.

WEBOVÉ STRÁNKY

Zatímco pracujeme na nových webových stránkách, ty současné v roce 2019 zaznamenaly 117 579 návštěv (zhlédnutí) 33 026 (unikátních) návštěvníků.

Nejnavštěvovanější stránkou je Home Page s 24 601 návštěvami. Následují Kontakty, což jsou dvě stránky s celkem 6 604 návštěvami, poté Dobrošov s 5 455 návštěvami. S velkým odstupem následuje stránka Dějiny Náchoda a Náchodska – 1 365 návštěv, dále Muzeum města Police nad Metují – 1 237 návštěv, Jiráskův rodný domek – 1 226 návštěv, knihovna Muzea Náchodska – 903 návštěv, Jiráskovo muzeum – 881 návštěv a Plán akcí na rok 2019 – 722 návštěv.

Návštěvníci pro přístup na naše stránky používali operační systémy MS Windows – 57 %, Linux – 31 % (26 % Android, 3 % Ubuntu, 2 % ostatní), XNU – 9 % (5 % OS X, 4 % iOS), neznámý 3 % a prohlížeče Chrome 44 %, neznámý 27 %, Firefox 18 %, Safari 4 %, Opera 4 %, Edge 3 %.

FACEBOOK

Rovněž v roce 2019 komunikovalo Muzeum Náchodska s návštěvníky prostřednictvím sociálních sítí. I nadále plnily skvělou službu příspěvky, které prostřednictvím Facebooku lákaly návštěvníky na různé tvořivé dílny či muzejní přednášky. V roce 2019 navíc muzeum začalo s pořádáním tzv. muzejních sedánek, které se věnovaly různým, zvláště historickým tématům či výročím. Jelikož se jednalo o novinku, bylo nutné s ní zájemce poměrně rychle seznámit. V tomto případě se rychlost a dosah sociálních sítí ukázal jako skutečně nezastupitelný.

V roce 2019 na čas rozvířila veřejné mínění i sociální sítě situace kolem Pevnosti Dobrošov a zahájení projektu její rozsáhlé revitalizace. Nově vzniklý Spolek Pevnosti Dobrošov, který se stavěl proti revitalizaci, zpočátku usiloval o svěřeni objektu pod vlastní správou. Související diskuse se přenesly také na zeď muzejního Facebooku a odezňovaly po zahájení stavebních prací a vyjasnění stanovisek na společné schůzce muzea a spolku. Pozitivní ohlasy v očích veřejnosti přinesl archeologický nález zřejmé

největšího pravěkého depotu na území České republiky, kterým se stalo devět zlatých nekonečných spirál, předaných nálezcem do Muzea Náchodska. Spirály byly vystaveny pouze na jeden den v rámci Mezinárodního dne archeologie, kam se na ně přišlo podívat přes 170 lidí.

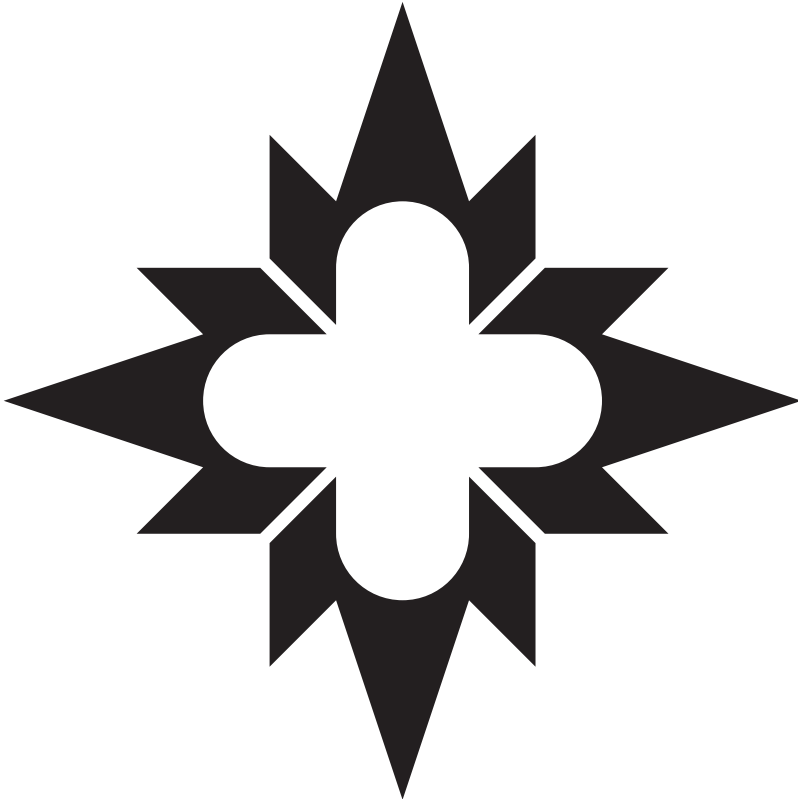
Ke konci roku 2019 se Muzeum Náchodska může pochlubit více než 150 novými followery, celkový počet sledujících činí 593. Všichni tito fanoušci se z facebookové stránky pravidelně dozvídají informace o výstavách a akcích, které muzeum pořádá.

INSTAGRAM

V červnu 2018 ředitel Muzea Náchodska založil a do konce roku 2019 spravoval prezentaci instituce na Instagramu, sociální síti se zaměřením na sdílení fotografií, sérií fotografií a videí s celosvětově dynamicky vzrůstajícím vlivem. Konceptem naší muzejní prezentace je zpřístupňovat každodenní život paměťové instituce, například výrobu předmětů a dekorací, jejich aranžování na výstavách, proměny fyzického stavu budov a expozic, zavádění nového vizuálního stylu. Dáváme rovněž nahlédnout do zákulisí různých porad a jednání, představujeme také jednotlivé pracovníky v jejich prostředí.

V průběhu roku 2019 se počet sledujících muzejní prezentace zdvojnásobil ze tří set na šest stovek, často z dalších paměťových institucí, ale i jednotlivců a širokého spektra organizací z náchodského regionu, částečně s přesahem do sousedního Polska. Novinkou byla série fotografií jedné ze čtyř muzejních postav, symbolizující Aloise Jirásku, na cestě z mrazivého Hronova na dalekou výpravu za oceán až do amazonské džungle. Náš Jirásek, úzce spjatý s českým národním příběhem, se octl v Ekvádoru. Seznámil se s národním příběhem ekvádorským, hlavním městem, dědictvím španělských kolonizátorů, přírodou a životním stylem amazonských indiánů, od nichž přijal pozvání na oběd.

Za rok 2019 muzeum představilo na svém Instagramu 65 příspěvků.

4.
Návštěvnost

V roce 2019 navštívilo výstavy a expozice ve všech objektech Muzea Náchodska celkem **8481** platících návštěvníků, dále bylo evidováno **8501** neplatících návštěvníků. K výraznému snížení počtu platících návštěvníků došlo zejména kvůli uzavření Pevnosti Dobrošov z důvodu její revitalizace. Oproti tomu je patrný významný nárůst počtu neplatících návštěvníků.

V roce 2019 navštívilo expozici Dějiny Náchoda a Náchodska a krátkodobé výstavy v **Broučkově domě 2160** návštěvníků. Přestože usilujeme o každoroční zatraktivňování expozice novými exponáty, je zjevné, že její stávající podoba nedokáže plně využít potenciálu místa na hlavním náchodském náměstí.

Výstavní síň muzea v Tyršově ulici v Náchodě navštívilo celkem **2153** platících i neplatících návštěvníků. Návštěvnost výstavní síně ovlivňuje její poloha stranou od hlavního náměstí. Příznivý dopad naopak v roce 2019 mělo zavedení společné vstupenky pro stálou expozici i výstavní síň, zrovna tak jako bohatší nabídka výstav.

Pevnost Dobrošov byla v roce 2019 otevřena jen krátce. Od 1. dubna do 2. června navštívilo oba prohlídkové okruhy celkem **1014** (platících i neplatících) osob. Po tomto datu se z areálu stalo staveniště bez možnosti návštěvy. Provoz na začátku sezóny ztěžoval fakt, že jsme neznali datum zahájení projektu revitalizace. Během roku byl o prohlídku stále zájem. Návštěvníky bylo nutno odkazovat na dobu po ukončení rekonstrukce a doporučovat jim pevnostní muzea v okolí. Několik skupin návštěvníků vyu-

žilo možnosti objednání přibližně půlhodinové přednášky o historii a výstavbě našeho opevnění v prostoru tvrze. Se stavební činností se nakonec podařilo skloubit pořádání letního Festivalu zážitků, který probíhal v blízkosti pevnostních objektů. Festival avšak navštívilo několik stovek osob. Celoročně zůstává možnost samostatné prohlídky naučné stezky Pevnost Dobrošov. Znovuotevření tvrze je plánováno v roce 2021.

Rodný domek Aloise Jiráska a Jiráskovo muzeum v roce 2019 zaznamenaly **6154** návštěvníků, což ve srovnání s předchozím rokem znamená výrazný nárůst počtu zájemců, zejména díky systematickým aktivitám v Jiráskově domku. Návštěvnost se zvýšila hlavně zásluhou akcí připravovaných na období Velikonoc a adventu.

V roce 2019 navštívilo expozice, výstavy a kulturní akce v **Klášteře Police nad Metují a Staré škole Dřevěnce** celkem **4014** platících i neplatících návštěvníků. Oproti roku 2018 sice došlo k poklesu návštěvníků, nicméně i tak byla návštěvnost některých akcí velká. Za zmínku stojí výstava betlému Zdeňka Farského, kterou zhlédlo přes tisíc osob. Specifikem návštěvnosti v Polici nad Metují je vysoký počet návštěvníků na bezplatných akcích, které muzeum spolupřátá s dalšími subjekty, jako je město Police nad Metují (CKV Pellyho domy), Římskokatolická farnost Police nad Metují a především spolek Cech panen rukodělných. Zmínit lze Noc kostelů – muzejní noc, Den otevřených dveří o státním svátku 28. října, Velikonoce v Dřevěnce, řemesla o Kvíčerovské pouti, Svatomartinské posezení v Dřevěnce či adventní Dřevěnku.

Návštěvnost v průběhu roku 2019

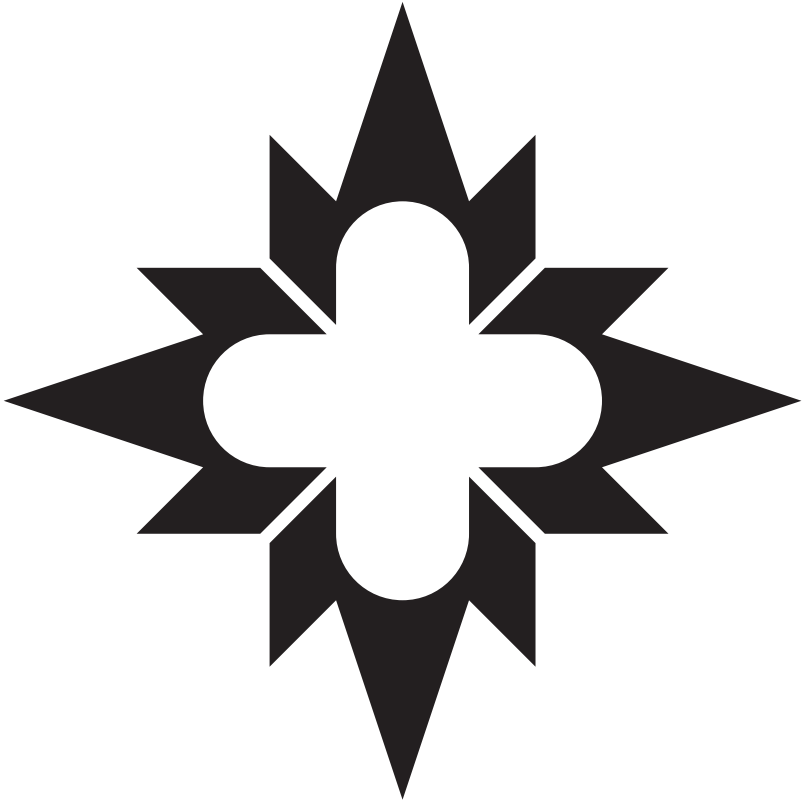
	Náchod		Dobrošov		Hronov		Police n. M.		ostatní	
	platící	neplatící**	platící	neplatící**	platící	neplatící**	platící	neplatící**	platící	neplatící**
Leden	420	86	0*		0*	52	1187*			
Únor	226	92	0*		5*	3	84*	215		
Březen	287	158	0*		19*	6	5*			
Duben	230	138	68	15	20*	1480	34*	170		
Květen	280	117	765	36	164	120	81	170		69
Červen	527	382	100	0	134	115	76			325
Červenec	325	98	0	230	634	68	310			
Srpen	392	118	0	280	772	28	341	365		
Září	237	153	zavřeno (rekonstrukce)		407	274	391	38		246
Říjen	592	345	zavřeno (rekonstrukce)		78	28	43			25
Listopad	380	252	zavřeno (rekonstrukce)		8	1598	6	160		
Prosinec	417	125	zavřeno (rekonstrukce)		113	28	145	193		100
Celkem	2461	2064	963	561	2354	3800	2703	1311	0	765
Celkem	4525		1524		6154		4014		765	
Celkem	16 982									

* Mimo turistickou sezónu je pobočka zavřená. Otevřeno pouze v případě krátkodobých výstav, či po předchozí domluvě na objednání.

** Neplatící návštěvníci zahrnují návštěvníky vernisáží, děti do šesti let, mateřské školy, účastníky doprovodných akcí a programů s volným vstupem (muzejní noci, dny otevřených dveří) a návštěvníky akcí, jichž je Muzeum Náchodska spolupřátatelem, ale konají se v cizí režii (dny řemesel).

Návštěvnost – tržby v Kč 2013–2019

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Náchod	81 768	74 185	70 570	61 493	37 042	73 838	82 955
Dobrošov	1 424 870	1 500 650	1 514 790	1 491 970	1 067 700	631 370	54 320
Hronov	70 555	64 287	62 047	61 654	83 237	73 482	134 150
Police nad Metují	38 381	23 490	25 885	25 772	21 572	73 305	59 435
Celkem	1 618 239	1 662 612	1 673 292	1 640 889	1 209 551	856 995	330 860

5.
Práce se sbírkou

Rozsáhlý sbírkový fond Muzea Náchodska vznikl jak vlastní sbírkotvornou činností, tak administrativním slučováním několika městských muzeí (kromě současných poboček také muzea v Červeném Kostelci a Novém Městě nad Metují). Čítá mj. archeologickou sbírku (nejstarší fond od roku 1879), etnografické sbírky (včetně téměř tří set podmaleb na skle), sbírku historického nábytku, sbírku keramiky a historického porcelánu, sbírku historického skla, sbírku řemesel a dějin techniky, sbírku textilu a oděvů, sbírku zbraní a militarií, numismatickou sbírku, sfragistickou sbírku, sbírku výtvarného umění, sbírku fotografií či sbírku rukopisů a listin. Další sbírky se týkají volného času, dětí a školství, včetně sportu, divadla a hudby. Sbírkotvorná činnost spolu s odbornou správou sbírky je základní prací muzea, bez níž by byly prezentační a další aktivity jen těžko myslitelné a realizovatelné.

ROZŠIŘOVÁNÍ SBÍRKY

Sbírka muzea je rozšiřována na základě vlastních sběrů, darů, nákupů a převodů z fondů doprovodné dokumentace. V roce 2019 se naše sbírkové fondy obohatily o předměty z dvou rozsáhlejších pozůstalostí. Předměty z nich byly převedeny z majetku ÚZSVM do fondu našeho muzea. V roce 2019 bylo nově zapsáno 390 přírůstkových čísel. Bylo podepsáno 39 darovacích smluv, proběhla 1 koupě a 9 vlastních sběrů. Vlastní archeologické výzkumy nebyly v tomto roce evidovány, pouze několik dílčích nálezů. Mezi nejzajímavější se bezesporu zařadil zlatý depot. V roce 2019 bylo zapsáno o něco méně přírůstků oproti jiným letům, mimo jiné kvůli nejistotě s budoucím umístěním našich depozitářů. Přírůstky jsou průběžně zaznamenávány do Centrální evidence sbírek Ministerstva kultury České republiky. Nově i dříve získané sbírkové předměty jsou postupně zapisovány do elektronické sbírkové evidence muzea v systému MUSEION.

Do přírůstkové knihy knihovny Muzea Náchodska bylo za rok 2019 nově zapsáno 73 knihovních jednotek. Počet je o něco nižší než obvykle, neboť vzhledem k záměru zprovoznit webový knihovní katalog pro veřejnost byl kladen důraz zejména na intenzivní retrokatalogizaci již evidovaných přírůstků. Stanovený cíl se podařilo naplnit a v září 2019 byl katalog obohacený o cca 1600 položek spuštěn na webových stránkách muzea. Knihovní fond byl zpracováván pomocí moderního knihovnického elektronického systému TRITIUS.

V roce 2019 přibylo do sbírek muzea několik velmi cenných a zajímavých darů. Jedním z nich je zlatý depot odevzdaný do muzea amatérským nálezcem. Jedná se o devět zlatých nekonečných spirál o celkové hmotnosti 259 gramů

z mladší doby bronzové. Zlaté spirály byly podrobeny na Katedře archeologie Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové spektrální analýze, která určila jejich složení, a následně oceněny puncovním úřadem. Tento ojedinělý nález se zařadil mezi největší zlaté depoty z tohoto období v rámci České republiky. Kromě zlatého pokladu odevzdali amatérští nálezci do sbírek Muzea Náchodska také bronzové kopie a dva bronzové náramky s rytou výzdobou z mladší a pozdní doby bronzové, dvě bronzové sekery ze starší doby bronzové, mince císaře Konstantina I. a denár Boleslava II.

Další cenný přírůstek představuje betlém od náchodského řezbáře Lubomíra Zemana, který autor muzeu věnoval krátce před svou smrtí v létě 2019. Skládá se ze tří částí: ústřední zobrazuje náchodské náměstí a zámek, pohledově levá strana původní osídlení ve Starém Městě nad Metují, pravá pak upomíná na náchodskou židovskou čtvrť, která nenávratně zanikla v 60. letech minulého století. Budovy byly autorem vytvářeny na základě fotografií či obrazů a jsou polychromovány Milanem Jichou. Betlém je každoročně vystavován ve výloze městské knihovny, což už patří k tradicím náchodských Vánoc.

V roce 2019 byla do muzejních sbírek zaevidována část vitráže z Hakaufova domu, který prošel v uplynulých letech necitlivou rekonstrukcí, jež zničila téměř všechny (do té doby dochované) umělecké rysy a vybavení této budovy. Z domu se podařilo zachránit část vitráže s kubizující osnovou, jež je připisována jednomu z nejvýraznějších představitelů českého art deco a dekorativismu, malíři a výtvarníkovi Františku Kyselovi.

Jiným z nových darů je klát, dřevěný včelí úl vydlabaný v kmeni. Exemplář z regionu, možná přes sto let starý, jsme dostali od našeho bývalého pracovníka. Na dochované fotografii z roku 1936 je vidět po levé ruce jeho pradědečka. Po konzervátorském zásahu v naší dílně pravděpodobně obohatí expozici Jiráskova muzea v Hronově. Do muzea v uplynulém roce přibyl také jeden nečekaný dar, a to vyšívání gobelínový obraz od Jaroslava Jošta, náchodského rodáka, jenž v našem muzeu pořádal výstavu těchto unikátně tvořených obrazů. Technikou ručního vyšívání na osnovu přenesl na plátno náchodský hrad tak, jak pravděpodobně vypadal roku 1547.

INVENTARIZACE A REVIZE FONDŮ

V roce 2019 byla provedena revize fondů příbory, toaletní potřeby, šperky a bižuterie a části fondu hračky.

V-6g příbory	627 inv. čísel
V-9 toaletní potřeby	286 inv. čísel

VI-3 šperky a bižuterie	855 inv. čísel
XVI-3 hračky – část fondu	428 inv. čísel

Celkem tak bylo v rámci inventarizace zkontrolováno 2196 inventárních čísel. Probíhala také digitalizace záznamů a doplňování starých či vytváření nových. Takto bylo zdigitalizováno 1162 záznamů.

REVIZE KNIHOVNY

V první polovině roku 2019 došlo v souladu s platným knihovním zákonem k dokončení úplné revize knihovního fondu, započaté v předchozím roce 2018.

V roce 2019 byly zrevidovány tyto fondy: historická knihovna (signatura Mz – dokončení), regionální knihovna (signatura R), knihovna hronovská (původní knihovna z Jiráskova muzea v Hronově – signatury B, Zn, H) a speciální druhy knihovních dokumentů (audiovizuální média – signatura CD).

Mz historická knihovna	1437 knihovních jednotek
R regionální literatura	749 knihovních jednotek
B hronovská knihovna	2104 knihovních jednotek
Zn hronovská knihovna	828 knihovních jednotek
H hronovská knihovna	440 knihovních jednotek
CD speciální dokumenty	12 knihovních jednotek

KONZERVACE A RESTAUROVÁNÍ

V roce 2019 bylo konzervátorskou dílnou konzervováno celkem 110 sbírkových předmětů. Velká část z konzervovaných předmětů byla ošetřena za účelem probíhajících výstav. Dále se konzervovaly nově nabyté předměty získané do sbírek z darů, koupí, dvou rozsáhlejších pozůstalostí a vlastním sběrem. V rámci výstavy porcelánu bylo celkem omyto a základním způsobem zkonzervováno 305 předmětů, převážně se sbírkového fondu V-6b. Staré nevyhovující popisky byly nahrazeny novými.

V oblasti archeologických nálezů bylo zpracováno 72 sáčků s archeologickým materiálem. Materiál byl kompletně laboratorně zpracován. Zlaté nekonečné spirály, významné předměty věnované do muzea nálezcem, byly očištěny a označeny příslušným číslem.

Z nově získaných předmětů byla očištěna a zrestaurována středová část vitráže z domu v náchodské Komenšské ulici, která byla prezentována v Polici nad Metují v rámci výstavy. Pro letní výstavu plánovanou v roce 2020 byl restaurován jeden z nejstarších textilních předmětů, a to Piccolominiho podpatek. Zároveň byly navrženy optimální podmínky jeho uložení a vyroben vhodný obalový materiál. Kompletním restaurátorským zásahem prošel porcelánový šálek z míšeňské produkce. Ve spolupráci s Fakultou restaurování Univerzity Pardubice byl odborně zre-

staurován starý tisk Poselkyně starých příběhů českých (aneb Kronyka česká).

Z pohledu preventivní konzervace bylo celoročně sledováno sedm depozitářů pomocí digitálních dataloggerů. Výsledkem měření je celoroční přehled teploty a relativní vlhkosti v měřeném prostoru. Dále byla pozornost věnována uložení předmětů do vhodných obalových materiálů. Celkem bylo vyrobeno na míru 30 krabic. Sedmnáct z nich bylo využito pro uložení předmětů ze sbírky V-6g příbory. Sbírka byla zároveň zrevidována, byl vyhodnocen její stav, navržen vhodný obalový materiál a režim preventivní ochrany. Za tímto účelem byla ušita polovina (cca 300 kusů) bavlněných obalů na míru.

ZÁPŮJČKY A VÝPŮJČKY SBÍRKOVÝCH PŘEDMĚTŮ

Dlouhodobé zápůjčky

Muzeum čs. opevnění z let 1935-1938, Pěchotní srub K – S 14 „U Cihelny“ – 1 inv. číslo

Muzeum českého amatérského divadla, o. s. Miletín – 7 inv. čísel

Muzeum Chodska v Domažlicích (v červenci 2016 převedeno pod správu obce Újezd) – 1 inv. číslo

Městské muzeum v Novém Městě nad Metují – 29 inv. čísel

Krátkodobé zápůjčky

Muzeum Náchodska v roce 2019 krátkodobě zapůjčilo sbírkové předměty deseti organizacím, mezi něž patří i pražský puncovní úřad, kterému muzeum zapůjčilo „zlatý poklad“ (devět zlatých spirál) nalezený na Náchodsku za účelem stanovení jeho hodnoty.

Vlastivědné muzeum v Dobrušce (přednáška o čižbě) – 10 inv. č.

Městské muzeum v Jaroměři (výstava o myslivosti) – 20 inv. č.

Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou (výstava Prostřeno) – 31 inv. č.

Třebechovické muzeum betlémů (výstava Kouzelné obrázky Marie Fischerové-Kvěchové) – 18 inv. č.

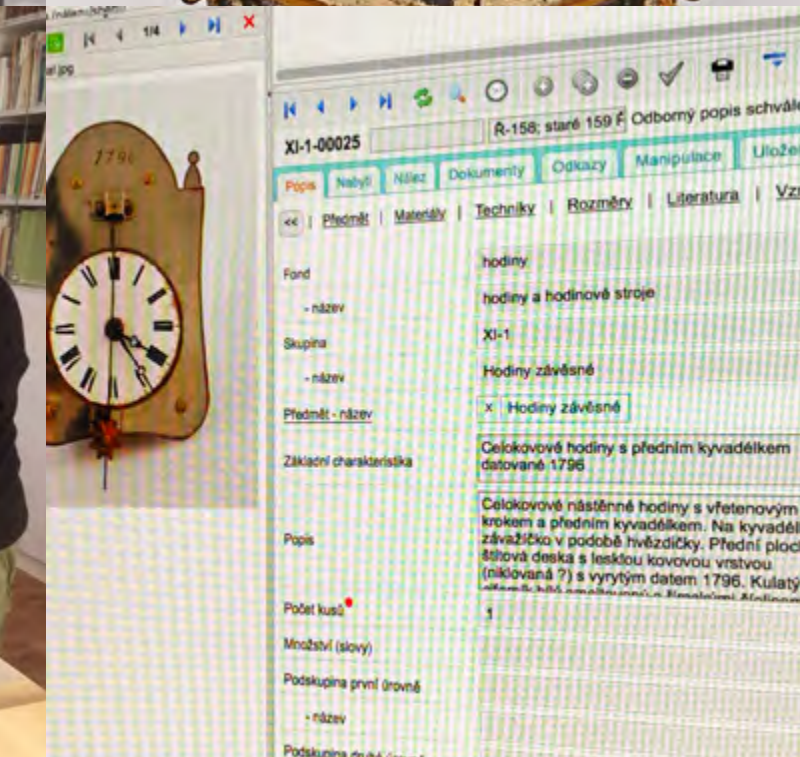
Sbor dobrovolných hasičů Náchod (otevření nové hasičské zbrojnice) – 1 inv. č.

Puncovní úřad v Praze (stanovení hodnoty) – 9 inv. č.

Městské kulturní středisko Javorník (výstava Hravé Vánoce) – 83 inv. č.

Střední škola gastronomie a služeb Trutnov (Gastroden) – 30 inv. č.

Muzeum východních Čech v Hradci Králové (výstava Uprostřed Koruny české) – 1 inv. č.

muzeum náchodska Dějinná výročí se dají připomínat různě. My chystáme na podzim výstavu k roku 1989 a Občanskému fóru. Ve spolupráci s Katedrou pomocných věd historických a archivnictví Filozofické fakulty Univerity Hradec Králové vznikl nápad na skvělou archivní praxi. Studentka Adéla Věra Wagnerová naše materiály pečlivě uspořádala, vznikl i přehledný inventář.

muzeum náchodska
Občanské fórum Náchod z pozůstalosti Ivy Mikšovské
Datum vzniku 1989-1992
k2
Referenční označení 5-7
Pořadové číslo 14-26
Podpisy Lustrace Projevy

muzeum náchodska
Občanské fórum Náchod z pozůstalosti Ivy Mikšovské
Datum vzniku 1989-1992
k3
Referenční označení 8-9
Pořadové číslo 27-28
Materiály k volbám 24.11.1990 Anketý

Dlouhodobé výpůjčky

Muzeum Náchodska realizuje jednu dlouhodobou výpůjčku: výpůjčka z Městského muzea v Jaroměři – 3 inv. č.

Krátkodobé výpůjčky

Muzeum si krátkodobě vypůjčilo předměty od třinácti soukromých osob a jedné organizace. Výpůjčky byly realizovány zejména pro účely výstav; celkem se jednalo o 120 exponátů.

výpůjčka od p. ■■■* (na výstavu) – 20 exponátů

výpůjčka od p. ■■■ (na výstavu) – 3 exponáty

výpůjčka od pí. ■■■ (na výstavu) – 1 exponát

výpůjčka od pí. ■■■ (na výstavu) – 20 exponátů

výpůjčka od p. ■■■ (na výstavu) – 1 exponát

výpůjčka od p. ■■■ (na výstavu) – 1 exponát

výpůjčka od pí. ■■■ (na výstavu) – 1 exponát

výpůjčka od pí. ■■■ (na výstavu) – 12 exponátů

výpůjčka od p. ■■■ (na výstavu) – 30 exponátů

výpůjčka od p. ■■■ (na výstavu) – 1 exponát

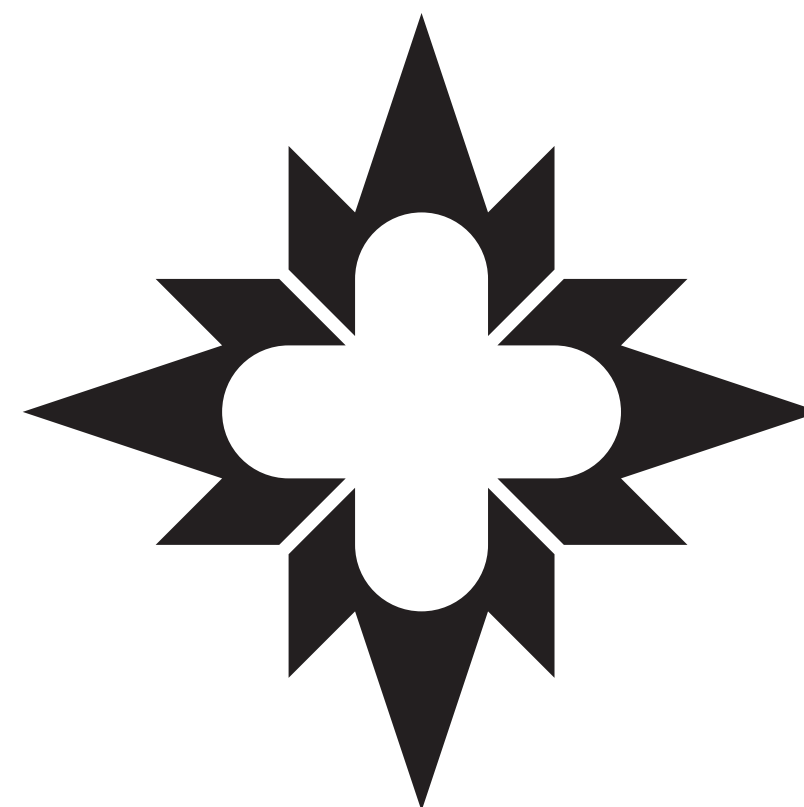
výpůjčka od pí. ■■■ (na výstavu) – 12 exponátů

výpůjčka od pí. ■■■ (na výstavu) – 4 exponáty

výpůjčka od p. ■■■ (na výstavu) – 8 exponátů

výpůjčka od pevnostního muzea Kahan III. (na výstavu) – 6 exponátů

* vzhledem k tomu, že výpůjčky jsou od soukromých osob, nejsou s ohledem na ochranu osobních údajů (GDPR) uvedena jejich jména

6. Věda, výzkum a publikační činnost

Muzeum Náchodska registrovalo v roce 2019 94 badatelských dotazů, které měly podobu badatelských návštěv či písemných, telefonických nebo e-mailových žádostí nebo rešerší, a dalších 54 archeologických vyjádření a posudků, jež směřovaly především k připravovaným stavbám a budování inženýrských sítí. Mezi dotazovateli byli studenti píšící kvalifikační práce, odborní pracovníci, pověřené úřady, města i další zájemci z řad široké veřejnosti. Muzejní archeolog se podílel na 143 dohledech a výzkumech. Pracovníci muzea v uplynulém roce připravili 80 přednášek, autorových výstav, vycházek či jiných akcí pro širokou veřejnost. Podíleli se na uspořádání jednoho odborného workshopu v Písku. Zúčastnili se šesti konferencí a pracovali na pěti projektech. Publikovali celkem 23 různých textů.

BADATELSKÉ DOTAZY

PhDr. Sixtus Bolom-Kotari, Ph.D.

V roce 2018 vyřídil 18 badatelských dotazů a požadavků, týkajících se zejména tematiky církevních dějin, jakož i provozu Muzea Náchodska. Za zmínku stojí dotaz ředitele Prácheňského muzea v Písku PhDr. Jiřího Práška ohledně psacích stolů významných osobností. Pro plánovanou výstavu byl nabídnut psací stůl z pozdního období života Jiřího Stanislava Gutha-Jarkovského.

Bc. Veronika Kumstová

V roce 2019 vyřídila 1 badatelský dotaz týkající se konzervování a následného uložení archeologických usní a 1 badatelský dotaz ohledně zastoupení sbírek porcelánu a skla z 19. a začátku 20. století. V rámci komentovaných prohlídek byla zodpovězena přibližně desítky dotazů ohledně technologie výroby, datace a značek porcelánu.

Mgr. Barbora Libřická

V roce 2019 vyřizovala 7 badatelských dotazů, které se týkaly převážně textilních sbírek muzea. Dotazy na kurátorku byly směřovány jak soukromými badateli, tak také institucemi či ze strany spolků. Požadavek týkající se tradičních lidových kyjovských krojů ve sbírkách muzea nakonec vyústil v zápůjčku těchto exponátů do Třebouchovického muzea betlémů na výstavu Kouzelné obrázky Marie Fischerové-Kvěchové. Návštěvu badatelky v muzeu si rovněž vyžádal dotaz ohledně lidových šperků z Broumova ve sbírce muzea. Kapitulu věnovanou šperkům z našeho regionu můžeme v příštím roce očekávat v publikaci profesorky Aleny Křížové z Masarykovy univerzity v Brně, tuzemské odbornice na historický šperk. V průběhu roku 2019 byl řešen také badatelský požadavek spojený s následnou schůzkou v badatelském muzeu, jehož cílem je vytvoření repliky dvou historických paprů se stuhami náchodského sboru dobrovolných hasičů.

Mgr. Mariana Poláková, Ph.D.

Za rok 2019 vyřídila 9 badatelských dotazů týkajících se obrazů, hraček, pohlednic a zdravotnictví. Nejzajímavějším výsledkem badatelského dotazu byly informace zjištěné k náchodské sokolovně, které by měly být součástí připravované publikace o jedinečné architektuře těchto budov.

Mgr. Pavlína Švandová

V roce 2019 vyřídila 30 badatelských dotazů a rešeršních požadavků, které souvisely mimo jiné s realizovanými výstavami muzea. Dále dotazy směřovaly zejména k jednotlivým předmětům spravovaného knižního fondu, k dohledávání odborných článků ve zdrojových periodikách, zjišťování konkrétních institucí, kde se tato periodika nacházejí, a ke stavu bádání vybraných jevů regionálních dějin. K rešeršním dotazům patřily požadavky na zjištění odborné literatury, ale i jiných zdrojových dokumentů, týkajících se možnosti dohledání životopisných údajů legionářů (celkem čtyři požadavky), významných regionálních osobností (např. Sida Volfová), dále např. historie běloveských lázní, historického vývoje hudebních nástrojů či významných osobností z oblasti školství. K zajímavým požadavkům patřil např. ten na dohledání rukopisných notových záznamů Sidy Volfové; bohužel po pečlivém prostudování její archivní pozůstalosti bylo zjištěno, že se v našich sbírkách nachází pouze jeden. Pokud se jedná o požadavky o studium konkrétních knihovnických dokumentů, bezkonkurenčně největšímu zájmu se v řadách široké veřejnosti těšila velmi vzácná drobná publikace Útok a obrana jednotlivce – Technika tichého zabíjení, sepsaná během druhé světové války v Londýně jako interní materiál pro československé příslušníky zahraničních vojsk kapitánem Jaromírem Pickou.

Mgr. Jan Tůma

V roce 2019 vyřídil 28 odborných badatelských dotazů, nepočítaje v to telefonické dotazy. Dva dotazy přišly ze zahraničí (Německo) a týkaly se hronovské továrny B. Spiegler a synové. Ostatní byly od tuzemských badatelů institucí. Značná část se týkala archeologických lokalit a archeologických nálezů. Jmenovat lze dotazy k lokalitám Kalasperk poblíž Olešnice u Červeného Kostelce, lokalizaci tvrzí Hostynka a Turyně, lokalitě Koldovka u České Skalice, nálezům z Čapího vrchu, starým stezkám v Supích skalách, zaniklému lomu na Homolce, archeologickým nálezům hradu Vlčinec a nálezům z detektorových průzkumů. Dva dotazy směřovaly k sakrálním plastikám – jednalo se o sochy svatých, mariánských sloupů a křížků na Policku, jejich identifikaci a historii, jeden pak sochy legionáře v Malé Čermné. Několik dotazů bylo směřováno k sbírkovému fondu muzea. Jednalo se především o podmalby na skle, svaté obrázky a jiné devoci-

onálie ze sbírek muzea, sbírky vhodné k 3D skenování, sbírkové předměty vztahující se k čižbě a lovu. Část dotazů byla zaměřena na regionální historii, například na Rusíny na Broumovsku, prameny k dějinám muzea či historické prameny k masopustům na Náchodsku.

USPOŘÁDÁNÍ ODBORNÝCH KONFERENCÍ A WORKSHOPŮ

Muzeum Náchodska v poslední době spolupřádá vědecké konference, tematicky spojené s církevními dějinami. Roku 2019 to byl workshop Náboženství ústy kazatelů. Proběhl ve dnech 21. až 22. června 2019 v Písku. Uskutečnil se ve spolupráci s Historickým ústavem Akademie věd ČR, Prácheňským muzeem v Písku a Muzeem Vysočiny Pelhřimov. Akce tematizovala role kazatelů, církvi a náboženství ve společnosti. Hlavní pozornost byla věnována uherským evangelickým tolerančním kazatelům, kteří se na sklonku 18. století usadili v Čechách a na Moravě, a sledování tří generací jejich rodin. Pomocí historických souvislostí se diskutující pokusili přispět k pochopení současnosti, včetně příčin úpadku vlivu tradičních církví a autorit obecně. Pro rok 2020 muzeum spolupřipravuje mezinárodní konferenci Monastic Libraries between the Middle Ages and the Enlightenment, která se uskuteční v broumovském klášteře 27. až 29. dubna 2020 ve spolupráci s Univerzitou Hradec Králové, Diecézním archivem St. Pölten a Moravským zemským archivem.

VĚDECKÁ ČINNOST PRACOVNÍKŮ

Práce na vědeckých projektech

PhDr. Sixtus Bolom-Kotari, Ph.D.

Je hlavním řešitelem projektu Zrození z osvětských reforem. Integrace skupiny tolerančních kazatelů z Uher v procesu formování české společnosti (1781–1870). Projekt Grantové agentury ČR je zaměřen na analýzu socioprofesionální skupiny uherských evangelických kazatelů „implantovaných“ do českého prostředí následkem reform císaře Josefa II. V rámci projektu byl v roce 2019 ve spolupráci s Muzeem Náchodska realizován workshop Náboženství ústy kazatelů.

Je členem řešitelského týmu projektu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI II) Brána moudrosti otevřená. Barokní kulturní dědictví klášterů Broumov a Rajhrad: ochrana, restaurování, prezentace. V rámci projektu připravil v roce 2019 metodiku Péče o stavební součásti a vybavení interiérových knihoven v barokních objektech.

Mgr. Jan Tůma

Dějiny obce Pěkov a Hony. Rozsáhlý výzkumný projekt iniciovaný městem Police nad Metují a Osadním výborem obce Pěkov. Pod vedením Mgr. Michala Bureše na něm spolupracoval kolektiv autorů z řad kronikářů, přírodovědců, archivářů, literárních historiků, historiků a archeologů. Výsledkem projektu bude kniha, která bude vydána na jaře 2020. Dějiny obce Suchý Důl a Slavný. Rozsáhlý výzkumný projekt vedený Mgr. Michalem Burešem, jehož výstupem by měla být publikace navazující svým rozsahem i kvalitou na předchozí projekty mapující dějiny, přírodu a kulturu jednotlivých obcí na Policku (Žďár nad Metují, Hlavňov, Pěkov a Hony).

PhDr. Zdeněk Zahradník

V roce 2019 se podílel na přípravě a administraci grantů z Programu MK ČR na restaurování movitých kulturních památek (varhany pro kostel Všech svatých v Heřmánkovicích a tzv. Oltář českých patronů z kostela sv. Máří Magdaleny v Bartošovicích v Orlických horách) a Programu záchrany architektonického dědictví (varhany z kostela sv. Václava v Lažanech).

Podílel se na scénáři výstavy k sedmistému výročí první písemné zmínky o městě Dobrušce, která se zde uskutečnila v roce 2020. Je členem řešitelského týmu projektu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI II) Brána moudrosti otevřená. Barokní kulturní dědictví klášterů Broumov a Rajhrad: ochrana, restaurování, prezentace. V rámci projektu připravil v roce 2019 výstavu Knihovny benediktinských klášterů Broumov a Rajhrad, která se uskutečnila v obou lokalitách. Výstava bude mít svou reprízu v klášteře Police nad Metují v létě roku 2020.

Odborná vyjádření a posudky

PhDr. Sixtus Bolom-Kotari, Ph.D.

Recenzní posudek pro časopis Studia Historica Nitriensia.

Mgr. Jan Košťál

Muzejní archeolog zpracoval během roku 2019 54 archeologických vyjádření a posudků a podílel se na 143 dohledech a výzkumech.

Bc. Martin Měřínský

Správce Pevnosti Dobrušov se intenzivně zapojil do připomínkování projektu Revitalizace a zatraktivnění Pevnosti Dobrušov. Připomínky a poznámky vyjádřil ke stavební části, expozici i audiovizuální technice, dodal výkresovou dokumentaci střilen a průběžně kontroloval vlastní plnění projektu.

PhDr. Zdeněk Zahradník

V roce 2019 byl konzultantem publikace Jiřího Macha Záhadý a taje Orlického kraje.

Účast na konferencích a seminářích**PhDr. Sixtus Bolom-Kotari, Ph.D.**

Kolokvium Posvátný obraz mezi úctou a nenávistí, Praha, 21. května 2019. Přednesení hlavního referátu „Obraz: přítel i nepřítel evangelíků“.

Workshop Náboženství ústy kazatelů, Písek, 21. – 22. června 2019. Přednesení úvodního příspěvku „Zrození z osvětených reforem. Počátky a konce evangelických kazatelů“.

Ekumenické setkání duchovních představitelů náchodských křesťanských církví, Náchod, 13. září 2019. Představení Muzea Náchodska a aktivit ředitele.

Setkání Kolegia muzeí kraje Aloise Jiráska, Boženy Němcové a bratří Čapků, Městské muzeum ve Dvoře Králové nad Labem, 18. listopadu 2019. Představení činnosti Muzea Náchodska, přijetí pozvání ke členství v kolegiu.

Bc. Veronika Kumstová

Konference Péče o moderní materiály, Praha, 6. září 2019. Konference byla zaměřena na péči o moderní materiály, které se v současné době do kulturních institucí přijímají. Uchování předmětů z těchto materiálů je velmi komplikované, a proto je dobré sledovat aktuální informace o vývoji této problematiky.

Konference konzervátorů a restaurátorů, Rožnov pod Radhoštěm, 10. – 12. září 2019. Aktivní účast v posterové sekci a představení kompletního restaurátorského zásahu na porcelánovém šálku. Cílem konference bylo získání informací o materiálovém a technologickém průzkumu, konzervátorských zásazích a možnostech nových metod a technologií v oblasti konzervování-restaurování a ochrany kulturního dědictví.

Mgr. Mariana Poláková, Ph.D.

Porada ředitelů středních a speciálních škol a školských zařízení zřizovaných Královéhradeckým krajem, Krajský úřad Královéhradeckého kraje, Hradec Králové, 7. dubna 2019. Aktivní účast s prezentací edukačních programů Muzea Náchodska.

Mgr. Pavlína Švandová

Zasedání knihovnické komise AMG Královéhradeckého kraje, Muzeum východních Čech, Hradec Králové, 25. června 2019. Předmětem zasedání bylo jednání o programu 43. celostátního semináře knihovníků muzeí a galerií České republiky a volby zástupců do celostátní knihovnické komise při AMG.

43. celostátní seminář knihovníků muzeí a galerií České republiky, Slezské zemské muzeum, Opava, 2. – 4. září 2019. Seminář byl zaměřen zejména na současné trendy v knihovnictví, problematiku digitalizace a uplatňování katalogizačních pravidel RDA ve jmenné a věcné katalogizaci.

Mgr. Jan Tůma

Festival zážitků, Świdnica (PL) – sala narad przy Urzędzie Stanu Cywilnego, ul. Armii Krajowej 47, 25. – 26. září 2019. Setkání projektového týmu česko-polského projektu Festival zážitků CZ.11.2.45/0.0/0.0/15_003/0000288. Zhodnocení dosavadního průběhu a příprava programů na rok 2020. Představení programu, který bude v rámci Festivalu zážitků realizován v roce 2020 ve Staré škole Dřevěnce v Polici nad Metují.

Drahomíra Večeřová

Festival zážitků, Świdnica (PL) – sala narad przy Urzędzie Stanu Cywilnego, ul. Armii Krajowej 47, 25. – 26. září 2019. Setkání projektového týmu česko-polského projektu Festival zážitků CZ.11.2.45/0.0/0.0/15_003/0000288. Zhodnocení dosavadního průběhu a příprava programů na rok 2020. Představení programu, který bude v rámci Festivalu zážitků realizován v roce 2020 ve staré škole Dřevěnce v Polici nad Metují.

Setkání Kolegia muzeí kraje Aloise Jiráska, Boženy Němcové a bratří Čapků, Městské muzeum ve Dvoře Králové nad Labem, 18. listopadu 2019. Představení činnosti správkyně poboček (původně městských muzeí) Hronov a Police nad Metují.

Členství v komisích, spolcích aj.**PhDr. Sixtus Bolom-Kotari, Ph.D.**

Člen International Centre for Archival Research (ICARUS)

Konzultant Rady pro vnitřní hodnocení Univerzity Hradec Králové

Člen Vědecké rady časopisu Studia Historica Nitriensia

Člen redakční rady sborníku Rodným krajem

Člen pracovní skupiny pro regeneraci Městské památkové zóny Náchod

Bc. Martin Měřínský

Člen Spolku Přátel Vojenské Historie Dobrošov

Člen Klubu vojenství a historie Praha, z.s.

Člen Klubu vojenské historie Náchod, z.s.

Mgr. Jan Tůma

Předseda rady Muzea papírových modelů v Polici nad Metují

Člen komise okresního kola SOČ oborů Historie; Teorie kultury, umění a umělecké tvorby a Filozofie, politologie a ostatní humanitní a společenskovední obory

Člen komise Dějepisné olympiády při Středisku volného času Děčko Náchod

PhDr. Zdeněk Zahradník

Člen komise Ministerstva kultury ČR programu Veřejné informační služby knihoven (VISK 6) – Národní program digitálního zpřístupnění vzácných dokumentů Memoriae Mundi Series Bohemica

Člen redakční rady sborníku Orlické hory a Podorlicko vydávaného Muzeem a galerií Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou

PUBLIKAČNÍ ČINNOST**Monografie, katalogy, metodické publikace**

Bolom-Kotari, Sixtus ed.: Kterým se nikdo neklaní. Jiří Jan Oktavián Farský. Katalog výstavy. Náchod 2019 [pouze elektronická verze], 46 str.

Bolom-Kotari, Sixtus – Kolda, Jindřich – Bolom-Kotari, Martina: Péče o stavební součásti a vybavení interiérových knihoven v barokních objektech. Univerzita Hradec Králové 2019 [metodika, pouze elektronická verze], 61 str.

Wagnerová, Adéla Věra: Občanské fórum a Občanské hnutí Náchod, z pozůstalosti Ivy Mikšovské. Archivní pomůcka. Náchod 2019 [tisk a elektronická verze pro vnitřní potřebu muzea], 9 str.

Kapitoly v monografiích

Bolom-Kotari, Sixtus: Kostel. In: Hlavačka, Milan – Raška, Jakub a kol.: Symboly doby. Historické eseje. Praha 2019, str. 37-53.

Bolom-Kotari, Sixtus: Palacký jako evangelický myslitel. In: Bednář, Miloslav ed.: Idea dějin a Palacký jako myslitel: Soubor textů. Praha 2019, str. 131-150.

Tůma, Jan – Landr, Petr – Švandová, Pavlína – Boris Ekrt: Muzeum Náchodska. In: Babík, Michal – Brokešová, Gabriela eds.: Poklady sbírek Královéhradeckého kraje. Jičín 2018 [vyšlo 2019], str. 122-135.

Tůma, Jan: Založení Pěkova – příběh z dob středověké kolonizace. In: Bureš, Michal a kol.: Pěkov a Hony. Rkps. v tisku, 10. str.

Tůma, Jan: Pěkov v roce 1406 – svědectví břevnovského urbáře. In: Bureš, Michal a kol.: Pěkov a Hony. Rkps. v tisku, 7 str.

Tůma, Jan: Husitské války a poválečná obnova – Pěkov v 15. a na počátku 16. století. In: Bureš, Michal a kol.: Pěkov a Hony. Rkps. v tisku, 6 str.

Tůma, Jan: Založení Honů – 9. října 1560. In: Bureš, Michal a kol.: Pěkov a Hony. Rkps. v tisku, 6 str.

Tůma, Jan: Pěkov a Hony v letech 1560-1648. In: Bureš, Michal a kol.: Pěkov a Hony. Rkps. v tisku, 16 str.

Tůma, Jan: Století andělů a ďáblů – Pěkov a Hony v letech 1648-1748. In: Bureš, Michal a kol.: Pěkov a Hony. Rkps. v tisku, 39 str.

Tůma, Jan: Ve víru osvěteneckých reforem – Pěkov a Hony v letech 1748-1848. In: Bureš, Michal a kol.: Pěkov a Hony. Rkps. v tisku, 43 str.

Odborné studie

Bolom-Kotari, Martina – Bolom-Kotari, Sixtus: Das Erbe der barocken sakralen Landschaft im Braunauer Land in Böhmen. In: Telesko, Werner – Aigner, Thomas Hgg.: Sakralisierung der Landschaft. St. Pölten 2019, str. 231-241.

Bolom-Kotari, Sixtus: Toleranční kazatelé z Uher v procesu formování české společnosti (1781-1870). Český časopis historický, č. 2, 2019, str. 318-346.

Kumstová, Veronika: Restaurování porcelánového míšeňského šálku s cibulovým dekorem. In: Sborník z konference pro restaurátory-konzervátory konané v Rožnově pod Radhoštěm. Posterová část [v tisku].

Popularizační a další texty

Bolom-Kotari, Sixtus: Babyloňané v Náchodě a Náchodané v Babylonii. Připomenutí dvou významných badatelů o starověkém Předním východě [rozhovor s Ludkem Vacínem]. Rodným krajem, č. 58, 2019, str. 48-55.

Bolom-Kotari, Sixtus: Brněnští zednáři a ilumináti: Jaký byl vztah mezi tajnými osvěnci a evangelíky? Stoplusjednicka.cz [zdroj textu: Tajemství české minulosti]. 20. 9. 2019.

Bolom-Kotari, Sixtus: Matěj Spurný. Most do budoucnosti: laboratoř socialistické modernity na severu Čech [recenze]. Český časopis historický, č. 4, 2019, str. 1086-1089.

Bolom-Kotari, Sixtus: Jaroslav Jošt v Muzeu Náchodska. Náchodský zpravodaj, květen 2019, str. 26.

Bolom-Kotari, Sixtus ed.: Náchodské muzejní noviny, zvláštní číslo, 2019.

Bolom-Kotari, Sixtus – Poláková, Mariana eds.: Náchodské muzejní noviny, č. 1 a 2, 2019.

Kumstová, Veronika: Výstava z formy na stůl, aneb jak se odlil porcelánový hrnek. Náchodský swing, únor 2019, str. 16-17.

Švandová, Pavlína: Poklady z náchodské muzejní knihovny – Bible svatováclavská. Rodným krajem, č. 58, 2019, str. 13-14.

Tůma, Jan: Muzeum Náchodska informuje. Polický měsíčník, leden 2019, str. 11.

Tůma, Jan: Český řemeslný betlém Zdeňka Farského. Polický měsíčník, leden 2019, str. 13.

Tůma, Jan: Zapomenuté velikonoční obyčeje z Police nad Metují. Polický měsíčník, duben 2019, str. 15.

Tůma, Jan: Muzeum Náchodska informuje. Polický měsíčník, červenec-srpen 2019, str. 17.

Tůma, Jan: Přehled kulturních akcí pořádaných Muzeem Náchodska v měsíci září 2019. Polický měsíčník, září 2019, str. 21.

Tůma, Jan: Muzeum Náchodska informuje. Polický měsíčník, prosinec 2019, str. 11.

Vokolek, Václav: Zimní rozhovor se Sixtem Bolomem-Kotari. In: Týž: Zima. Cesty za horizont – příručka pro poutníky a cestovatele. Praha 2019, str. 164-188.

ARCHEOLOGICKÁ PAMÁTKOVÁ PÉČE

Zhodnocení činnosti v roce 2019

V uplynulém roce zajistila archeologická sekce Muzea Náchodska archeologické dohledy (ZAV) na 142 stavbách v okrese Náchod. Z uvedeného počtu bylo 25 staveb rodinných domů, zbývající akce představovaly ve většině vybudování inženýrských sítí, kde byl investorem převážně ČEZ Distribuce, a.s.

V roce 2019 byl uskutečněn jeden zjišťovací archeologický výzkum, který byl proveden na přelomu září a října na Husově náměstí v České Skalici. Uvedený výzkum byl proveden v souvislosti s přípravou projektu Revitalizace Husova náměstí v České Skalici. Vzhledem ke skutečnosti, že náměstí se nachází v historickém centru města a k výsledkům záchranného archeologického výzkumu v roce 2015, který probíhal při rekonstrukci komunikace na Husově náměstí a během kterého byly objeveny situace z první poloviny 13. století, zde byl předpoklad, že obdobné situace se budou týkat i prostoru zasaženého stavbou. Z tohoto důvodu bylo v místě největších zemních zásahů v centru náměstí (technologická šachta pro kašnu, inženýrské sítě) vykopáno několik sond. Ačkoliv ze sond byly získány středověké nálezy, významnější archeologické situace zde nebyly zjištěny.

Máme-li zhodnotit rok 2019 pohledem terénního archeologa a porovnat ho s roky předcházejícími, lze konstatovat, že za uplynulé čtyři roky bylo provedeno nejvíce archeologických dohledů na stavbách. Při porovnání provedených rozsáhlejších záchranných/zjišťovacích archeologických výzkumů byl rok 2019 s uvedeným archeologickým výzkumem v České Skalici podprůměrný, neboť v předcházejících letech Muzeum Náchodska každoročně realizovalo dva až tři rozsáhlejší záchranné archeologické výzkumy na kulturních památkách, národních kulturních památkách, v historických centrech měst anebo na budování/rekonstrukci dopravní infrastruktury.

Záchranné archeologické výzkumy

Česká Skalice; Husovo nám. – zjišťovací archeologický výzkum. Město Česká Skalice, tř. T. G. Masaryka 80, 552 03 Česká Skalice.

Terénní archeologická činnost – dohledy

Náchod; Náchod – propojení ulic Raisova – Parkány, SO01. Město Náchod, nám. T. G. Masaryka 40, 547 01 Náchod
Jaroměř; Jaroměř – REKO MS Jaroměř, Mánesova + 2. GAS Net, s.r.o., Klíšská 940, 401 17 Ústí nad Labem
Lhota u Nahořan; Lhota u Nahořan – knn vedení 129/9 Hauck, IV-12-2015403. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Červený Kostelec; Červený Kostelec – rekonstrukce III/5672 Horní Kostelec. Královéhradecký kraj, Pivovarské nám. 1245, 500 03 Hradec Králové

Broumov; Broumov – rekonstrukce II/303 Broumov – Střelnice. Královéhradecký kraj, Pivovarské nám. 1245, 500 03 Hradec Králové

Jaroměř, Nové Město nad Metují; rekonstrukce II/285 Jaroměř – Nové Město nad Metují. Královéhradecký kraj, Pivovarské nám. 1245, 500 03 Hradec Králové

Jaroměř; Jaroměř – dopravní terminál v Jaroměři. Město Jaroměř, nám. ČSA 16, 551 01 Jaroměř

Jaroměř; Jaroměř – knn vedení p. č. 2074/2 pro aut. nádraží, IV-12-2016657. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Malá Bukovina; Malá Bukovina – knn vedení p. č. 16/1 pro 2RD. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 40502 Děčín

Nový Dvůr pod Hoříčkami; Nový Dvůr pod Hoříčkami – rekonstrukce knn, IE-12-2007546. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 40502 Děčín

Malá Bukovina; Malá Bukovina – přípojka knn 371/1 RD. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Jaroměř; Jaroměř – knn p. č. 1770/5 pro RD, IV-12-2017915. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Hustířany; Hustířany – knn p. č. 35 pro RD, IV-12-2017891. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Světlá u Hoříček; Světlá u Hoříček – polní cesty Světlá u Hoříček. Státní pozemkový úřad, Krajský pozemkový úřad pro Královéhradecký kraj, pobočka Náchod, Husinecká 1024, 130 00 Praha 3

Meziměstí; Meziměstí – knn p. č. 800/4 pro RD Derner, IV-12-2017468. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Velký Dřevíč; Velký Dřevíč – knn p. č. 741/2 pro RD, IV-12-2017795. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Česká Skalice; Česká Skalice – knn p. č. 56/11 pro RD. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Jaroměř; Jaroměř, Na Ptákách – knn rekonstrukce. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Heřmanice; Heřmanice – knn p. č. 26/1 pro RD, IV-12-2015884. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Božanov; Božanov – rodinný dům, p. č. 146/5, 146/2, 146/1
Slavoňov; Slavoňov – knn p. č. 124/1 pro firmu Mach. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Česká Skalice; Česká Skalice, ul. Podhradní – knn 538/2, IV-12-2017544. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Šonov; Šonov u Nového Města nad Metují – přeložka 719/1. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Velké Poříčí; Velké Poříčí – přeložka vvn p. č. 1591/1 pro SŽDC. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Nový Hrádek; Nový Hrádek – knn p. č. 309/1 RD. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Česká Skalice; Česká Skalice – knn p. č. 1206/8 pro RD Rydl, IV-12-2016762. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Náchod; RMS Náchod – Kladská + 4. GAS Net, s.r.o., Klíšská 940, 401 19 Ústí nad Labem

Nové Město nad Metují; Nové Město nad Metují, ul. Nahořanská. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Stárkov; Stárkov – přeložka knn p. č. 249 pro obec. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Litoboř; Litoboř – rodinný dům na pozemkové parcele 110 dle KN, k. ú. Litoboř

Náchod; Náchod – navýšení RP nemocnice TS NA_1038, IV-12-2018166. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Náchod; REKO MS Náchod Kladská – podchod pod tratí. GAS Net, s.r.o., Klíšská 940, 401 17 Ústí nad Labem

Vysokov; Vysokov – knn p. č. 974_2 pro RD, IV-12-2017183. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Ždár nad Metují; Ždár nad Metují – knn p. č. 465/4 pro chatu, IV-12-2017670. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Dolní Radechová; Dolní Radechová – knn pro lokalitu RD. ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Teplice nad Metují; Teplice nad Metují – knn p. č. 295/2 pro RD, IV-12-2016096. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Žernov; Žernov – knn p. č. 1498 pro RD, IV-12-2017927. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Jaroměř; Jaroměř – knn p. č. 1418 pro RD, IV-12-2018023. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Česká Skalice; Česká Skalice, ul. Švermova – knn p. č. 1205/86, IV-12-2018140. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Česká Skalice; Č. Skalice, ul. Jarošova – knn p. č. 1327/19 pro RD, IV-12-2018215. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Litoboř; Litoboř – knn p. č. 112/4, IV-12-2018619. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Staré Město nad Metují; Náchod, ul. Bílkova – parkovací stání. Město Náchod, Nám. T. G. Masaryka 40, 547 01 Náchod

Česká Skalice; Česká Skalice – stezky, pěšiny a chodníky do Ratibořic a na Rozkoš – trasa C. Město Česká Skalice, Masarykova 80, 552 03 Česká Skalice

Kramolna; Kramolna – přípojka knn p. č. 104_2 pro RD, IV-12-2017540. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Velký Dřevíč; Velký Dřevíč – knn p. č. 152/2 pro chatu, IV-12-2018154. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Nový Ples; Nový Ples – knn 227 pro RD, IV-12-2018662. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Krčín; Nové Město nad Metují, Krčín – výměna TS NA_0485, IE-12-2006278. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Dolní Radechová; Dolní Radechová – knn kabelizace u čp. 117, IE-12-2006377. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Náchod; Náchod, ul. V Třešínkách – knn rekonstrukce k TS 011, IE-12-2005654. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Hustířany; Hustířany – knn p. č. 35 pro RD, IV-12-2017891. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Náchod; Náchod, ul. Vodárenská – knn příp. 702/1 Zikmund, IV-12-2013807. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Jaroměř; Jaroměř – novostavba požární stanice Jaroměř. HZS Královéhradeckého kraje, nábreží U Přívozu, 500 03 Hradec Králové

Zdoňov; Zdoňov – výměna TS č.0269, vedení knn, IE-12-2006241. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Lhota za Červeným Kostelcem; Lhota za Červeným Kostelcem – novostavba RD na p. č. 5/4, k. ú. Lhota za Červeným Kostelcem

Zlích; Zlích – novostavba RD na p. p. č. 191/24 k. ú. Zlích

Lhota za Červeným Kostelcem; Lhota za Červeným Kostelcem – knn p. č. 37/1 hřiště, IV-12-2017925. ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Náchod; Náchod, ul. Na Strži – knn p. č. 1962 pro garáž, IV-12-2018079. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Hejtmánkovice; Hejtmánkovice, Liščí potok – rekonstrukce koryta, ř. km 2,480 – 2,540. Povodí Labe, s. p., Víta Nejedlého 951/8, 500 03 Hradec Králové

Radešov; Police nad Metují – Radešov – knn p. č. 864/2 RD. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Božanov; Božanov – knn p. č. 1247/12 pro RD. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Stolín; Stolín – novostavba RD na p. p. č. 187/6 a p. p. č. 187/7 k. ú. Stolín

Ždárky nad Metují; Ždárky – VN2356, obnova VNv-OPPP, IE-12-2007825. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Česká Skalice; Česká Skalice – revitalizace náměstí. Město Česká Skalice, Masarykova tř. 80, 552 03 Česká Skalice

Náchod; Náchod, ul. Plhovská – BO přístavba. LIDL MM Hallinto s.r.o., Pod Lipím 244, 547 01 Náchod

Nové Město nad Metují; Nové Město nad Metují – novostavba bytového domu, blok C1, C2. Nové Město nad Metují FATO, a.s., Dřevařská 904, 500 03 Hradec Králové

Zlíchko; Zlíchko – novostavba rodinného domu p. p. č. 5/6, 9/25, 5/4, 4/4, 234/1, k. ú. Zlíchko

Velká Bukovina u Chvalkovice; Velká Bukovina – novostavba rodinného domu, p. p. č. 499/3

Ratibořice; Ratibořice – stezky, pěšiny a chodníky do Ratibořic a na Rozkoš – trasa G1,2. Město Česká Skalice, Masarykova tř. 80, 552 03 Česká Skalice

Česká Skalice; Česká Skalice, Masarykova tř. – knn p. č. 1727, V-12-2018804. ČEZ Distribuce, a. s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Náchod; Náchod, ul. Hurdálkova – knn p. č. 202 pro obec, IV-12-2016670. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Velké Poříčí; Velké Poříčí – rodinný dům, k. ú. Velké Poříčí

Jaroměř; Jaroměř – knn p. č. 1770/5 pro RD, IV-12-2017915. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Velké Poříčí; Velké Poříčí, Náchodská ul. – rekonstrukce knn. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Česká Skalice; Česká Skalice, ul. Steidlerova – knn p. č. 735/1, IV-12-2018932. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Bohuslavice; Bohuslavice – domácí dílna pro drobnou výrobu u domu čp. 247

Velká Jesenice; Městec – Rozkoš – rekonstrukce kvn (VN2352), E-12-2006465. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Rychnovek; Rychnov – rekonstrukce kvn VN2352 k VN0574, IE-12-2006463. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Říkov; Říkov – rodinný dům na p. p. č. 194/2 k. ú. Říkov

Hejtmánkovice; Hejtmánkovice – vvn p. č. 126/1 pro obec, IV-12-2016406. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Česká Skalice; Česká Skalice, ATC Rokoš – TS, knn a vvn, IE-12-2006243. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Zdoňov; Zdoňov – rekonstrukce knn k čp. 63 a 213, IE-12-2008158. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Hronov; Hronov, ul. Seifertova – knn p. č. 1409/2, IV-12-2018695. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Hronov; Hronov, ul. Seifertova – knn p. č. 1410/7, IV-12-2018696. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Česká Skalice; Česká Skalice – novostavba stanice technické kontroly. FARMET STK, s.r.o., Jiřinková 276, 552 03 Česká Skalice

Zbečnick; Zbečnick – novostavba rodinného domu a stavební úpravy budovy na st. p. č. 317

Spy; Spy – knn p. č. 241/1 pro RD. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Spy; Spy – knn p. č. 334/4 pro RD. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Dolní Radechová; Dolní Radechová – knn p. č. 643/7. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Nové Město nad Metují; Nové Město nad Metují – montáž kabelového vedení 35kV + 1 kV + stav. podzemní sítě. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Zájezd; Česká Skalice – knn p. č. 663/1. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Hronov; Hronov – rodinný dům, p. p. č. 1409/2, 1407/2, k. ú. Hronov. 4MM Trade, s.r.o., Lidická 700/19, 600 02 Brno

Česká Skalice; Česká Skalice – novostavba bezkontaktní samoobslužné myčky. CAR WASH CZECH, s.r.o., Poděbradova 280, 547 01 Náchod

Česká Skalice; Česká Skalice – knn p. č. 284/45 pro RD, IV-12-2017802. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Hoříčky; Hoříčky – přel. vn DTS NA 0481, IZ-12-2001188. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Suchý Důl; Suchý důl – knn p. č. 2385, IV-12-2018770. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Hronov; Hronov – novostavba rodinného domu

Červený Kostelec; Červený Kostelec, ul. Větrník – rekonstrukce nn, IE-12-2007431. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Hronov; Hronov – přel. knn p. č. 1705/40 pro SŽDC. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Adršpach; Horní Adršpach – knn p. č. 99/1, IV-12-2018877. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Všeliby; Všeliby – knn p. č. 73/1 pro RD. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Česká Skalice; Česká Skalice, ul. Jarošova – knn p. č. 1327/19 RD, IV-12-2018215. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Bezděkov nad Metují; Bezděkov nad Metují – novostavba RD, k. ú. Bezděkov nad Metují

Vrchoviny; Vrchoviny – VN351 nový propoj 35kV, IE-12-2005540. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Hejtmánkovice; Hejtmánkovice – rekonstrukce kostela Všech svatých. Římskokatolická farnost, děkanství Broumov, Klášterní 227, 550 01 Broumov

Hejtmánkovice; Hejtmánkovice – ÚO pro TS BCB Broumov, IV-12-2018788. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Česká Čermná; Česká Čermná – revitalizace obecní nádrže. Obec Česká Čermná 128, 549 21 Česká Čermná

Nové město nad Metují; Nové Město nad Metují, Malecí – knn, výměna kabelů, IE-12-2006724. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Malá Bukovina; Malá Bukovina – vedení knn p. č. 16/1 pro RD. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Česká Skalice; Česká Skalice, ul. Jiráskova – knn p. č. 1207. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Kramolna; Kramolna – rodinný dům, čp. 105/2

Rasošky; Rasošky – novostavba RD, vč. zpevněných ploch na p. p. č. 1795/30, 2115

Stolín; Stolín – novostavba rodinného domu

Petrovičky; Velké Petrovice, Petrovičky – knn p. č. 370/1, IV-12-2018593. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Česká Skalice; Česká Skalice, Masarykova tř. – knn p. č. 1727, IV-12-2018804. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Česká Skalice; Česká Skalice – knn p. 1703/2, IV-12-2017116. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Hustířany; Hustířany – novostavba rodinného domu

Jásenná; Jásenná – TS NA 0533 JZD opuštění TS. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Česká Čermná; Česká Čermná – polní cesty. Státní pozemkový úřad, Krajský pozemkový úřad pro Královéhradecký kraj, pobočka Náchod, Husinecká 1024, 130 00 Praha 3

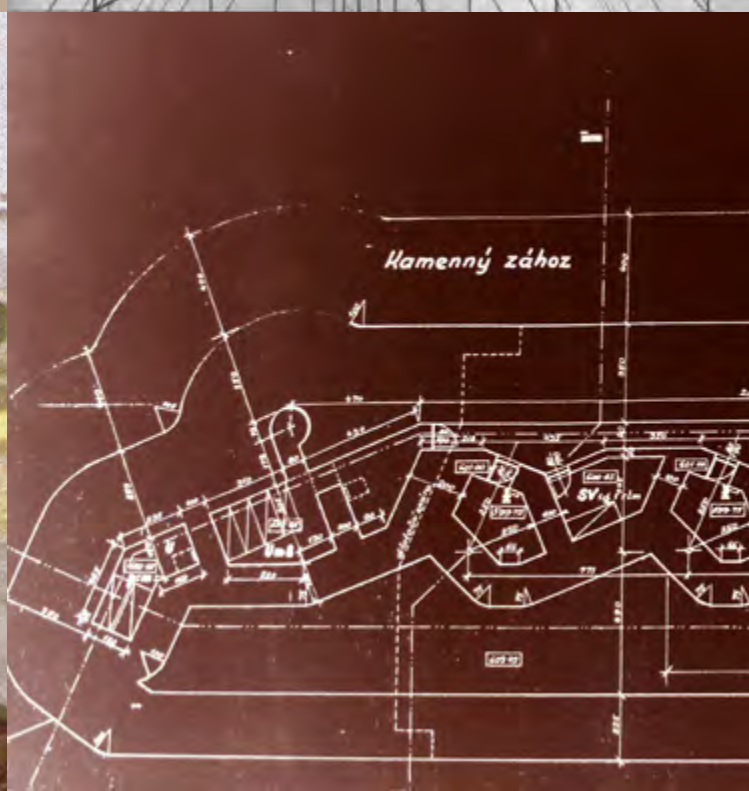
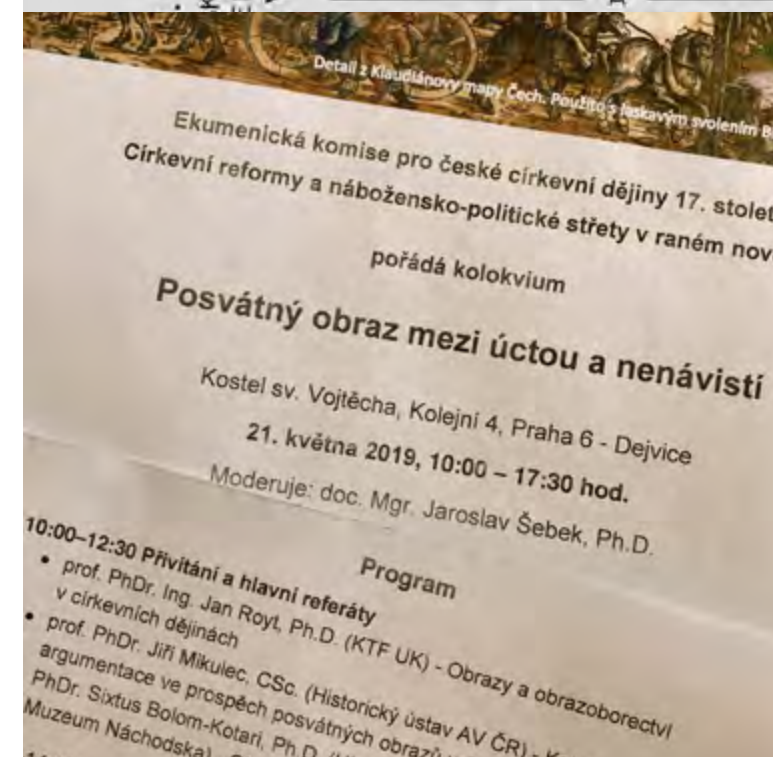
Jizbice; Jizbice – knn p. č. 93/1 pro 2 RD, IV-12-2015669. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Jezbiny; Jezbiny – novostavba rodinného domu

Velká Jesenice; Velká Jesenice – rekonstrukce DTS_NA_0550 – Dolní III, IE-12-2007492. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

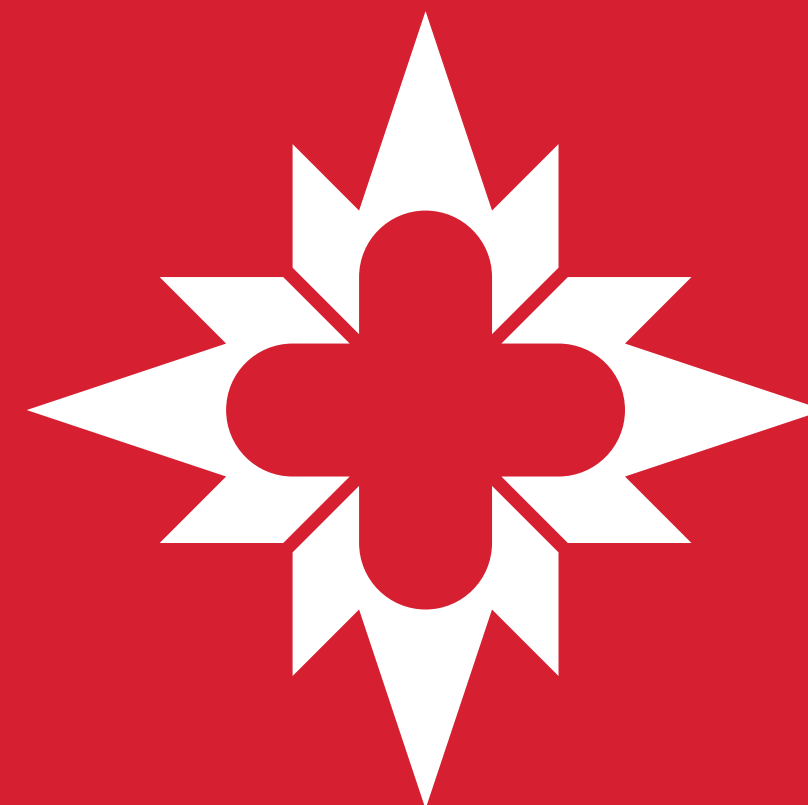
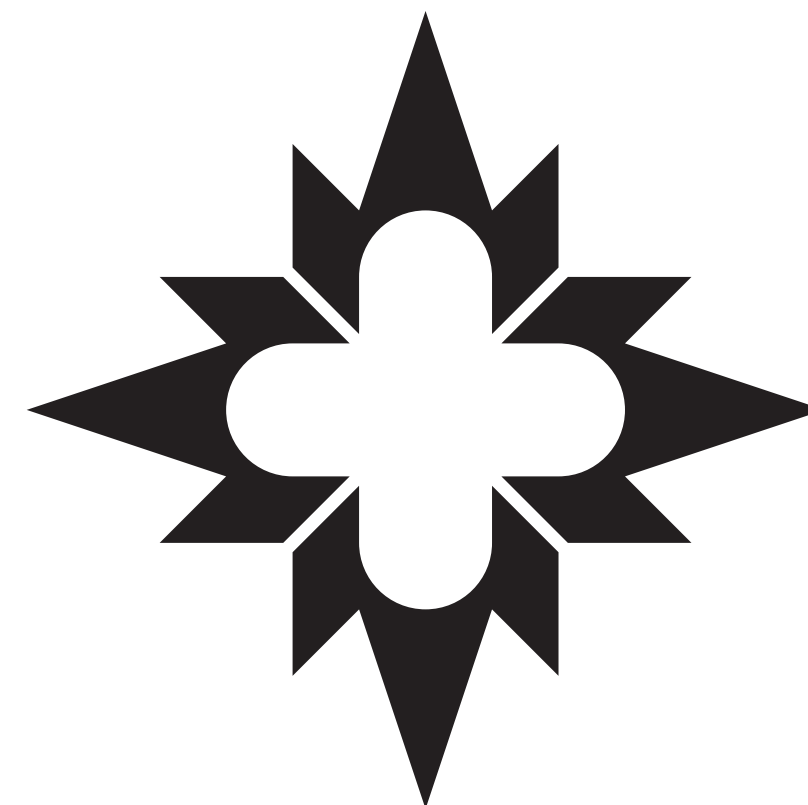
Červený Kostelec; Červený Kostelec – RD na p. p. č. 1014/28, 1016/4, 1016/3

Červený Kostelec; Červený Kostelec – RD na p. p. č. 1014/25, 1014/27, 1016/5

Náchod; Náchod, ul. Českých Bratří – přeložka knn pro čp. 313. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Jaroměř; Jaroměř, ul. Na Cihelnách, Velichovská – rekonstrukce knn. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Běloves; Běloves – Malé Lázně. Město Náchod, nám. T. G. Masaryka 40, 547 01 Náchod
Bohuslavice; Bohuslavice nad Metují – nahrazení TS NA_0362, IE-12-2006337. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Velké Petrovice; Velké Petrovice – přepojení OM do DTS NA 0194, IE-12-2008484. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Jaroměř; Jaroměř, ul. Polská – knn p. č. 634/1, IV-12-2019608. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Nový Hrádek; Nový Hrádek – VN0573, výměna US NA6859, IE-12-2006574. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Jaroměř; Jaroměř – novostavba RD p. č. 3208/2, k. ú. Jaroměř
Červený Kostelec; Horní Kostelec – knn p. č. 547_3 pro RD. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Martínkovice; Martínkovice – přípojka knn čp. 264/2, IP-12-2010732. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín

Neznášov; Neznášov – rekonstrukce knn. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Božanov; Božanov – knn 753/1, IV-12-2017958. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Police nad Metují; Police nad Metují – parkoviště P+R. Město Police nad Metují, Masarykovo nám. 98, 549 54 Police nad Metují
Česká Skalice; Česká Skalice – rekonstrukce knn (část intravilánu). ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Domkov; Domkov, Rozkoš – revitalizace koryta, modelace nového koryta, delty potoka a tůň. Povodí Labe, s.r.o., Víta Nejedlého 951, 500 03 Hradec Králové
Červený Kostelec; Červený Kostelec, ul. Lánská – knn p. č. 1016/4. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Zaloňov; Zaloňov, Rtně v Podkrkonoší – knn p. č. 72/17, IV-12-2019232. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín
Náchod; Náchod, Klínek – infrastruktura rodinných domů Klínek. Město Náchod, nám. T. G. Masaryka 40, 547 01 Náchod
Police nad Metují; Police nad Metují, Malá Ledhuje – knn p. č. 306/10, IV-12-2018721. ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín.

7. Hospodaření organizace

VÝNOSY A NÁKLADY

Hospodaření Muzea Náchodska skončilo ve sledovaném období 2019 se zlepšeným hospodářským výsledkem ve výši +119.498,76 Kč. Do tohoto příznivého hospodářského výsledku se promítla skutečnost, že se podařilo v roce 2019 získat příspěvek od zřizovatele za ušlé tržby pevnostního areálu Dobrošov (revitalizace celého areálu) ve výši 500.000,- Kč. S touto skutečností nepočítal finanční plán pro rok 2019. Faktorem, který měl vliv na hospodářský výsledek, byla skutečnost, že se podařilo realizovat některé rozsáhlejší údržbové práce (malování Jiráskova rodného domku ve výši 60.500,- Kč) a truhlářské práce (skříň v badatelně náchodské Staré radnice čp. 1 ve výši 103.800,- Kč).

Určitým specifíkem MNA je realizace technického zhodnocení budovy náchodské Staré radnice. Toto technické zhodnocení, provedené v minulosti MNA, bylo předáno majiteli budovy (město Náchod), který jej současně i odepisuje. Na straně MNA je tato částka vedena jako dlouhodobá pohledávka a závazek města Náchoda (v účetnictví MNA současně jako zdroj krytí investičního fondu /IF/). MNA uplatňuje 1/30 hodnoty technického zhodnocení jako zápočet na nájemném z této budovy v roční výši 187.924,51 Kč (smlouva o nájmu na období 30 let). K 31. prosinci 2019 je tato pohledávka ve výši 2.504.380,57 Kč (zdroj krytí IF). Snížení pohledávky, resp. zápočtu ročního nájemného, bylo účtováno k datu 31. října 2019.

Od 1. dubna 2017 se stalo MNA ze zákona plátcem DPH (překročení obratu 1.000.000,- Kč u plnění podléhajících DPH – archeologie). K 31. prosinci 2019 má MNA po lhůtě splatnosti jednu pohledávku ve výši 2.117,50 Kč – pohledávka byla upomínána. Plnění závazných ukazatelů rozpočtu je rovnoměrné, v souladu s usnesením Rady KHK, která stanovuje vybrané závazné ukazatele. MNA předložilo v termínu požadované výkazy za rok 2019. Předložené výkazy věrně zachycují průběh hospodaření. PAP a CASH

organizace nesestavuje. ISP je sestavováno vždy k pololetí a na konci předmětného roku. Hospodaření MNA bylo ve sledovaném období stabilní se zlepšeným hospodářským výsledkem.

Finanční prostředky byly vynakládány v souladu s posláním a cíli MNA, účelně a hospodárně. Ve sledovaném období nemělo MNA žádné půjčky ani úvěry. Závazné limity – výše čerpání mzdových prostředků, limit výdajů na pohoštění a dary, průměrný počet zaměstnanců – byly dodrženy.

Převážná část vlastních výnosů z činnosti MNA je tvořena tržbami ze vstupného, včetně doplňkového prodeje publikací (Broučkův dům – stálá expozice Dějiny Náchoda a Náchodska, areál Pevnosti Dobrošov, výstavní síň v Náchodě, Jiráskův rodný domek, Jiráskovo divadlo a muzeum v Hronově, Klášter a Stará škola Dřevěnka v Polici nad Metují), dále výnosy ze záchranných archeologických průzkumů, dohledů. Negativním trendem byl v roce 2019 pokles fakturace za archeologické činnosti. Celkem byla ve výši 572.874,- Kč (473.450,- Kč bez DPH). Pro srovnání s fakturací za archeologické služby a výzkumy v roce 2018 2.620.805,- Kč, 2017 ve výši 1.202.880,- Kč, v roce 2016 ve výši 905.319,- Kč, v roce 2015 ve výši 241.616,- Kč a v roce 2014 ve výši 103.430,- Kč. Dle dalších činností MNA se vývoj vlastních výnosů ve srovnání s předchozími roky vyvíjel následovně: vstupné do expozic MNA v roce 2019 bylo ve výši 424.681,66 Kč (880.137,- Kč v roce 2018, 1.196.699,- Kč v roce 2017, 1.583.974,90 Kč v roce 2016, 1.723.834,- Kč v roce 2015 a 1.662.612,- Kč v roce 2014), prodej publikací v roce 2019 byl ve výši 22.324,81 Kč (51.134,- Kč v roce 2018, 48.529,- Kč v roce 2017, 92.617,- Kč v roce 2016, 136.173,- Kč v roce 2015 a 124.360,- Kč v roce 2014). Propad tržeb ze vstupného byl zapříčiněn skutečností, že v důsledku revitalizace areálu Pevnosti Dobrošov byl tento v roce 2019 uzavřen a došlo k zahájení stavebních prací. Prodej publikací byl ovlivněn nižší návštěvností.

	rok 2018	rok 2019
ukazatel	hlavní činnost	hlavní činnost
oblast výnosů organizace	v tis. Kč	v tis. Kč
tržby (vstupné, archeologie, publikace)	3 130,-	1 207,-
provozní dotace měst	690,-	692,-
dotace od KHK	9 976,-	12 386,-
výnosy z čerpání fondů, předané TZ	201,-	332,-
EU fondy, sponzorské dary, ostatní výnosy, příspěvky a dotace na konkrétné akce		55,-
výnosy celkem	13 997,-	14 672,-

	rok 2018	rok 2019
ukazatel	hlavní činnost	hlavní činnost
oblast nákladů organizace	v tis. Kč	v tis. Kč
opravy a údržba	119,-	149,-
spotřeba materiálu	402,-	434,-
spotřeba energie	444,-	287,-
služby	2 648,-	1 460,-
mzdové náklady (521, 524, 525, 527)	7 813,-	10 033,-
z toho hrubé mzdy + OON (521)	5 758,-	7 384,-
zák. poj. + soc. náklady (524, 525, 527)	2 055,-	2 649,-
nákup knih, brožur „B“ (504)	71,-	12,-
odpisy (551)	1 970,-	1 961,-
náklady z drobného dlouhodobého majetku	283,-	90,-
ostatní náklady (503, 512, 513, 528, 549)	100,-	126
náklady celkem	13 850,-	14 552,-

Provozní dotace zřizovatele KHK je poukazována v měsíčních splátkách. Nárůst výše provozní dotace zřizovatele v roce 2019 oproti roku 2018 byl zejména v navýšení prostředků na programové vybavení MUSEION – digitalizace sbírek a pokrytí zvýšených nákladů na mzdy a ušlé tržby z Pevnosti Dobrošov. V průběhu roku byly získány finanční zdroje nad rámec provozní dotace zřizovatele (provozní příspěvky měst) ve výši 692.000,- Kč. V rámci snahy o navýšení vlastních výnosů v oblasti archeologické činnosti činila jejich celková výše 473.450,- Kč bez DPH. Došlo ke zvýšenému čerpání rezervního fondu. Mezi ostatní výnosy patří úhrada škody od pojišťovny ve výši 50.832,- Kč (poškozená fasáda čelního štítu budovy čp. 18 po vichřici) a přefakturace energií za Pevnost Dobrošov firmě, která provádí revitalizaci. Dalším výnosem byly smluvní pokuty (PD čp. 18) ve výši 286.920,- Kč. Strukturu tvorby výnosů

Finanční majetek

stav k 31. 12. 2019	zůstatek
241 000 běžný účet	1 623 802,71 Kč
243 100 běžný účet FKSP	77 815,82 Kč
261 000 pokladna	8 539,00 Kč
263 000 stravenky	3 600,00 Kč
244 000 ostatní účty	526 949,76 Kč
263 100 ceniny, známky	190,00 Kč

U veškerého finančního majetku a cenin byla k datu 31. prosince 2019 provedena fyzická inventarizace, která nezjistila žádné rozdíly mezi účetním a fyzickým stavem u žádných položek.

Dotace a dary

V roce 2019 se podařilo získat další prostředky nad rámec provozního příspěvku KHK, a to zejména od městských úřadů, kde MNA působí (město Náchod 280.000,-Kč, město Hronov 230.000,- Kč a 2.000,- Kč na provoz Univerzity třetího věku, město Police nad Metují 180.000,- Kč). Ve sledovaném období nezískalo MNA z FRR žádné prostředky. Celková výše provozní dotace od zřizovatele činila v roce 2019 celkem 12.385.700,- Kč a byla poskytována postupně v měsíčních platbách.

Investice

Čerpání prostředků IF Muzea Náchodska probíhalo v roce 2019 na základě Usnesení Rady KHK. V roce 2019 došlo k čerpání prostředků na tato opatření:

podrobně zobrazuje výkaz zisku a ztrát k 31. prosinci 2019. Náklady MNA byly čerpány ve vazbě na finanční plán a plán činnosti muzea. U struktury a výše čerpání nákladů za rok 2019 byl soulad mezi plánem činnosti a tvorbou zdrojů financování. Významný meziroční pokles nákladů na energie byl ovlivněn uzavřením Pevnosti Dobrošov v rámci revitalizace (elektrická energie) a mírnější zimou (teplo). Ke značné úspoře došlo v oblasti služeb a u nákupu drobného dlouhodobého majetku. Dohadné pasivní položky vytváří MNA v souladu s účetními postupy pouze k 31. prosinci předmětného roku a jsou vytvářeny do výše nevyúčtovaných záloh – služby čp. 1, elektřina, teplo, vodné a stočné. Účtování o zásobách je prováděno na konci účetního období způsobem B. Stav čerpání nákladů detailně zobrazuje Výkaz zisku a ztrát k 31. prosinci 2019 dle jednotlivých SU.

zápočet TZ čp. 1 (podrobněji viz předchozí text) v celkové výši 187.924,51 Kč

odvod z odpisů do FRR KHK v celkové výši 1.688.300,- Kč

nákup sbírkových předmětů ve výši 45.000,- Kč

PD čp. 18 v Náchodě ve výši 832.600,- Kč (tj. PD stavebních úprav včetně výtahu před rokem 2018 – 210.700,- Kč, PD celkové obnovy dle smlouvy o dílo ze dne 1. 8. 2018 – 471.900,- Kč, rozšíření dle dohody z 1. 3. 2019 – 150.000,- Kč. Oproti tomu činily výnosy muzea na smluvních pokutách z dané akce 286.920,- Kč).

Celkové čerpání IF MNA bylo v roce 2019 v souhrnné výši 2.753.824,51 Kč.

Tvorba IF MNA z odpisů byla v roce 2019 ve výši 1.960.981,20,- Kč, dále pak příspěvek z rozpočtu zřizovatele ve výši 50.000,- Kč na nákup sbírkových předmětů. Celkem tedy tvorba IF činila 2.010.981,20 Kč.

Zakázky

Ve smyslu Zákona o zadávání veřejných zakázek a směrnice KHK nebyla v roce 2019 v rámci činnosti MNA zadávána žádná nadlimitní ani podlimitní veřejná zakázka. Lze konstatovat, že v roce 2019 byly jednotlivé zakázky členěny dle směrnice KHK v kategorii VZMR bez uveřejnění (s uveřejněním výsledku po podpisu smlouvy). Dle pravidel zadávání zakázek v rámci E-ZAK byly předmětné zakázky v systému zveřejněny.

Veřejná zakázka třetí kategorie, případně podlimitní nebo nadlimitní, nebyla v roce 2019 realizována.

Na běžné nákupy a zakázky byla prováděna poptávka ceny v souladu s platnou směrnicí MNA, která vychází ze směrnice KHK a pravidel pro nákupy v rámci E-ZAK a centrální nákupy. Ve smyslu směrnic č. 7 a 3 Rady KHK k řízení příspěvkových organizací zřízených KHK bylo zejména s ohledem na úpravu jejich znění ze strany zřizovatele přistoupeno k aktualizaci vnitřních předpisů MNA. MNA zveřejňuje smlouvy nad 50.000,- Kč bez DPH ve veřejném rejstříku smluv MV ČR.

NAKLÁDÁNÍ S MAJETKEM

Při plnění úkolů v oblasti nakládání se svěřeným majetkem byly v rámci MNA dodržovány obecně závazné předpisy a směrnice KHK upravující tuto oblast činnosti. K 31. prosinci 2019 nemá Muzeum Náchodska žádný vlastní majetek.

Se svěřeným majetkem bylo v průběhu roku 2019 nakládáno v souladu s obecně závaznou legislativou, se Zřizovací listinou MNA, Směrnicí č. 7 a dále Směrnicí č. 3 schválenou Radou KHK. Investiční majetek je podrobně popsán v oddíle investic. V roce 2019 k žádnému vyřazení investičního majetku ani prodeji nedošlo.

Účet 022 Samostatné movité věci a soubory movitých věcí. V roce 2019 beze změny.

Účet 021 Stavby. V roce 2019 beze změny.

Účet 031 Pozemky. V roce 2019 beze změny.

Účet 028 Drobný hmotný dlouhodobý majetek. Položkový seznam předmětů nakoupených či vyřazených v roce 2019 je součástí inventarizační zprávy za rok 2019. Celkově došlo ke snížení majetku o 34.597,29 Kč.

Účet 018 Drobný nehmotný dlouhodobý majetek. V roce 2019 beze změny.

číslo a název účtu	stav ke konci roku	stav k počátku roku
018 drobný nehmotný majetek	115 217,07 Kč	115 217,07 Kč
vyřazený majetek	0,00 Kč	
nakoupený majetek	0,00 Kč	
031 pozemky	1 484 559,60 Kč	1 484 559,60 Kč
ve sledovaném období nebyl žádný pohyb		
021 stavby	98 541 979,11 Kč	98 541 979,11 Kč
022 samostatné movité věci a soubory movitých věcí	4 222 271,70 Kč	4 222 271,70 Kč
028 drobný hmotný dlouhodobý majetek	2 080 547,89 Kč	2 115 145,18 Kč
vyřazený majetek (podrobně viz inventurní soupis za rok 2019)	124 600,80 Kč	
nakoupený majetek (podrobně viz inventurní soupis za rok 2019)	90 003,51 Kč	

Tvorba a čerpání peněžních fondů

rezervní fond v Kč

stav k 1. 1. 2019	tvorba	použití	stav 31. 12. 2019
869 019,81	132 407,24	143 806,95	857 620,10

investiční fond v Kč

stav k 1. 1. 2019			
3 937 509,92	2 010 981,20	2 753 824,51	3 194 666,61

fond odměn v Kč

stav k 1. 1. 2019			
387 892,61	14 700,00	0	402 592,61

FKSP v Kč

stav k 1. 1. 2019			
85 017,82	130 626,00	137 550,00	78 093,82

Ze zlepšeného hospodářského výsledku za rok 2018 došlo na základě usnesení Rady KHK v roce 2019 k posílení rezervního fondu ve výši 132.407,24,- Kč. Čerpání RF ve výši 143.806,95,- Kč (zejména kancelářské stoly, notebooky, regály pro sbírky) bylo využito pro zlepšení hospodářského výsledku a také za účelem použití daňové úspory.

Investiční fond byl v roce 2019 tvořen převážně z odpisů ve výši 1.960.981,20,- Kč. Celkové čerpání investičního fondu ve výši 2.753.824,51,- Kč bylo v následující struktuře: 187.924,51,- Kč – čp. 1, zápočet technického zhodnocení, odvod z IF do FRR zřizovatele KHK 1.688.300,- Kč, PD čp. 18 ve výši 832.600,- Kč a nákup sbírkových předmětů 45.000,- Kč.

Fond odměn nebyl v roce 2019 čerpán. Ze zlepšeného hospodářského výsledku za rok 2018 došlo na základě usnesení Rady KHK v roce 2019 k jeho posílení ve výši 14.700,- Kč.

Fond FKSP byl v roce 2019 tvořen zákonným přidělem ve výši 2,0 % z hrubých mezd a odměn, a to v celkové úhrně výši 130.626,- Kč. Čerpání fondu probíhalo v souladu s vnitřní směrnici. Čerpání ve výši 137.550,- Kč bylo využito jako příspěvek na stravování. Možnosti darů, případně jiného zákonného čerpání, nebylo v roce 2019 využito.

Autoprovoz

Služební vůz DACIA DUSTER 4x4 byl vzhledem k podmínkám provozu využíván zejména pro středisko Pevnost Dobrošov (manipulační jízdy v rámci areálu pevnosti), kyvadlovou dopravu mezi Náchodem a Dobrošovem, archeologické výzkumy a dohledy, ale i další potřeby muzea. Za rok 2019 bylo najeto 13 308 km, celková spotřeba pohonných hmot činila 1068,59 litrů. Průměrná spotřeba 12,45 l/100 km značně převyšuje technické parametry a podmínky provozu vozidla, což je pravděpodobně dáno tím, že se vozidlo používalo při stěhování v rámci města Náchoda a tyto krátké trasy vedou k razantnímu zvyšování spotřeby PHM.

Služební vůz FIAT DOBLO byl využíván pro nejrůznější potřeby muzea, např. pro svoz výstavního materiálu, převoz sbírkových předmětů apod. V roce 2019 bylo najeto 13 180 km, spotřeba pohonných hmot činila 1140,71 litrů. Průměrná spotřeba 11,55 l/100 km opět neodpovídá technickým parametrům a podmínkám provozu vozidla. Zvýšený stav PHM lze klást za vinu krátkým pojezdům, stáří a nadměrnému zatěžování vozidla.

Celkem bylo za rok 2019 oběma služebními vozidly najeto 26 488 km, spotřeba pohonných hmot činila 2 209,30 litrů. Obě vozidla jsou v době mimo provoz garážována

v Náchodě ve vlastní garáži v ulici Kladská. Zákonné pojištění odpovědnosti a majetková pojištění jsou sjednávána centrálně Krajským úřadem KHK. Vozidla mají „zelenou kartu“ a jsou řádně pojištěna. Pravidelná údržba a obnovování platnosti STK je prováděno v požadovaných intervalech. Školení referentů – řidičů probíhá ve stanovené periodicitě.

Kontrolní činnost

V roce 2019 proběhly v Muzeu Náchodska tyto kontroly:

Město Náchod

Veřejnosprávní kontrola na místě ve smyslu § 13 odst. 1 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), dle ustanovení § 12 zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád)

Předmět a druh kontroly: hospodaření s veřejnými prostředky za období 1. 1. 2018 do 31. 3. 2019 (dotace z účtu města, hospodaření s majetkem města)

Výsledek kontroly: v souladu, nebyla stanovena žádná opatření.

VZP ČR

Předmět kontroly: oznamovací povinnost, vyměřovací základy, termíny splatnosti, zasílání kopií o pracovních úrazech a dodržování dalších povinností plátců pojistného

Výsledek kontroly: opatření k nápravě nebylo uloženo, nebyly zjištěny splatné závazky vůči VZP ČR.

Inventarizace

Ve smyslu platné legislativy a směrnice MNA byl vydán příkaz ředitele k provedení řádné inventarizace majetku organizace v předepsaném rozsahu a členění. Řádná inventarizace majetku organizace byla provedena k datu 31. 12. 2019.

Na základě příkazu ředitele MNA ze dne 31. 10. 2019 byla jmenována hlavní inventarizační komise ve složení: předseda: Mgr. Jan Tůma, členové: Ing. Lenka Killarová, Jana Jindrová. Dále byly jmenovány čtyři dílčí inventarizační komise.

Byla jmenována škodní a likvidační komise ve složení: předseda: PhDr. Sixtus Bolom-Kotari, Ph.D.; členové: Bc. Veronika Kumstová, Ing. Lenka Killarová, Jana Jindrová.

O výsledku inventarizace byl vyhotoven zápis ověřený podpisy všech členů inventarizační komise. Hlavní pozornost komise věnovala zjišťování skutečného stavu majetku a případných rozdílů v porovnání s jeho evidenčním záznamem (inventura) a následně porovnání se stavem v účetnictví (inventarizace). Inventarizační komise nezjistila žádné inventarizační rozdíly. Dále věnovala pozornost fyzickému stavu majetku, jeho morálnímu opotřebení a funkčnosti, případně možnosti opravy a dalšího možného využívání těchto předmětů.

Škodní a likvidační komise doporučila vyřadit v roce 2019 majetek dle návrhu z inventur roku 2018. Případné návrhy na vyřazení majetku za rok 2019 komise doporučila doložit odbornými posudky, následně posoudit další využitelnost, eventuálně možnost nabídky dalším organizacím v rámci KHK. Počátkem roku 2020 budou pak tyto návrhy znovu projednány. Ve sledovaném období roku 2019 nevznikla žádná škodní událost, byla však přijata úhrada škody od pojišťovny (viz ostatní výnosy) za poškození fasády čelního štítu budovy Broučkova domu čp. 18 v Náchodě po vichřici ze dne 24. 9. 2018.

021, 022, 028	dle účtového rozvrhu	fyzická
018, 031, 901, 902	dle účtového rozvrhu	fyzická
261	pokladna	fyzická
263	ceniny	fyzická
042, 241	dle účtového rozvrhu	dokladová
243, 244	dle účtového rozvrhu	dokladová
469, tř. 3	dle účtového rozvrhu	dokladová
132	zboží na skladě	fyzická dle přísl. skladů

Seznam vyobrazení

- 5** Ředitel Muzea Náchodska. Foto: David Taneček.
- 9** Pobočky Muzea Náchodska – Broučkův dům, výstavní síň, Pevnost Dobrošov, Jiráskův rodný domek, Klášter Police nad Metují, Stará škola Dřevěnka. Foto: Sixtus Bolom-Kotari, archiv muzea a Zdeněk Šulc (interiér Jiráskova rodného domku, Laudonův sál Kláštera Police nad Metují).
- 15** Tým Muzea Náchodska – zážitkový program ve stylu retro dovolené, Muzejní noc 2019. Foto: Vlastimil Pibil.
- 19** Pobočka Náchod – výstava Jiří Jan Oktavián Farský: Kterým se nikdo neklaní, nový ukazatel s aktuálním programem akcí ve vizuálním stylu muzea při vstupu do Staré radnice, výstava Již 140 let s vámi (1879–2019), výstava Z formy na stůl. Jak se odlil porcelánový hrnek, projekt památkové obnovy Broučkova domu (čelní pohled na návrh fasády z náměstí, řez objektem), výstava Tužme se! 150 let Sokola v Náchodě, výstava Hurá léto! Dovolená za socialismu, výstava Náchodsko 1989-1990. Občanské fórum. Foto: Sixtus Bolom-Kotari, Martin Měřinský, Vlastimil Pibil, Jan Tůma a Miloš Kudrnovský (projekt Broučkova domu).
- 21** Pobočka Dobrošov – prohlídka stavu tvrze v rámci vyhlášené veřejné zakázky na stavební práce (únor 2019), vyklízení muzejního vybavení před předáním staveniště (květen 2019), podpis smlouvy o realizaci projektu revitalizace (4. června 2019), postup realizace projektu (červen až prosinec 2019). Foto: Sixtus Bolom-Kotari a Martin Měřinský.
- 25** Výběr plakátů muzejních akcí roku 2019.
- 31** Pobočka Hronov – vyklízení Jiráskova muzea a proměna jeho expozice, výstava Náchodsko a Hronov 1939 (talíř z pracovního tábora ve Stárkově), úpravy expozice Jiráskova rodného domku. Foto: Sixtus Bolom-Kotari a Andrea Kösslerová.
- 35** Pobočka Police nad Metují – vernisáž výstavy Památky a jejich osudy, výstava Zajatecký tábor v Broumově 1915–1918, příprava a vernisáž výstavy Na pomezí, výstava V zajetí času. Foto: Sixtus Bolom-Kotari a Jan Tůma.
- 37** Sousedský masopust a Muzejní noc 2019 v Náchodě. Foto: Sixtus Bolom-Kotari a Vlastimil Pibil.
- 41** Edukační a doprovodné programy k výstavám, dílničky, Mezinárodní den archeologie. Foto: archiv muzea, Sixtus Bolom-Kotari a Andrea Kösslerová.
- 49** Alternativní logo Muzea Náchodska se čtyřmi symbolickými postavami zastupujícími každou ze čtyř poboček.
- 50–51** Vnější prezentace a identita muzea v roce 2019 – mj. série fotografií „náš Jirásek na rovníku“ a připomínka návrhu na Nobelovu cenu míru z Archivu Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR (Instagram), ohlasy z tisku (deník Právo), prezentace edukačních programů (Facebook). Foto: Sixtus Bolom-Kotari a archiv muzea.
- 62–63** Práce s muzejními sbírkami – restaurování středové části vitráže z Hakafova domu, inventarizace a prezentace nového přírůstku, zlatého depotu nekonečných spirál, uspořádání materiálů k Občanskému fóru v Náchodě, revize inventarizace fondu hodin v rámci přípravy na výstavu V zajetí času, inventarizace a dokumentace nového přírůstku, betlému Lubomíra Zemana. Foto: Sixtus Bolom-Kotari, Jindřich Klabačka, Veronika Kumstová, Jan Tůma a archiv muzea.
- 73** Konference, přednášky, publikace – workshop Náboženství ústy kazatelů, Náchodské muzejní noviny 2019, přednáška Posvátný obraz mezi úctou a nenávisí v rámci kolokvia Posvátný obraz mezi úctou a nenávisí, výstavní katalog Kterým se nikdo neklaní, prezentace edukačních programů Muzea Náchodska v rámci porady ředitelů školských zařízení Královéhradeckého kraje, představení restaurátorského zásahu na porcelánovém šálku v rámci konference konzervátorů a restaurátorů, zpracování archivních a odborných podkladů k rekonstrukci Pevnosti Dobrošov. Foto: archiv muzea a Sixtus Bolom-Kotari.

muzeum náchodská

Masarykovo náměstí čp. 1, 547 01 Náchod
+420 491 423 248
info@muzeumnachodska.cz
www.muzeumnachodska.cz

Editoři:

Mariana Poláková
Jan Tůma
Nad'a Pochobradská
Sixtus Bolom-Kotari

Návrh a grafické zpracování:

Kateřina Kesslerová
Sixtus Bolom-Kotari
Anna Huňková